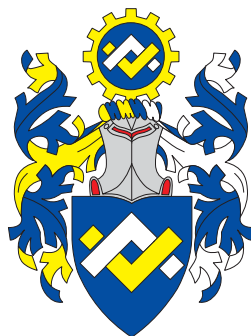

20

ГОДИНА
ИНЖЕЊЕРСКЕ
КОМОРЕ СРБИЈЕ
2003-2023.

**ИНЖЕЊЕРСКА
КОМОРА
СРБИЈЕ**

20

ГОДИНА
ИНЖЕЊЕРСКЕ
КОМОРЕ СРБИЈЕ
2003-2023.

Седиште Инжењерске коморе Србије

Булевар војводе Мишића 37, 11000 Београд
Телефон: (011) 655-7410
Факс: (011) 264-8523
Имејл: info@ingkomora.rs
www.ingkomora.rs

Регионалне канцеларије Инжењерске коморе Србије**Регионална канцеларија Суботица**

Корзо 1, Суботица
Телефон/Факс: (024) 671-525
Имејл: ingkomsu@ingkomora.rs

Регионална канцеларија Нови Сад

Данила Киша 3, Нови Сад
Телефон/Факс: (021) 425-902
Имејл: ingkomns@ingkomora.rs

Регионална канцеларија Београд

Булевар војводе Мишића 37
Телефон/Факс: (011) 655-7415
Имејл: ingkombg@ingkomora.rs

Регионална канцеларија Пожаревац

Светосавска 24А, Пожаревац
Телефон/Факс: (012) 405-822
Имејл: ingkompo@ingkomora.rs

Регионална канцеларија Ваљево

Вука Караџића број 43А, Локал 5Л1 и 6Л1, Ваљево
Телефон/Факс: (014) 290-415
Имејл: ingkomva@ingkomora.rs

Регионална канцеларија Чачак

Чачански партизански одред бр. 3А, Чачак
Телефон/Факс: (032) 310-152
Имејл: ingkomca@ingkomora.rs

Регионална канцеларија Крагујевац

Т.Ц. „City passage“, Милутина Марковића бр.1, II спрат, Крагујевац
Телефон/Факс: (034) 501-068
Имејл: ingkomkg@ingkomora.rs

Регионална канцеларија Краљево

Цара Лазара број 44, III спрат, Краљево
Телефон/Факс: (036) 320-530
Имејл: ingkomkr@ingkomora.rs

Регионална канцеларија Бор

Добривоја Радосављевића Бобија, број 38
Телефон/Факс: (030) 249-5253
Имејл: ingkombo@ingkomora.rs

Регионална канцеларија Ниш

ТПЦ „Горча“, Обреновићева 12А, први спрат, локал број 3, Ниш
Телефон/Факс: (018) 292-722
Имејл: ingkomni@ingkomora.rs

Регионална канцеларија Врање (Ниш)

Цара Душана 7а, Врање
Телефон/Факс: (017) 405-215
Имејл: ingkomvr@ingkomora.rs

Регионална канцеларија Нови Пазар

Вука Караџића 66, Нови Пазар
Телефон/Факс: (020) 314-122
Имејл: ingkomnp@ingkomora.rs

САДРЖАЈ

1	УВОДНА РЕЧ	7
2	ТРАДИЦИЈА И РАЗВОЈ ИНЖЕЊЕРСТВА У СРБИЈИ	11
3	ОСНИВАЊЕ И РАЗВОЈ ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ	33
4	НАШИХ 20 ГОДИНА РАДА	41
4.1	ОРГАНИЗАЦИЈА КРОЗ ВРЕМЕ	42
4.2	ЛИЦЕНЦИРАЊЕ И СТРУЧНИ ИСПИТИ	51
4.3	СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ	58
4.4	СУД ЧАСТИ	64
4.5	ТРАДИЦИОНАЛНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ	66
4.6	„ДАН ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ“ И ДОБИТНИЦИ НАГРАДА КОМОРЕ	74
4.7	НАШИ САРАДНИЦИ	83
4.8	ИНФОРМИСАЊЕ	89
5	КОМОРА ЧЛАНОВИМА И ДРУШТВУ	93

1

УВОДНА
РЕЧ

Марица Мијајловић,
председница Инжењерске коморе Србије

У јуну ове године, обележен је јубилеј постојања и рада Инжењерске коморе Србије, што је уједно и повод за објављивање *Монографије „Двадесет година Инжењерске коморе Србије 2003-2023.“*, публикације која ће на једном месту дати преглед нашег до сада пређеног пута.

Обележавање јубилеја пружа прилику да се осврнемо на досадашњи рад наше институције и истакнемо важну улогу коју је Комора имала, има и имаће у развоју инжењерске струке у Србији. Након вишемесечног рада, труда и залагања Уредништва Монографије, запослених у Стручним службама Коморе, спољних сарадника и свих оних који су нам дали ветар у леђа да остваримо нашу замисао, Монографија је сада пред Вама.

Ова публикација посвећена је, пре свега, досадашњем раду и постигнутим резултатима

Коморе, као и плановима везаним за будуће активности и даље правце развоја, али се, са циљем указивања на значај Инжењерске коморе Србије као институције која, између осталог, носи одговорност настављача даљег развоја инжењерске струке, осетила и потреба за освртом на развој инжењерства у Србији током XIX и XX века.

Почевши од оснивања Техничарске дружине, половином XIX века, Монографија ће вас провести кроз кључне историјске моменте у развоју струке током XX века и закорачити у XXI век.

Након кратког историјског прегледа, странице које следе водиће Вас од нашег првог дана па до обележавања наших 20 година постојања, пружајући увид у организациону структуру, издавање лиценци, стручне испите, стручно

усавршавање и струковна окупљања у виду организације традиционалних манифестација, од којих се већина и данас одржава. Поменућемо велика имена нашег инжењерства која су добила награде Коморе за животно дело, затим имена која су дала изузетан допринос струци и оне који су још као студенти нагостили да ће се о њима говорити у стручној јавности.

Сарадња са ресорним министарством и осталим струковним институцијама, удружењима и организацијама током ових 20 година, рад и залагање многих угледних личности из бранше, које су некада биле, или сада јесу у органима и телима Коморе, дали су резултате у развоју инжењерске струке и у унапређењу статуса и положаја инжењера, како у Србији, тако и у иностранству. Са намером да њихова имена остану записана у књизи која сумира досадашњи наш рад, неизоставан део наше публикације је и списак имена свих досадашњих чланова органа и тела Коморе.

У име руководства Коморе и у своје име, као председница Коморе и као главни и одговорни уредник ове публикације, свим учесницима у изради Монографије дугујем велику захвалност на посвећености, истрајности и жељи да иза нас остане писани траг о првих 20 година постојања наше инжењерске заједнице.

Уједно дугујем захвалност и свим члановима Коморе, због којих она и постоји – посебно онима који су својим идејама и радом допринели њеном развоју, као и нашим сарадницима, партнерима и пријатељима, који су нашу организацију учинили јачом и успешнијом.

И на крају, од срца Вам препоручујем да прочитате Монографију, јер сам сигурна да ће Вам држати пажњу и да ћете уживати у живописном путовању кроз време!

С поштовањем,
Марица Мијајловић, дипл. инж. арх.

2

ТРАДИЦИЈА
И РАЗВОЈ
ИНЖЕЊЕРСТВА
У СРБИЈИ

Оснивање Инжењерске коморе Србије, пре две деценије, било је од огромног значаја за усклађивање рада свих инжењерских и сродних струка, као и за обезбеђење оптималних услова за њихов рад, у складу са међународним стандардима.

Континуитет развоја инжењерства у нас може се пратити од средина XIX века па до данас, а формирање и две деценије значајног рада Инжењерске коморе Србије, ваља сагледати и разумети кроз њену улогу наследника и настављача великих пројеката и инжењерских подухвата остварених у минулом веку.

Развој грађевинарства, архитектуре, машинства, просторног планирања, урбанизма, пејзажне архитектуре, електро, саобраћајне, технолошке и осталих техничких струка, сагледан је кроз неколико временских одредница, а читаоцима ће указати на најважније историјске прекретнице за струку током XIX и XX века, као и на нека од значајних остварења.

ПОЧЕТАК И РАЗВОЈ

Инжењерство у Србији има дугу традицију и своје дубоке корене. Још у средњем веку, на овим просторима вршила се експлоатација руде, рађена је обрада разних метала, изливали су се и израђивали различити употребни предмети. Надалеко су познати наши средњовековни градови, грађевине, цркве и манастири. Многи од њих добили су статус споменика културе, а неки су и под заштитом Унеска (UNESCO), као део светског културног наслеђа. Током периода отоманске владавине и феудалног доба дошло је до стагнације у области градитељства и инжењерства уопште.

Модерно инжењерство настаје са осамостаљењем Србије, у XIX веку. Прва асоцијација техничке интелигенције на овим просторима била је Техничарска дружина, основана 1868. године, да би се крајем 80-их година, са привредним развојем, повећањем броја инжењера у Србији, отварањем српске железнице и нараслом

тражњом за инжењерским интервенцијама, појавиле иницијативе за оживљавање рада и интензивније инжењерско окупљање. Тако је 1890. године започело са радом Удружење српских инжењера, а 1896. Друштво српских инжењера и архитеката.

Поступан развој градитељства и уређење градова у периоду до I Светског рата одвија се уз помоћ иностраних инжењера, Чеха (Капетан Мишино здање, 1858-1863, Ј. Неволе, Слика 1), Француза, Немаца, а нешто касније и Руса емиграната. Наши инжењери образују се најпре у иностранству, а касније и у новооснованим средњим и високим школама.

XIX век је, између осталог, донео и револуцију урбаног на нашим просторима, ослобођеним вишевековне отоманске владавине. На основу планова насеља оснивају се нове вароши (период између 1815. и 1867. године). Планови су израђивани по наредби кнеза Милоша, а насеља се формирају под снажним европским утицајем. Потребно је било одредити која су места вароши, што је учињено доношењем посебног прописа - *Закона о местима*, од 16. јуна 1866. године. Средином и у другој половини XIX века започиње се са уређењем јавних простора и формирањем првих паркова, најпре у Вршцу, затим у бањским местима (Аранђеловац, Врњачка бања) и Београду. Већину паркова креирали су чешки и француски вртлари.

Слика 1 - Капетан Мишино здање (1858-1863), Београд, Јан Неволе

У складу са европским трендовима тог времена, Београд добија своје прве урбанистичке планове, почев од Плана Београда 1815-1830. године (израдио Р. Дединац), преко Плана за регулацију Теразија, простор око Батал-џамије и Ташмајдана, из 1842. године (израдио Ф. Јанке).

Е. Јосимовић, између осталог и први председник Техничарске дружине, поставио је концепт регулације Београда у Шанцу 1867. године, којим се некадашња матрица отоманског Београда мења у ортогоналну мрежу улица. Предвидео је и да се Калемегдан претвори у „дивотан парк“, а да се ободом вароши што лежи у Шанцу формирају зелени „садови“, што је и први облик пејзажне архитектуре у регулисаном планирању простора код нас. Регулациони план ширег просторног обухвата израдио је С. Зарић 1878. године, а први регулациони план Београда у целини, иако познат као Бешлићев план из 1893. године, израдио је Ј. Смедеревац 1891. године, на основу плана инжењера из Будимпеште.

Почетак XX века обележила је израда регулационих планова за поједине делове града, попут Плана измене регулације Дунавског краја из 1904. године, архитекте Д. Лека.

МЕЂУРАТНИ ПЕРИОД

У периоду између два светска рата, земља и градови најпре се обнављају после ратних разарања, а затим долази и до општег напретка на свим пољима - развијају се инфраструктура, рударство и металургија, енергетски сектор, машинска индустрија, саобраћај, геодезија, шумарство, сточарство, прерађивачка индустрија, индустрија пољопривредних и сточарских производа. Србија тада изнедрала великане теорије, науке, техничких дисциплина и инжењерства као што су Никола Тесла, Михаило Пупин, Милутин Миланковић, Михајло Петровић - Алас, Ђорђе Станојевић, Коста Стојановић, Милан Недељковић, Сима Лозанић и други, који су у својим делима, завештаним Србији и човечанству, дали огроман допринос

Слика 2 - Генерални план за град Београд, из 1923.године, Ђорђе Павлович Коваљевски
Извор: Урбанистички завод Београд

општем напретку, испуњавајући највише стандарде тог времена.

Током међуратног периода долази до значајног напретка у планирању градова. Ваља поменути Генерални план за град Београд архитекте и урбанисте Г. Коваљевског, који је израђен 1923. и усвојен 1924. године (Слика 2). Долази до напретка и у обликовању центара и јавних простора, уређењу приобаља и градњи мостова, а посебно у области градитељства и архитектуре.

Слика 3 - Министарство финансија Краљевине Југославије, данас зграда Владе Републике Србије, (1926-1928)
Извор: Википедија
Аутор: Mister No, Creative Commons, Panoramio, 2017. године

Слика 4 - Палата Бановина, Нови Сад, 1936-1939. године

Најзначајније комплексе и објекте, јавне зграде, министарства, храмове и дворове пројектују, подижу и ентеријерски уређују бројни руски емигранти - инжењери, архитекте и уметници, уз учешће наших стваралаца. Посебно се својим делима истичу Н. Краснов - Министарство финансија Краљевине Југославије, данас зграда Владе Републике Србије, 1926-1928. године (Слика 3), В. Лукомски, В. Баумгартен, В. Андросов, А. Папков, В. Сташевски и други. Поред значајних дела у престоном Београду, руски ствараоци оставили су видне трагове и у Нишу, Ваљево, Приштини, Лесковцу, Крагујевцу, Врању и другим градовима, доприносећи тиме њиховом развоју и уређењу.

У току две међуратне деценије, својим пројектима и самостално реализованим делима разноврсних стилова, истичу се и наши пројектанти, инжењери и градитељи. Међу најзначајнијима ваља истаћи Д. Лека и М. Борисављевића, као представнике академизма, Б. Којића, М. Злоковића и Д. Брашована (Палата Бановина, Нови Сад, 1936-1939, Слика 4), као представнике раног модернизма и М. Коруновића, представника тзв. националног, српско-византијског стила.

Такође, за међуратни период везује се и стваралаштво А. Крстића, првог образованог пејзажног архитекте код нас, заслужног за успостављање комуналног система бриге о „јавним баштама“, као и за плански развој,

Слика 5 - Парк Мањеж
Фото: Х. Милановић

пројектовање, изградњу и реконструкцију паркова, скверова, дрвореда итд.. Међу најзначајнија Крстићева дела спадају Велики Калемегдан са платоом код Споменика захвалности Француској, Мали Калемегдан, Горњи Град, Зоолошки врт, Парк око Народне Скупштине, Парк Мањеж (1937. године Слика 5), Хајд парк и др.

ПОСЛЕРАТНИ ПЕРИОД И ДРУГА ПОЛОВИНА XX ВЕКА

После Другог светског рата, уследила је значајна обнова разрушених и девастираних градова, а затим и убрзани развој. У првом периоду приступило се интензивној обнови земље, а у другом Србија развија напредну и савремену - не само индустрију - већ и пољопривреду, рударство, саобраћај, инфраструктуру, грађевинарство, архитектуру, савремени развој градова и уређење јавних простора. Целокупан осмишљен плански развој прате модернизовани интегрални образовни, научни и струковни програми и системи - мрежа школа, факултета, завода и института.

Велики допринос дали су физичар и хемичар П. Савић, грађевински инжењери Н. Хајдин, Б. Жежељ, Љ. Јевтовић, хидролог В. Јевђевић, архитекта И. Антић, електроинжењер С.

Вукасовић, инжењер машинства Т. Атанацковић, атомски и молекуларни физичар З. Љ. Петровић и многи други.

Већина инжењера и других стручних кадрова школована је у средњим и вишим техничким школама и на одговарајућим факултетима код нас, а даље усавршавана у бројним научним центрима и производним комплексима. Посебан значај имали су институти, чијем је развоју посвећена велика пажња и који су оснивани у циљу постизања сталног напретка, перманентног усавршавања, као и подстицања развоја инжењерства: Институт за нуклеарне науке Винча, Институт Михајло Пупин, Институт за грађевинарство ИМС, Институт за водопривреду Јарослав Черни, Институт за архитектуру и урбанизам Србије, Институт за воћарство Чачак, Институт за кукуруз Земун Поље, Институт за прехранбене технологије Нови Сад и други.

Како би пројекти и објекти били изведени, потребно је било формирати планерске и пројектантске заводе, научне и истраживачке центре, пројектне бироје и извођачка предузећа. Неопходни су били и иноватори, експерти и инжењери разних професионалних профила, који су све осмишљавали. Развој је текао убрзано, тако да је сваки већи град основао завод за урбанизам, грађевинску дирекцију и неколико великих пројектних бироа. Предњачили су Енергопројект, Србијапројект, Архитектура и урбанизам,

Машинопројект, Центропројект, Хидропројект, Мостпројект, Предузеће Иван Милутиновић (ПИМ), Хидрозавод и други.

Почетком друге половине XX века развијају се и нове дисциплине. На Шестом саветовању урбаниста Југославије (1957), Н. Добровић је изложио реферат „Основи потенцијалног просторног планирања“, па убрзо након тога долази до динамичног развоја просторног планирања и планског система код нас. Србија почетком 60-их година доноси Закон о урбанистичком и регионалном планирању. Захваљујући иницијативи Добровића извршена је реорганизација система урбанистичког и просторног планирања и убрзан процес оснивања урбанистичких завода и планерских кућа широм тадашње Југославије.

У послератном периоду развоја рађени су бројни генерални, урбанистички, а касније и просторни планови градова, индустријских комплекса, насеља и сеоских подручја, као и пројекти за изградњу објеката свих врста – од производних, индустријских, стамбених, пословних, преко туристичко-хотелских, државне управе, до образовних центара, центара културе, спортских комплекса и других. Незаобилазни успешни примери у обликовању урбаних простора свакако су читави нови делови градова, као што су Нови Београд, делови Новог Сада, Ниша и многих других. У послератном периоду настали су и нови индустријски градови - Бор, Лазаревац, Косовска Митровица и др.

Слика 6 - Београдски сајам, Хала 1, Београд, 1957. године
Извор: Београдски сајам

Слика 7 - Војно географски институт у Београду, 1950-1954. године

Слика 8 – Војно медицинска академија - ВМА

Слика 10 - Мост Газела
Фото: М. Магдевски

У погледу архитектуре и грађевинарства, током првих послератних деценија преовлађује стил модернизма, чији су главни представници М. Пантовић (Београдски сајам, Хала 1, са инжењерима Б. Жежељем и М. Крстићем, 1957. године, Слика 6), М. Мацура (Војно географски институт у Београду, 1950-1954, Слика 7), Б. Петричић, М. Белобрк, А. Бркић, И. Куртовић, У. Богуновић, и други.

Највише значајних комплекса и објеката је изграђено у Београду: Палата Србије, Народна библиотека Србије, Палата Београђанка, Сава Центар, Војно медицинска академија - ВМА (Слика 8), Спортски центар 25. Мај, Музеј савремене уметности (И. Антић и И.

Распоповић, 1965. године, Слика 9), Авалски торањ, Западна капија Београда итд.

Као градске доминанте, вредни пажње су и мостови, међу којима се издвајају они на Сави и Дунаву - мост Газела, 1970. године (М. Ђурић, Слика 10), железнички мост код Сајма у Београду (Н. Хајдин, Љ. Јевтовић) и нови мост у Новом Саду А. Бојовића изграђен 2018. године, после НАТО рушења, Жежељевог моста (Слика 11), мостови преко Дунава код Ковина и Бачке Паланке, као и мост до острва Крка у бившој Југославији (И. Стојадиновић). Све су то врхунска дела наших инжењера и конструктора.

Треба истаћи и велика пројектна, грађевинска остварења и велике производне системе, који

Слика 9 - Музеј савремене уметности, 1965 године

Слика 11 - Нови мост А. Бојовића из 2018. године, после НАТО рушења, на месту Жежељевог моста
Фото: А. Бојовић

Слика 12 – ХЕ Ђердап I, 1970. године

су дела наших инжењера разних специјалности: рудници и металуршки комбинати Бор и Трепча, енергетски гиганти хидроелектране Ђердап I, 1970 (Слика 12) и Ђердап II, 1984, ХЕ Бајина Башта, ТЕ Обреновац и Костолац, велики индустријски погони за производњу моторних возила - Застава Крагујевац, ФАП Прибој, ИМР Раковица, Змај Земун, затим погони за производњу авиона (фабрика авиона Утва Панчево, фабрика авиона Краљево), наменска индустрија у Крагујевцу и Ваљеву, центри за производњу електро уређаја и телевизора ЕИ Ниш, Слобода Чачак, затим комплекси памучне и текстилне индустрије у Лесковцу и Параћину, дрвна прерађивачка индустрија и индустрија производње намештаја Симпо Врање, ливнице у Кикинди, Урошевцу и Зрењанину.

Ту су и бројни комплекси пољопривредне производње и прерађивачке индустрије, у градовима Србије, а међу њима и најважнији - *Серво Михаљ* Зрењанин, *Јухор Јагодина* и *Сагпех* Врбас, те *Будимка*, *Србијанка*, комбинати у Параћину, Пожаревцу, Суботици и др. Затим, нафтна индустрија са рефинеријом у Панчеву и Крњачи, Железара Смедерево, хемијски индустријски комплекси *Вискоза* Лозница, *Прахово* и *Зорка* Шабац, па производња грађевинских материјала *Јелен До*, елемената од опеке у Кикинди, Новом Бечеју, Лозници и Кањижи, те понос Србије - Сателитска станица у Ивањици.

Значајан обим индустријске производње пратили су, или су му претходили – стратешко и просторно планирање, технолошко осмишљавање, пројектовање, уређење и инфраструктурно опремање територија, саобраћај, хидротехника, мреже за пренос електричне енергије и др.

У периоду од 1960. до 1963. године, израђен је први просторни план у Србији, Просторни план приобалног подручја Дунава од Београда до бугарске границе (ЗУКД Србије, руководилац Д. Перишић), који је имао карактер регионалног плана.

Крајем 60-тих година XX века почиње израда Просторног плана Републике Србије. Координацију израде овог плана, поред Д. Перишића, водили су Д. Радмановић и Б. Новаковић. Рађени су такође и регионални планови за аутономне покрајине и територију Београда, као и за међуопштинске регионалне заједнице, затим просторни планови општина и планови подручја посебне намене.

У погледу архитектуре, последњу четвртину XX века карактерише плурализам градитељских стилова, од којих би се доминантним могли назвати касни модернизам и брутализам.

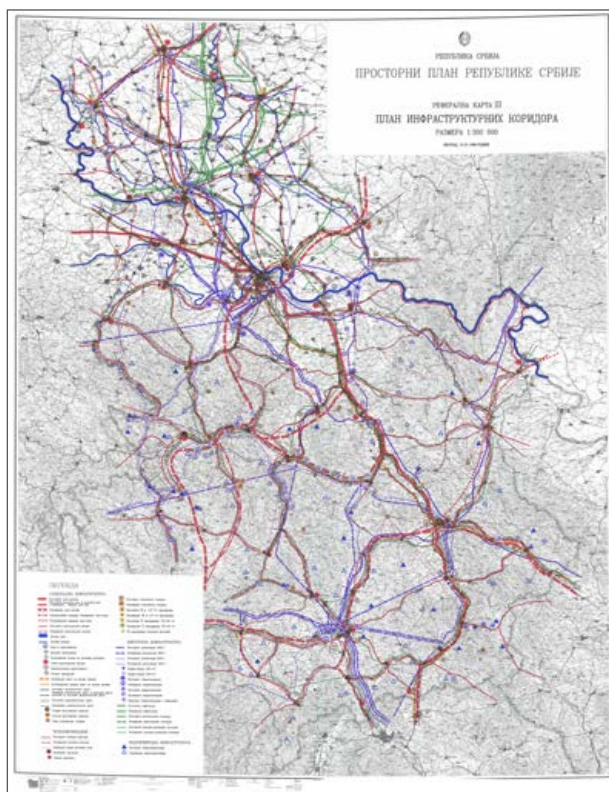

Слика 13 - Филозофски факултет, 1974. године

Слика 14 - Металс-банка, Нови Сад, 2008. године
 Фото: В. Поповић

Значајни ствараоци тог времена су И. Антић, М. Митровић, С. Личина (Филозофски факултет, 1974, Слика 13), А. Стјепановић као значајни представник Београдске школе становања, М. Лојаница, П. Цагић, В. Ивковић, Б. Јовин, М. Јобст, Д. и М. Марушић (Металс банка, Д. и М. Марушић, 2008, Слика 14). Б. Митровић, М.

Слика 16 - Просторни план Републике Србије, РК 3, 1996. године
 Извор: Институт за архитектуру и урбанизам Србије

Слика 15 - Зграда Прогреса, Београд, 1996. године

Мирковић (са Љ. Манговим, Зграда Прогреса, Београд, 1996, Слика 15), С. Крунић, В. Славица и други.

Прва планерска школа на Универзитету у Београду формирана је 1977. године, а у Дубровнику је 1978. године основан Југословенски центар за просторно планирање.

Урбанистички завод Београда 1972. године почиње израду Генералног плана Београда (А. Ђорђевић и М. Главички), а Југословенски институт за урбанизам и становање исте године ради Планерски атлас просторне организације Југославије. Генералним планом Београда из 1972. године остварени су значајни зелени коридори у Београду и сачувани Кошутњак, Бањичка шума и стари паркови Београда, захваљујући великом доприносу С. Милинковића.

Народна скупштина РС усвојила је први Просторни план Републике Србије (ППРС) у

Слика 17 – Савски кеј
Фото: Д. Вујичић

форми закона, 1996. године (Слика 16), чему је претходио рад стручњака из различитих области, под руководством Д. Перишића и тима за координацију и синтезу (К. Петовар, М. Вујошевић, и др.).

Једно од најуспешнијих дела у области пејзажне архитектуре у другој половини XX века је уређење Спомен-гробља ослободиоцима Београда (А. Крстић, 1954), а значајно је поменути и Савски кеј (Слика 17, С. Милинковић, Б. Јовин, П. Љубичић). Шездесетих година XX века, на Шумарском факултету почиње школовање новог профила инжењера шумарства специјализованих за озелењавање градова и уређивање предела.

База данашњег знања, вештина и ефикасности на плану инжењерства зачета је у нас у другој половини XIX века и, као основа на којој су професионално стасавале и васпитаване генерације инжењера, стручњака и професионалаца, даље је развијана кроз XX век.

Треба, дакле, нагласити да је основа општег развојног полета који је наступио током послератног периода, управо синтеза и успешна координација науке, образовања, рада институција и праксе.

НАШИ СТРУЧЊАЦИ У РЕГИОНУ И СВЕТУ

Током друге половине XX века инжењери свих струка радили су на многим пројектима и градилиштима, у земљама региона, Европе и света, што је случај и данас.

У условима блоковске поделе шездесетих година XX века, истовремено са процесом деколонизације, формира се Покрет несврстаних, а наша земља је, заједно са Индијом, Ганом и Египтом (УАР), играла једну од водећих улога у развоју и раду покрета. Веома значајан облик међудржавне сарадње састојао се у тзв. извозу инвестиционих радова, те су бројни наши привредни, научни и струковни системи, међу којима су предњачили Енергопројект, Унионинвест, Прогрес, Планум, Ратко Митровић, Напред, Јанко Лисјак, као и реекспортери ИНЕКС и ГЕНЕКС, уговорили и реализовали изузетно значајне послове.

Заједничким ангажовањем реализовани су огромни инвестициони, трговински, енергетски, хидротехнички, грађевински и инфраструктурни радови. У том периоду урађени су генерални и развојни планови читавих држава, регија, градова и великих насеља - у Индији, Нигерији, Кувајту, Јордану, Египту, Перуу, Алжиру, као и СССР-у, Пољској, Чехословачкој, ДР Немачкој и др.

Кроз процес пројектовања, градње и опремања, али и едукације локалних учесника, успешно су реализовани значајни нови комплекси у државама ослобођеним од колонијализма - управни центри, министарстава, сајмови, хотелски комплекси, али и гигантски хидро системи, енергетски системи, уређење обала, регулација река и зона приобаља, туристички, образовни и производни центри и др.

Слика 18 - Хотел Шератон, у Харареу, Зимбабве, 1986. године
Извор: Енергопројект

Међу значајним ствараоцима који су учествовали у реализацији ових подухвата, примењујући тада најсавременија у свету позната функционална, техничка и естетска решења, треба поменути: Ж. Мучалова, М. Штерић, З. Бојовића, Д. и Љ. Бакиће (Хотел Шератон, у Харареу, Зимбабве, 1986, Слика 18), Д. Миленковића, А. Кековића, А. и Љ. Рашевски, М. Јобста, К. Мартинковића, Д. Ацовића, А. Јермоленка и др.

Током друге половине и последњих деценија XX века својим плановима, пројектима и реализацијама истакли су се: А. Јосић (Француска, Немачка, Чад, Пакистан, Перу),

Слика 19 - Хотел Sunstone, Каменово, Црна Гора, 2017. године
Фото: Р. Иванић

Т. и Б. Гаревски (Кувајт, Француска, Саудијска Арабија, Словенија, Мароко, Либан, УАЕ, Србија), Д. Тошковић (Индија), Д. Миленковић (Замбија), А. Ђокић (Судан) и други.

Инжењери, професори и други експерти у оквиру СФРЈ, а затим од почетка XXI века као представници Србије, активним учешћем у многим земљама Африке, Азије и Европе, допринели су формирању међународних Унескових центара, факултета и катедри на више универзитета у свету (Солун, Лунд и др.). Унесков центар за изучавање водних ресурса и система у градским условима (IRTCUD UNESCO), који је основан 1988. године, као и Катедра за одрживо еколошко управљање водама (на београдском Грађевинском факултету), од 2013. године имају активну сарадњу са универзитетима и Унеско центрима у Солуну, Баји, Алма Ати, Бакуу и Новосибирску.

Од значајних пројеката и реализација у Русији и Средњој Азији, на којима су учествовали наши пројектанти, инжењери и градитељи, као и наша грађевинска оператива, треба поменути Олимпијски комплекс у Сочију (Путеви Ужице), Газпром-СТГ центар и СТГ банку у Москви (Прогрес, Грађевинар, Јанко Лисјак и Светлост, са великим тимом наших архитеката и инжењера), комплекс новог Парламента и Председништва у Ташкенту, Узбекистан (Енергопројект и Прогрес, уз учешће наших пројектаната и извођача), итд.

Од реализација у региону, пре свега у Црној Гори, ваља поменути Хотел Sunstone, Каменово, 2017, Слика 19 (Б. Митровић, С. Таталовић и О. Крашна), објекат Управе за некретнине и катастар Црне Горе, Подгорица, 2014, Слика 20 (П. Арсић, Т. Врбник-Бркић, С. Трајковић, Б. Ломпар, Љ. Ђировић и Д. Арсић), као и доприносе Б. Реџића, З. Ђорђевића, Ј. Јањића, Н. Јеремића, М. Крекића, К. Булатовић и др.

Значајни инфраструктурни пројекти и радови реализовани су уз учешће наших инжењера и у Републици Српској (Бјељина, хидротехничка инфраструктура и депонија комуналног отпада - П. Дулић, А. Павловић и Ј. Деспотовић), Словенији (пројекти заштите и каналисања

Слика 20 - Управа за некретнине и катастар Црне Горе, Подгорица, 2014. године

отпадних вода и система од поплава у Марибору (З. Јовановић и Д. Љубисављевић), Црној Гори (пројекти заштите и каналисања отпадних вода и система од поплава у Подгорици, како у самом граду, тако и на подгоричком Аеродрому, Ј. Деспотовић, С. Николетић и З. Јовановић).

НА ПРЕЛОМУ ВЕКОВА И ПРВЕ ДЕЦЕНИЈЕ XXI ВЕКА

Крај XX и почетак XXI века доносе нове изазове, а овај период развоја посебно је обележен ером дигитализације и Четвртом индустријском револуцијом.

По завршетку НАТО агресије 1999. године, наступио је период интензивне обнове уништеног, те су планери, урбанисти и архитекти, заједно са инжењерима свих техничких струка и специјалистима, дали огроман допринос

током процеса обнове земље и градова. Према званичним подацима, разарања су била огромна: уништена су или тешко оштећена 82 моста, два нафтно-прерађивачка енергетска комплекса, 57% нафтних енергетских складишта, 14 најкрупнијих производних комплекса, 9 највећих електроенергетских комплекса, 89 фабричких производних центара, 129 индустријских постројења, 120 комплекса енергетике, 14 аеродрома, 48 болница међу којима и неколико дечијих болница, 118 центара радио и ТВ предајника и емitera, 61 објекат саобраћајних петљи и тунела, 25 комплекса ПТТ, 70 школа, 18 дечијих установа, 9 комплекса универзитета и факултета, 4 студентска дома... Такође је оштећено или уништено 35 цркава и верских објеката, као и 29 манастира.

Обнова земље после НАТО разарања 1999. године, отклањање последица погрома током марта 2004. године на Косову и Метохији (када је оштећено или уништено више од 800 стамбених зграда и 35 православних храмова и манастира), санирање штета од поплава, земљотреса, пожара који је захватио Хиландар 2004. године, бројни стратешки пројекти и реализације из области грађевинарства, саобраћаја, инфраструктуре, енергетике, технологије, уређења јавних простора, тргова и приобаља, широм наше земље - све су то били капитални подухвати обнове са којима су се наша оператива и наши инжењери и специјалисти суочили и успешно изборили у времену на прелому векова.

Почетком XXI века осетила се потреба за уређењем инжењерских струка, као и усклађивањем инжењерских делатности са европском праксом и европским стандардима. Године 2003. формирана је Инжењерска комора Србије и даље развијана и перманентно унапређивана до данас.

Након санација и обнове уништеног, настављене су активности, у складу са потребама развоја.

Пре свега, ту је сектор становања, који у пројектовању и изградњи доминира.

Слика 21 – Стамбена зграда Београд
Фото: Б. Митровић

Раде се бројне интерполације у изграђеним зонама градова широм Србије, а међу успешним реализацијама ваља истаћи стамбени објекат у Кумановској улици, Београд, Слика 21 (Б. Митровић, 2000. године). Граде се тржни центри, спортски комплекси - СПЦ *Millennium*, Вршац 2001. (П. Арсић, М. Ристић, Д. Лукић Слика 22), Београдска арена, 2004. (В. Славица, М. Ивковић, Ж. Перишић, А. Паквор, М. Аћић, В. Алендар и др. Слика 23) и др.

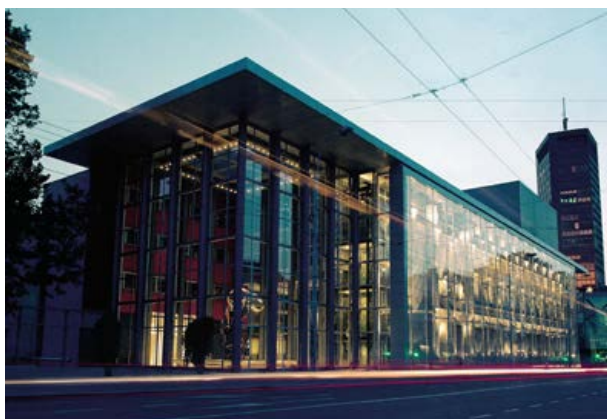
Слика 22 - СПЦ Millennium, Вршац, 2001. године
Фото: С. Матејић

Слика 23 - Београдска арена, 2004. године

Значајни сложени инжењерски задаци су и бројне реконструкције, посебно блокова и објеката у централним зонама наших градова, од којих су неки у статусу културног наслеђа. Као успешан пример комплексне реконструкције и обнове ваља истаћи реконструкцију Југословенског драмског позоришта, после пожара 2007. године (З. Радојичић и Д. Миљковић, 1997-2003, Слика 24).

Током друге деценије XXI века, поред становања које се интензивира у складу са захтевима тржишта, пројектују се и граде пословни објекти, тржни и мешовити центри (Хотелско-пословни комплекс у Рајићевој, Београд, М. Лојаница и В. Лојаница, 2017, Слика 25),

Слика 24 - Пројекат реконструкције Југословенског драмског позоришта, 1997-2003. године
Фото: Ж. Шафар

Слика 25 – Хотелско-пословни комплекс Рајићева, Београд
Фото: Р. Иванић

јавни објекти (образовање, култура, спорт, социјална заштита), мањи градски хотели, а за време вирусне пандемије у рекордном року наши инжењери и извођачи реализовали су и неколико нових ковид болница.

Значајно је поменути да се почетком XXI века обнављају многи паркови у Београду, Новом Саду и другим нашим градовима, као део програма унапређења јавних градских простора.

Након 2000. године и у области просторног планирања, уведе се савремени европски принципи, стандарди, методологије и идеје. Уводи се институт ране партиципације у фази планирања и изградње. Урађен је други по реду Просторни план Републике Србије за период од 2010. до 2020. године (руководилац Б. Стојков), усвојен 2010. године.

У протеклих 20 година усвојено је више од 100 просторних планова подручја посебне намене, највећи број за потребе реализације капиталних пројеката инфраструктуре, за заштићена природна и културна добра, за објекте водопривреде, рударске басене и др. Нови, Просторни план Републике Србије до 2035. године, израђен под руководством С. Милијића, М. Максим и Н. Стефановића, у завршној је фази.

РАЗВОЈ ТЕХНИЧКИХ ИНЖЕЊЕРСКИХ СТРУКА

Саобраћај се у Србији, као и у целом свету, током времена развијао по врстама и по фазама, већег или мањег интензитета.

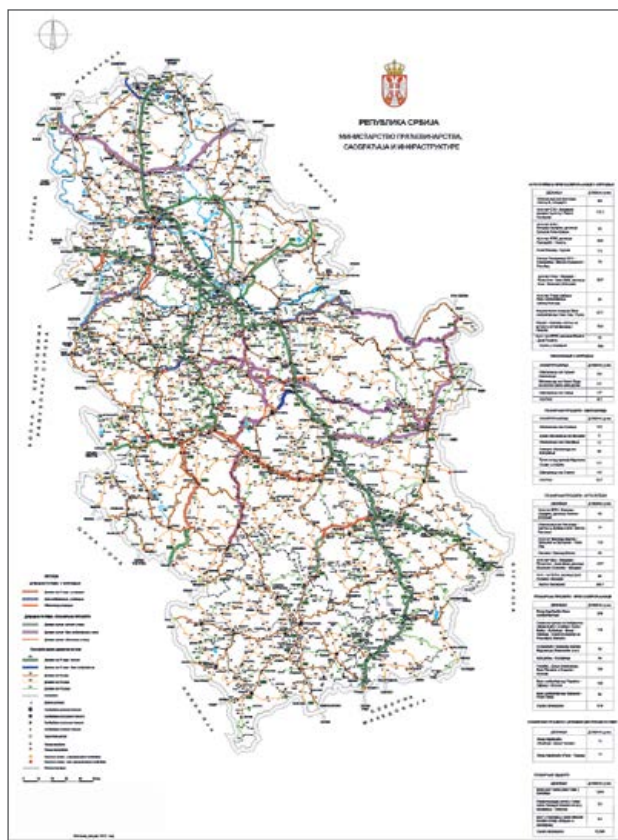
Друмски саобраћај

У Србији се мрежа путева развија у првој половини XX века. Током 60-их и 70-их година граде се и код нас први аутопутеви, током 90-их година, покреће се изградња обилазнице око Београда, а интензивно се наставља почетком XXI века, да би данас, 2023. године, коначно био омогућен обилазак транзитног саобраћаја око престонице.

Интензивна изградња обезбедила је савремену мрежу аутопутева све до граница са Бугарском, Мађарском, Северном Македонијом и Хрватском. Пут I реда Београд-Ниш прва је деоница савремене друмске мреже изграђена 1963. године. Изградња мреже аутопутева европских стандарда покренута је 2000. године, да би се после 2012. значајно интензивирала, те је укупно изграђено преко 960 км.

Истовремено, интензивно се планира, пројектује и гради, или је изграђено, више праваца кроз читаву територију Србије, као што су Е-763 Милош Велики, Моравски коридор, траса Појате-Прељина, Фрушкогорски коридор, трасе Рума-Шабац-Лозница, Београд-Зрењанин-Нови Сад, Ниш-Мердаре, Иверак-Лајковац, Баточина-Крагујевац и др.

Путна мрежа једна је од наших највећих стратешких и капиталних вредности. На територији Србије има 16.436 км државних путева I и II реда, а тренутно је евидентирано 3.465 мостова укупне површине око 1.160.000 м². Од тог броја, 377 мостова је на аутопутевима. Србија на државним путевима има 14 великих мостова, и то 8 мостова преко Дунава и 6 мостова преко Саве. На државним путевима у Србији изграђено је 90 тунела, укупне дужине преко 14 километара (МГСИ, Слика 26).

Слика 26 – Путна мрежа
Извор: МГСИ

Железнички саобраћај

Предности железничког саобраћаја су масовни превоз терета и путника на већим дужинама, уз малу специфичну потрошњу енергије по јединици транспорта. Еколошки ефекти се могу контролисати, као и безбедност саобраћаја, и удобност путовања. Железница је данас по важним карактеристикама у предности над другим видовима саобраћаја.

Прва пруга у Србији отворена је 1884. године, од Београда до Ниша, а мрежа пруга развијала се интензивно током прве четвртине XX века. После Другог светског рата, обновљена је мрежа разрушених пруга и мостова, а потом је, током 60-их година, уследила изградња електрифицираних пруга.

Пруга Београд–Бар, дужине 476 км и са величанственим мостовима и бројним тунелима, остварење је давних снова о спајању

Слика 27 - Пруга Београд – Бар, мост преко Мале Ријеке, од 1951. до 1976. године
Фото: М. Консек

континенталног дела наше територије са Јадранским морем. Грађена је 25 година, у периоду од 1951. до 1976. (Слика 27 - Пруга Београд-Бар, мост преко Мале Ријеке, Љ. Јевтовић).

Градска железница у Београду изграђена је и пуштена у рад 1995. године, а касније је продужена ка Новом Саду, Крагујевцу и др. Брза савремена пруга Београд-Нови Сад изграђена је и пуштена у функцију марта 2022. године. Последњих година развијају се брзе пруге од Београда ка Суботици и Сегедину, као и ка Северној Македонији. Будући пројекти дати су у Нацрту Просторног плана Србије до 2035, чија је израда у завршној фази.

Ваздушни саобраћај

Први аеродром у Србији изграђен је 1910. године на Бањици, а 1923. године отворена је међународна линија Париз-Истанбул, преко Београда. Аеродром Никола Тесла у Сурчину отворен је 1962. године. Ваздушни саобраћај се током последњих деценија XX века развија и шири, а аеродром у Сурчину постаје регионални центар који се последњих година значајно реконструише, дограђује и модернизује.

Поред аеродрома у Београду, Нишу и Лађевцима (Чачку), постоји и неколико мањих спортских аеродрома који се такође користе, у

функцији приватног, спортског и едукативног авио саобраћаја (Вршац, Трстеник, Краљево, Поникве, Панчево и др.).

Електроиндустрија

Крајем XIX века у нашим крајевима почиње развој у области производње електричне енергије и електрификације, и успоставља се јавно осветљење. Тада се граде мањи објекти за производњу електричне енергије, на малим хидро и термо централама - ТЕ Дорћол у Београду (1893), ХЕ на Ђетињи (1900), ХЕ Вучје (1903), и др.

После Другог светског рата, једна од првих идеја нове државе била је електрификација. Приоритетни задатак новооснованог Електричног предузећа Србије (1945) била је изградња електрана. Снага свих наших електрана 1945. године била је 143 MW. Пренос електричне енергије обављао се преко далековаода (до 60 kV) у дужини од 559 километара. Дистрибутивна мрежа била је дугачка око 7.900 км, на 16 напонских нивоа. Средином XX века граде се ТЕ у Костолцу, ХЕ на Западној Морави, Власини и Дрини, потом на Лиму и Увцу. Крајем XX века, до краја 80-их година, изграђени су највећи термо и хидро енергетски системи, укључујући ТЕНТ А и Б, и ХЕ Ђердап 1 и Ђердап 2.

Хидроенергетски и пловидбени систем Ђердап 1 је највећи хидроенергетски објекат на Дунаву, и заједно са ХЕПС Ђердап 2, највећи је произвођач хидроенергије у југоисточној Европи. Електране су изграђене заједнички са суседном Румунијом. ХЕ Ђердап 1, снаге 1.140 MW, почела је да ради 1970. године, а ХЕ Ђердап 2, снаге 270 MW, 1985. године). Последњих година завршени су велики радови: ревитализација преводнице и слапишта на Ђердапу I, свих турбина на Ђердапу I, као и Бајина Башта током 2013, док се припрема и ревитализација ХЕ Ђердап 2.

Пројекат Националног диспечерског центра започет је 90-их година пројектом Система техничког управљања (ТСУ; Светска банка), настављен 2003. године (SECO донација швајцарске владе). Реализација омогућава да се подаци преко SCADAVIEW доступни за потребе диспечерског центра ЕПС. Од 2003.

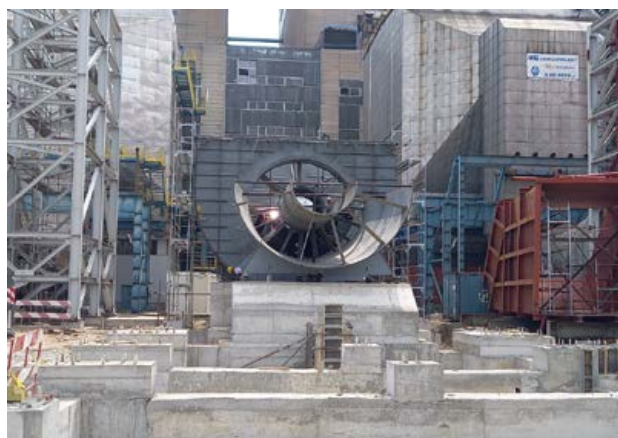
до 2006. године систем су имплементирали стручњаци Института „Михајло Пупин“ и ЈП Електропривреда Србије. За потребе праћења, софтверски пакет SCADA VIEW 2 је инсталиран на Linux OS у ДЦ ЕПС, који је касније надограђен на верзију SCADA VIEW 4. Систем се састоји од следећих компоненти: VIEW2 сервер – двоструки режим, VIEW2 архивски сервери – двоструки режим, VIEW2 JavaHMI, VIEW2 HMISRV, Сервер за размену података (DES) заснован на стандарду TASE.2, i WebDiary програмски пакет за вођење погонских дневника.

Инсталирано језгро SCADA система је базирано на VIEW2 SCADA језгру, верзија RB_0_1_Ks_DCEPS, од 14. септембра 2005. године. Језгро укључује пакете за: примарну обраду података, прорачун изведених величина, генерисање аларма, архивирање података, повезивање са корисничким интерфејсима, рад у двоструком режиму.

Током 2021. године започела је изградња 3 ХЕ на горњој Дрини (Паунци, Фоча, Бук Бијела), заједно са Републиком Српском. У завршној фази су изградња и опремање ТЕ Костолац Б3, снаге 350 MW.

Током 2023. године граде се системи за заштиту ТЕ од великих вода на рекама Пештан, Љиг и другим. Такође је, после вишедеценијских истраживања, урађена прва базна студија о реалним – природним протицајима на местима постојећих и будућих ХЕ за оптимално управљање хидропотенцијалом ЕПС-а (Грађевински факултет).

Сви енергетски објекти и системи граде се или унапређују у складу са савременим захтевима за очување животне средине, а такође се даље развијају током последњих 30 година, као нпр: системи за одсумпоравање у ТЕ Костолац Б, а у току је комплетирање таквог система у ТЕНТ А и Б. (Слика 28, одсумпоравање ТЕНТ-а).

Слика 28 - Одсумпоравање ТЕНТ-а
Извор: Електропривреда Србије

Наши стручњаци осмишљавају и пројектују погоне који раде на обновљиве изворе енергије - соларне електране и ветроелектране. У току је изградња ветропарка Костолац, а у плану су ветроелектране Стишко поље I и II (Слика 29, Костолац *Windpark*).

Препознате као велики загађивачи животне средине депоније пепела су врло повољне за коришћења пепела за изградњу путева, пруга, насипа на рекама, санације мочварних и слабо носивих терена. Од 2012. године ЕПС интензивно финансира истраживања коришћења пепела и шљаке из погона ТЕ у Србији, у сарадњи са Грађевинским факултетом у Београду, јер ЕПС располаже са више од 200 милиона тона пепела,

Слика 29 - Ветропарк Костолац
Извор : Електропривреда Србије

а припреме за употребу почињу на локалним путевима код ТЕ Морава у Свилајнцу.

Хидротехника и водопривреда

Савремено снабдевање водом за пиће и санитација насеља у Србији, креће код нас 1892. године у Београду, потом 1895. у Врњачкој Бањи, а касније и у другим градовима. Први пројекти цевовода и објеката за отпадне воде, израђени су крајем XIX века, дакле, само тридесетак година после Централне Европе. Граде се магистрални колектори за отпадне воде у Београду – Мокролушки и Булбодерски 1905, захваљујући активности Српског Лекарског Друштва и Удружења Српских инжењера и Архитеката (колектори канализације у функцији су и сада, 2023. године).

Ваља нагласити да се довршава највећи регионални водоводни систем Макиш – Младеновац, дужине 27 км, започет 2001. године, који ће снабдевати водом значајан део Србије.

Економска депресија због санкција и бомбардовања 1999. године, те индустријско и комунално загађење и разарања угрозили су изворишта воде и животну средину. Посебне штете су нанете 1999. године када су многа изворишта воде оштећена, непосредно загађена и девестирана, као Богutowaц на Ибру, Панчево и друга. Санација неких од изворишта још траје.

Системи за контролу режима вода на пољопривредним површинама су недовољни, иако су према пројектима изградње ранијег система Дунав – Тиса - Дунав (XVIII век), предвиђени за знатно коришћење и унапређење. Укупна дужина канала је 930 км, а површина која гравитира је готово 1 милион ха. Капацитет канала је више од 220 м³/с - 120 м³/с из Тисе и 108 м³/с из Дунава. Последњих деценија у XX и XXI веку систем је у извесној деградацији по питању квалитета воде која се користи за наводњавање. Систем који је такође имао улогу и пловног пута, са каналима дужине 664 км, са уставама, преводницама и црпним станицама, је врло ниског квалитета вода.

Пловидба на рекама и каналима, на Дунаву, Сави, Тиси, Тамишу и каналима у систему ДТД била је веома интензивна у XVII и XVIII веку. Међутим, током ратова као и бомбардовања 1999. године, претрпела је велике штете и опадање капацитета. Рушење мостова, поготову новосадских, је прекинуло саобраћај на Дунаву, а рат у бившој Југосавији је пореметио саобраћај на Сави, који ни данас није успостављен.

Бродоградилшта и луке – пристаништа су била развијана и пре, али и после II Светског рата, али се у поремећеном развоју пловидбе налазе и ови системи. Пловидбени режим на Дунаву је у међународном систему, под руководством Дунавске комисије са седиштем у Будимпешти. Систем је под редовним праћењем, а на другим пловним рекама није задовољавајући. Реконструкција и изградња пристаништа и бродоградилшта је спора и није стратешки осмишљена.

Европским и локалним иницијативама (Сарајево, дец. 2003), из Србије, Хрватске, Босне и Херцеговине и Словеније, и међународним средствима је формирана Међународна комисија за слив реке Саве (ISRBC), ради унапређења квалитета воде на сливу, пловидбе, заштите од поплава и развоја производних и туристичких капацитета и отварања перспектива. Урађене су студије, пројекти и први план управљања на сливу реке Саве у складу са Оквирном директивом о водама ЕУ (Грађевински факултет, конзорцијум САФЕЖ, 2004-2007. Ј. Деспотовић), и подсливовима.

Заштита од поплава и на великим рекама и на рекама другог реда је недовољно ефикасна. Поплаве 2006, 2010, поготову 2014, те 2015, 2016. и 2023. године изазвале су изливања из корита, активирање клизишта, оштећења на путевима, мостовима, пругама и насељима. Интензивно се ради на осмишљавању и унапређењу концепта и законске регулативе у домену одбране од поплава.

Заштита од поплава у градским условима у Србији изградњом систем кишне канализације треба да спречи или смањи негативне ефекте изазване већим падавинама. Знатне проблеме

причињавају неканалисане кишне воде у насељима. Треба нагласити да је ради очувања и заштите водних ресурса и квалитетнијег коришћења потребан виши степен координације и јединствено управљање водним ресурсима у Србији. Неопходни су јединствена стратегија водних ресурса и усклађена сарадња корисника у циљу заштите количина и квалитета вода.

Машинство

Без машинства и технологије слика о грађевинарству није комплетна. Индустрија је директно повезана са економијом, развојем друштва, инфраструктуре и електропривреде, те функционисањем других значајних привредних делатности (металска, хемијска, нафтна, петрохемијска, дрвна, прехранбена, текстилна, кожарска, грађевинска индустрија) итд.

Велики подстицај општем напретку даје развој железнице и, сходно томе, пратећег машинства. Да се подсетимо: фабрика шинских возила Гоша у Смедеревској Паланци, почиње да ради 20-их година XX века, фабрика вагона у Краљеву креће са радом 30-их, а потом и фабрике у Суботици, Нишу и Зрењанину.

Наша речна индустрија и пловидба после Првог светског рата добијају знатан број пловила као привредни сектори једне од земаља победница. Активности су временом слабиле, иако се производи у бродоградилштима у Београду и Мачванској Митровици. Током 60-их и 70-их година отварају се нова бродоградилшта и граде се бродови како за наше потребе, тако и за друге земље.

Посебно важна, а у нас са дугом традицијом је наменска (војна) индустрија. Она се постепено развија од XIX века у фабрикама *Застава* Крагујевац, *Слобода* Чачак, *Први партизан* Ужице, *Милан Благојевић* Лучани, *Крушик* Ваљево, *Прва петолетка* Трстеник, *Телеоптик* Земун, *Прва искра* Барич и др. Развој и пројектовање одвијају се у Војно-техничком институту (ВТИ) у Београду и Жаркову, као и у Техничко-опитном центру ВС. До данас, до 2023. године усавршава се производња модерног оружја у више погона наменске индустрије у Србији (Ваљево, Севојно, Ужице и др.).

Производња аутомобилских мотора започета је 1927. године у Индустији мотора у Раковици, а потом и производња мотора за авионе у фабрикама Икарус, Змај и Рогожарски. После II Светског рата производња камиона пресељава се у Марибор (ТАМ). Развој ваздухопловства касније иницира производњу млазних мотора и авиона, у фабрици УТВА у Панчеву. Следе пројекти и значајна производња ловаца *Орао* и *Галеб*, школског авиона *Ласта* и др. У Фабрици *Прва петолетка* производе се компоненте за велике авионе – произвођача *Боинг*, *Мираж* и др.

После II светског рата обновљена је војно техничка индустрија у Крагујевцу (ВТИ), а почетком 50-их година почиње сарадња са *Фијатом* и производња аутомобила у *Црвеној Застави*. Кооперација са иностраним произвођачима унапредила је нашу ауто индустрију и повећала обим производње у неколико индустријских центара (фабрика камиона у Прибоју – ФАП са *Мерцедесом*, аутомобили ИДА у Кикинди, са *Опелом* и др).

Израда мањих грађевинских машина почиње после II Светског рата у фабрици *Фаграм* у Смедереву, а великих касније у фабрици *14. Октобар* у Крушевцу, која временом постаје водећи произвођач и извозник.

Производно машинство (фабрика *Лола*, Фабрика резног алата – ФРА Чачак, стругова

Слика 30 – ИЛР Железник

АДА, дизалица *Гоша*, лифтова *Давид Пајић*), било је повезано са научно-истраживачким институтима - Институт за развој и пројектовање *Гоша* у Београду, Војно технички институт (ВТИ) и други, да би 80-их година развојни центри и институти у Србији стагнирали, а неки се и затворили.

(Слика 30 - Опрема за постројење за третман отпада, произвођач *Иво Лола Рибар-Железник*).

Технологија и технолошки процеси

Развој технологија је по правилу условљен специфичностима појединих производних грана, као што су, прехранбена, хемијска, нафтна, производња папира и целулозе, али је у свакој од њих веома важна улога института или служби развоја у појединим погонима (Институт Михајло Пупин, Институт за рударство и металургију у Бору, Војно-технолошки институт ВТИ и др.). Унапређење технолошких процеса у Србији у непосредној је вези са водећим економским генераторима развоја, као што су електропривреда, изградња инфраструктуре, технолошки научни центри, савремени транспортни системи и др.

Током првих деценија XXI века развијају се нове или обновљене индустрије, обогаћене новим технологијама. Програм економских реформи као и планирање даљег технолошког развоја у складу су са нашим важећим стратегијама развоја, као и са европским нормама и стандардима.

Прва санитарна депонија у Србији је била подигнута у Трстенику, крајем 80-их година, затим у Суботици и Зрењанину. Тада се приступило санацији и затварању старих депонија.

Када је код нас, 1994. године, формирано Министарство заштите животне средине, већ су били припремљени бројни пројекти санације депонија. Санација београдске депоније у Батајници извршена је 1995. године, по пројекту и под надзором Института Кирило Савић.

Тадашње Министарство заштите животне средине одлично је разумело иновативни приступ, па је 1996. године основана Агенција

Слика 31 – Санирана депонија у Вршцу
Извор: Ј. Деспотовић

за рециклажу, која је била прва установа која се бавила искључиво отпадом. Тада је извршена прва регионализација Србије за управљање отпадом – концепт који је обухватао 6-8 регионалних депонија.

Управљање комуналним отпадом регулисано је првим Законом о поступању са отпадним материјама, 1996. године. То је био историјски корак, јер је пре тога уклањање и одлагање отпада била стриктно комунална делатност, која се одвијала по законима који су регулисали комуналне делатности. Нешто касније, 2002. године, израђен је План управљања отпадом у Србији, а убрзо потом донесен је Закон о управљању отпадом, који је и данас на снази (Слика 31, депонија у Вршцу).

АКТУЕЛНИ ТРЕНУТАК И БУДУЋНОСТ

Крајем XX века у градовима Србије доминирала је изградња стамбених насеља са објектима средње и високе спратности и реализовали су се комплекси мешовитих садржаја. Тако је настављено и у првим деценијама XXI века.

Из различитих извора, инвестира се у путну и железничку инфраструктуру, нове производне комплексе и експлоатишу се

ресурси и природна богатства. Појављују се и нови домаћи инвеститори и предузетници, по правилу, веома амбициозни у својим програмима и плановима, што као последицу може имати нарушавање квалитета животне средине и јавног простора у градовима. У исто време, дешавају се миграције из села у градове, као и миграције из малих градова у веће, најчешће у Београд. Ваља поменути и миграције из региона Блиског истока, Азије, Африке, као и ратом захваћених подручја (Украјина, Русија и др.).

Променом комплекса друштвених и просторних услова расту потребе за изградњом нових стамбених капацитета, као и пратећих садржаја. Стамбени комплекси и објекти се граде, а пратећи садржаји, који доприносе унапређењу квалитета живота у граду, заостају. Заостају, такође, и озелењавање, оплемењивање и уређење јавних простора, инфраструктурно опремање (како нове изградње, тако и делова изграђених градских територија). Ово је карактеристично како за Београд, тако и за друге веће градове у Србији.

С једне стране, граде се објекти тзв. социјалног и непрофитног становања за запослене у државним службама, избеглице и досељенике – ту је најчешће држава инвеститор. По обради, опреми и материјалима то је скромна изградња, па доминирају мање стамбене јединице. Има добрих решења организације станова и уређења околних простора, као и успешне архитектуре, па се уочавају сличности са квалитетним социјалним и непрофитним становањем које се последњих деценија реализује у Европи (Шпанија, Португалија, Француска, Немачка). Ваља истаћи пример стамбеног објекта непрофитног становања у новобеоградском блоку 61, Г. Шишовић и Д. Милановића, 2011. (Слика 32).

С друге стране, у ексклузивним зонама Београда и других градова граде се луксузни вишеетажни пословни и стамбени објекти, једнопородичне или двојне куће.

Квалитет архитектуре је различит, али има успешних решења, посебно код пословних

Слика 32 - Стамбени објекат непрофитног становања у новобеоградском блоку 61, 2011. година
Фото: Д. Милановић

објеката, по естетици и обликовању блиских добрим примерима Западне и Северне Европе, као нпр. пословни објекат *Roaming group* Г. Војводића и Ј. Ивановић Војводић, 2018. године (Слика 33).

Реконструкције на већим градским блоковима, као и на мањим појединачним парцелама, уочљиве су како у Београду, тако и у другим градовима (Нови Сад, Ниш, Крагујевац идр.), у складу са урбанистичким плановима. Доминирају интерполације - нови објекти између два постојећа, или уз рушење постојећих зграда (приземних или мале спратности) и градњу вишетажних објеката. Изражен је и проблем недостатка паркинга и гаража у градовима, нарочито у централним зонама,

Слика 33 - Пословни објекат *Roaming group*, 2018. година
Фото: Р. Иванић

а нови објекти решавају паркирање на својој парцели, најчешће у подземним гаражама.

У погледу примене еколошких стандарда и нових технолошких решења, енергетске ефикасности, као и савремених аспеката креирања паметних зграда, током последње деценије реализовано је неколико објеката, са добрим карактеристикама и високим квалитетом архитектуре, попут породичне виле у Београду, В. Лојанице и С. Мацановића, као изузетан пример пасивне куће – концепта *Zero Energy*, Слика 34, 2019. године.

У области заштите животне средине завршена је или покренута изградња система за канализацију и пречишћавање употребљених вода. Изграђени су системи у Суботици, Шапцу, Лесковцу, Врбасу, Крушевцу, Врању, на Златибору, а у фази пројектовања и припреме за извођење у Краљеву, Чачку, Ужицу и Пожеги, Ариљу и Вршцу, што је изузетан допринос побољшању животних услова грађана и квалитета животне средине.

Планирање и изградња индустријских зона, првенствено поред аутопутева, правци ка Загребу, Новом Саду и Нишу (Шимановци, Рума-Шабац, Инђија, Бубањ Поток, Зрењанин,

Слика 34 - Zero Energy Building, В. Лојанца
Извор: „Proaspekt“ д.о.о.

Лапово и др.), што укључује и производне и трговачке садржаје, као и зоне за смештај и забаву, привлачиће нове инвеститоре, и

допринети развоју градитељства у Србији. Треба очекивати и подржати интензиван развој таквих центара и на другим правцима и локацијама.

Слика 35 - Стамбено-пословна зграда, Нови Сад, 2021. година
Фото: Р. Иванић

Поново је, што је изузетно значајно за даљи развој Србије, актуелизовано планирање значајних крупних инфраструктурних система. За престоницу је посебно важно поновно оживљавање идеје изградње метроа, па се на плановима и пројектима, као и припреми за скору реализацију интензивно ради.

Српско грађевинарство и архитектуру, као и делатност и резултате наших планера, урбаниста, архитеката и инжењера током прве две деценије XXI века карактеришу: функционални и амбијентални квалитети предложених планова, пројеката и инжењерских решења, естетска разноликост и ликовна блискост са квалитетним европским узорима (Стамбено-пословна зграда, Нови Сад, Л. Кузманов, 2021, Слика 35), као и тежња за унапређењем јавних градских простора и квалитета животне и радне средине у целини.

То су уједно, задаци и изазови који стоје пред нашим инжењерима, урбанистима, пројектантима, градитељима, планерима и специјалистима, а посебно пред младим колегама, будућим члановима Инжењерске коморе Србије.

3

ОСНИВАЊЕ
И РАЗВОЈ
ИНЖЕЊЕРСКЕ
КОМОРЕ
СРБИЈЕ

На свом еволуционом путу, Инжењерска комора Србије прошла је кроз два значајна периода, обележена, не само временским раздобљима, већ и променама у организацији и законским овлашћењима. Први период трајао је од 2003. до 2018. године, а потом је уследио период од 2019. године до данас, који је наступио доношењем Закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 83/ 2018 и бр. 31/2019), када је донет и нови Статут Коморе („Службени гласник РС“, бр. 36/2019).

ПОЧЕЦИ

Идеја о оснивању организације која ће унапредити услове за обављање стручних послова у области планирања и изградње јавља се почетком 2003. године.

У мају исте године, на предлог тадашњег Министарства урбанизма и грађевина, Скупштина Републике Србије донела је Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број 47/03), којим је прописано да се „ради унапређења услова за обављање стручних послова у области просторног и урбанистичког планирања, пројектовања, изградње објеката и других области значајних за планирање и изградњу, заштите општег и појединачног интереса у обављању послова у тим областима организовања у пружању услуга у наведеним областима, оснива Инжењерска комора Србије“. Наведеним законом прописано је и да су чланови Коморе дипломирани инжењери архитектонске, грађевинске, машинске, електротехничке, саобраћајне и других техничких струка, као и дипломирани просторни планери, којима је Комора издала одговарајућу лиценцу .

На Оснивачкој скупштини Коморе, одржаној 14. јуна 2003. године у Свечаној сали Грађевинског факултета у Београду, донет је Статут којим је био ближе уређен правни статус Коморе, циљеви и задаци, унутрашња организација, избор и делокруг њених органа, начин вршења јавних овлашћења и друга питања везана за њен рад.

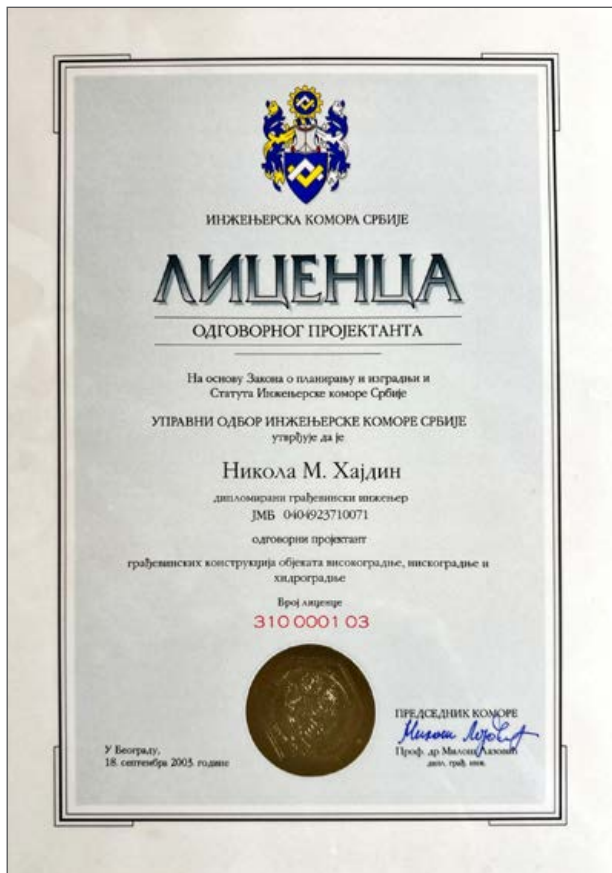
Такође, Статутом је прописано да Комора има грб, знак и заставу.

Тада су изабрани и први чланови руководства – за председника Скупштине Коморе - Драгомир Ацовић, дипл. инж. арх., а за председника Коморе и председника Управног одбора, проф. др Милош Лазовић, дипл. грађ. инж.. Именовани су и потпредседник и чланови Управног одбора Коморе, као и председници и чланови извршних одбора матичних секција, којих је, у том периоду, било четири (Матична секција планера, Матична секција урбаниста, Матична секција пројектаната и Матична секција извођача радова).

Министарство урбанизма и грађевина издало је две стотине „нултих“ лиценци, на основу којих су имаоци лиценци постали први чланови Инжењерске коморе Србије. Међу првим носиоцима нултих лиценци били су доајени нашег инжењерства: академик проф. др Никола Хајдин, дипл. грађ. инж., академик проф. Иван Антић, дипл. инж. арх., проф. др Илија Стојановић, дипл. инж. електр. и проф. др Титослав Живановић, дипл. маш. инж..

ПОСЛОВИ И ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈА

Прво седиште Коморе било је у просторијама предузећа КМГ „Трудбеник“ у Београду, у Булевару краља Александра 79. У првој години рада, активности највише су биле усмерене на утврђивање врста и описа лиценци и начин њиховог издавања. Интересантно је поменути да су претпоставке биле да ће Комора имати око 5.000 чланова, али је већ прве године издато око 18.000 лиценци и Комора је тада имала 12.000 чланова.

Лиценца академика
проф. др Николе Хајдина, дипл. грађ. инж.
издата 18. септембра 2003. године
Извор: Раде Хајдин

Са растом броја чланова, расле су и потребе за просторним и кадровским капацитетима, тако да се седиште Коморе 2005. године сели на нову адресу, у изнајмљени простор у згради Савеза инжењера и техничара Србије у Београду, Кнеза Милоша 9. На овој адреси седиште Коморе ће остати до 2010. године, након чега ће руководство покренути поступак за куповину пословног простора.

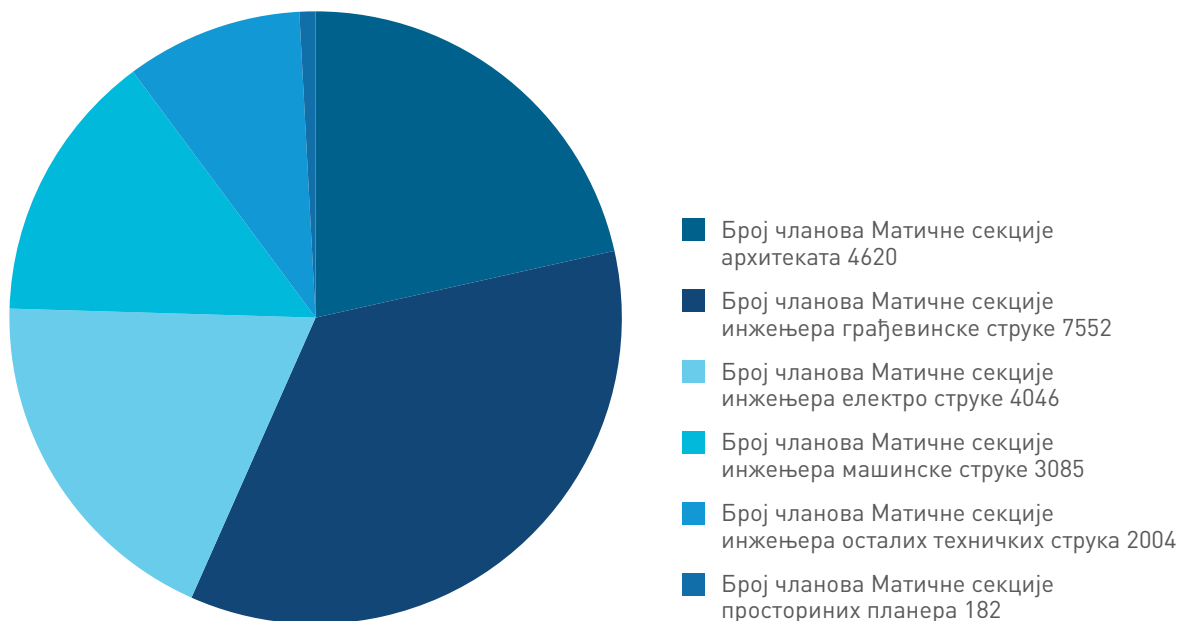
Комора је купила свој први пословни простор 2010. године на адреси Булевар војводе Мишића 37/II у Београду, где се и данас налази, опремљен салама за седнице органа и тела, уз велику мултимедијалну салу за одржавање предавања и трибина, за обуку и полагање стручних испита.

У циљу децентрализације и унапређења пружања услуга члановима Коморе са подручја региона, отворена је прва регионална канцеларија Инжењерске коморе Србије у Врању, 2004. године. Исте године отворене су

канцеларије у Крагујевцу, Краљеву, Ваљеву и Нишу. Током 2007. године отворене су још три регионалне канцеларије у Новом Саду, Суботици и Чачку, док је 2011. отворена канцеларија у Новом Пазару.

Изменама и допунама Закона о планирању и изградњи из новембра 2018. године, издавање лиценци прелази у надлежност Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, које је Комори, Уговором потписаним 2019. године, поверило вршење свих административно-стручних и техничких послова организовања стручног испита, издавања лиценци и вођења регистара лиценцираних лица - Регистру лиценцираних инжењера, архитеката и просторних планера и Регистру лиценцираних извођача радова и Евиденције страних лица.

БРОЈ ЧЛАНОВА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ У ОКВИРУ МАТИЧНИХ СЕКЦИЈА

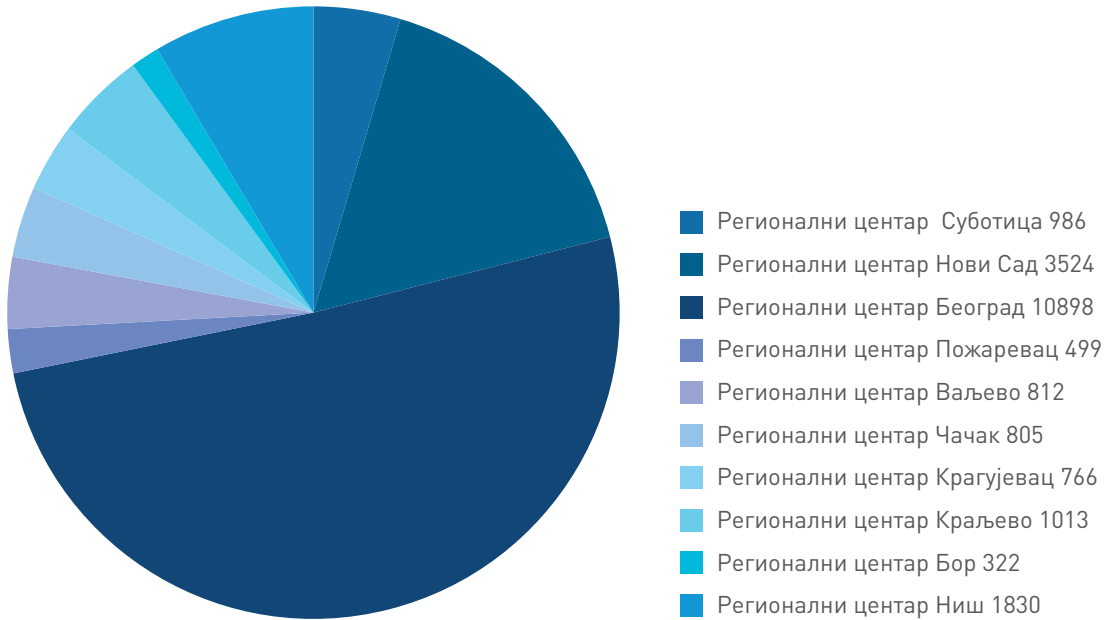
Комора је за све своје чланове који уредно плаћају чланарину обезбеђивала полису осигурања од професионалне одговорности, док су лиценцирана лица који нису чланови Коморе активан статус у регистрима обезбеђивала индивидуалним или другим колективним полисама осигурања.

Статутом из 2019. године, чланство у Комори организовано је у шест, уместо поменуте четири матичне секције: Матична секција архитеката, Матична секција инжењера грађевинске струке, Матична секција инжењера електро струке, Матична секција инжењера машинске струке, Матична секција инжењера осталих техничких струка, Матична секција просторних планера, које су организовале свој рад у оквиру десет регионалних центара: РЦ Суботица, РЦ Нови Сад, РЦ Београд, РЦ Пожаревац, РЦ Ваљево, РЦ Чачак, РЦ Крагујевац, РЦ Краљево, РЦ Бор и РЦ Ниш. Те, 2019. године, отворене су последње две канцеларије, у Пожаревцу и Бору.

Данас, у свим регионалним центрима Комора поседује сопствени пословни простор који је савремено опремљен, а умрежавањем је омогућено повезивање са централном базом података у циљу коришћења свих апликација ради бржег сервисирања и пружања услуга члановима, као и праћење предавања уживо из било ког регионалног центра за све чланове, без обзира на то ком центру припадају.

Последњим изменама Закона о планирању и изградњи из 2023. године, чланство у Комори постаје обавезно, јер је њиме прописано да се право на употребу професионалног назива, односно право на обављање стручних послова стиче чланством у Инжењерској комори Србије и уписом активног статуса у регистрима, а на основу важеће полисе осигурања од професионалне одговорности. Односно, Инжењерска комора Србије преузима основно осигурање од професионалне одговорности својих чланова - лиценцираних просторних планера, лиценцираних урбаниста, лиценцираних архитеката урбаниста, лиценцираних инжењера, лиценцираних архитеката, лиценцираних пејзажних архитеката и лиценцираних извођача.

БРОЈ ЧЛАНОВА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ У ОКВИРУ РЕГИОНАЛНИХ ЦЕНТАРА

Тренутно Инжењерска комора Србије има 21 489 чланова, од чега су 34 члана страна лица.

Вођена посвећеношћу и стратешком визијом, Инжењерска комора Србије наставиће даље да ради на остварењу своје мисије – да оправда поверење које јој пружају њени чланови, надлежне институције и сарадници.

Са Оснивачке скупштине
Инжењерске коморе Србије,
испред зграде Техничког факултета
у Београду, 14. јун 2003. године.
Фото: С. Матејић

4

НАШИХ
20 ГОДИНА
РАДА

4.1 ОРГАНИЗАЦИЈА КРОЗ ВРЕМЕ

Организација и само функционисање Инжењерске коморе Србије као правног лица, регулисана је Законом о планирању и изградњи и Статутом Инжењерске коморе Србије. Освртом на организацију Коморе у протеклих двадесет година, уочавају се промене које су последица измена у самој законској регулативи, али су њени ограни остали константа - Скупштина, Управни одбор, Надзорни одбор и председник Коморе. Ови органи, фокусирани на усавршавање и унапређење инжењерске струке, чине стуб наше организације. Као што је поменуто у Уводнику, многе угледне личности биле су или сада јесу у органима и телима Коморе и њихова имена наведена су на крају ове публикације, а овде ћемо покушати да дамо кратак преглед организације и рада органа и тела кроз време.

СКУПШТИНА

Скупштина Коморе је највиши орган Коморе и њена надлежност утврђена је Законом о планирању и изградњи, као и Статутом Инжењерске коморе Србије.

До 2019. године, односно до ступања на снагу већ раније наведених измена и допуна Закона о планирању и изградњи, Скупштина је имала 120 чланова. У Скупштину Коморе свака матична секција бирала је по пет чланова, а остале чланове, до укупног броја, матичне секције бирале су сразмерно свом учешћу у укупном броју чланова Коморе, утврђеном на дан расписивања избора.

ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА ОРГАНА И ТЕЛА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ, 2023. ГОДИНА

Скупштина Коморе имала је председника и потпредседника. Мандат чланова Скупштине Коморе, председника и потпредседника трајао је четири године и могли су бити бирани највише два пута узастопно.

Након законских промена, односно од априла 2019. године, измењена је организациона структура Коморе. Наиме, овај период обележиле су реформе Инжењерске коморе Србије. У том смислу, треба поменути да је, сагласно одредбама Закона, тадашње министарство у мају исте године донело Решење о образовању Привремене управе за управљање радом Инжењерске коморе Србије. Један од задатака Привремене управе био је да управља радом Коморе до избора нових органа. Након што је Привремена управа донела нови Статут, расписани су нови избори за чланове већа матичних секција свих регионалних центара, а у циљу избора представника Скупштине, представника извршних одбора матичних секција и представника регионалних одбора регионалних центара. Након спроведених избора, 18. јула 2019. године конституисана је Скупштина Инжењерске коморе Србије Петог сазива. Сагласно наведеним изменама Закона, број чланова Скупштине смањен је са 120 на 60 чланова.

Председник Коморе је сада, по функцији и Председник Скупштине Коморе. Трајање мандата чланова Скупштине и председника Скупштине није се мењало – остало је четири године.

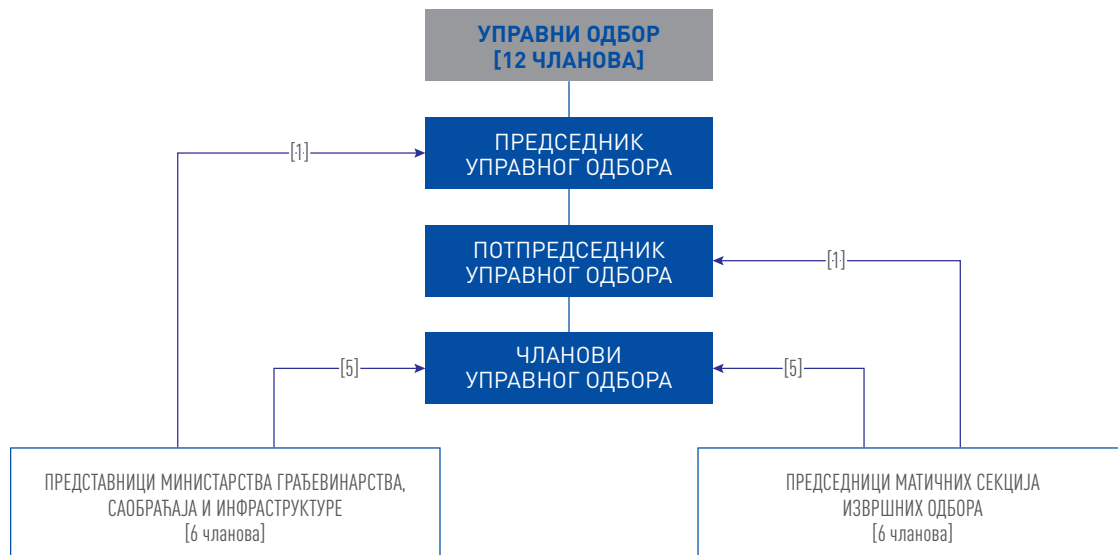
Скупштина Коморе, на предлог Управног одбора, доноси Статут и измене и допуне Статута, доноси годишњи план и програм рада Коморе и финансијски план и усваја извештај о финансијском пословању Коморе. Затим, Скупштина даје мишљење, препоруке и мере везано за извештаје које доставља Надзорни одбор (извештај о пословању Коморе, извештај о раду Надзорног одбора, годишњи рачуноводствени искази и извештаји о пословању Коморе). Скупштина доноси Етички кодекс Коморе, на основу утврђених професионалних права и дужности и етичких

норми понашања чланова у обављању послова израде планских докумената, пројектовања и извођења радова и других послова утврђених законом. Даље, бира и разрешава Председника Коморе, констатује именовање и престанак мандата чланова Управног и Надзорног одбора које именује надлежно министарство и до именовања новог Управног одбора покреће процедуру за именовање привремене управе у складу са важећим Статутом. Скупштина бира и разрешава члана Надзорног одбора Коморе који није именован од стране надлежног министарства. Скупштина доноси годишњи програм стручног усавршавања чланова Коморе, на предлог Управног одбора Коморе, предлаже техничке основе за израду прописа из области планирања и изградње, на предлог матичних секција и усваја знамења Коморе (грб, знак и застава). Такође, Скупштина доноси Одлуку о висини чланарине, на предлог Управног одбора, утврђује ставове о питањима струке и даје смернице за рад органа Коморе, разматра питања достављена од Управног одбора Коморе, доноси Пословник о раду Скупштине, доноси Одлуку којом ближе прописује избор чланова Већа матичних секција, доноси Одлуку којом се утврђују услови за остварење права на мировање чланства, и друге послове предвиђене Законом и Статутом.

УПРАВНИ ОДБОР

Управни одбор је извршни орган Коморе који врши права и дужности утврђене Статутом и другим општим актима. До 2019. године Управни одбор је имао 11 чланова, и то: председника, потпредседника, три представника које је именovalo надлежно министарство, председнике извршних одбора матичних секција и по једног члана из реда чланова Матичне секције пројектанта и Матичне секције извођача радова. Мандат председника, потпредседника и чланова Управног одбора трајао је четири године и могли су бити бирани највише два пута узастопно. Председник Управног одбора био је уједно и председник Коморе.

ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА УПРАВНОГ ОДБОРА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ, 2023. ГОДИНА

Након законских промена 2019. године, измењена је организациона структура Управног одбора, те сада има дванаест чланова, од којих шест чланова именује надлежно министарство, а шест чланова чине председници извршног одбора сваке од матичних секција. Управни одбор има председника и потпредседника. Председника Управни одбор бира из реда чланова Управног одбора које именује надлежно министарство, а потпредседника из реда председника Извршних одбора Матичних секција. Мандат председника, потпредседника и чланова Управног одбора траје две године и могу бити именовани два пута.

Управни одбор утврђује предлог Статута и других општих аката које доноси Скупштина Коморе, утврђује предлог годишњег плана и програма рада Коморе, разматра и усваја годишње планове и програме рада матичних секција, разматра и усваја предлог плана рада са трошковима за сваки регионални центар, утврђује предлог финансијског плана, разматра и усваја извештај о реализацији плана рада за сваки регионални центар као део извештаја о финансијском пословању Коморе. Затим, сачињава извештај о финансијском пословању Коморе, поступа по мишљењу, препорукама и мерама Скупштине, подноси Скупштини извештај о свом раду, усваја извештаје о раду

тела Коморе, предлаже знамења Коморе (грб, знак и застава), припрема материјале које разматра и усваја Скупштина Коморе, спроводи одлуке, закључке и друга акта Скупштине.

Даље, Управни одбор доноси правилнике и одлуке којима се регулише рад тела Коморе, доноси Правилник о наградама Коморе, Правилник о почасним члановима Коморе, Правилник о издавачкој делатности, Правилник о мирном решавању спорова и арбитражи, одлучује о институционалним облицима сарадње, а све у складу са законом и Статутом. Остварује сарадњу са сродним професионалним организацијама, организује и обезбеђује обављање послова од значаја за професионалну праксу и усавршавање рада чланова Коморе, доноси Правилник о континуираном професионалном усавршавању чланова коморе и Правилник о раду Стручних служби Коморе и друга општа акта. Доноси Правилник о рачуноводству, Пословник о раду Управног одбора, расписује изборе за чланове Већа, даје сагласност на термине конститутивних седница органа и других тела Коморе, расписује конкурс и бира Руководиоца стручне службе Коморе, даје сагласност на Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова Стручне службе Коморе на предлог Руководиоца стручне службе Коморе.

Такође, Управни одбор образује повремене и сталне радне групе за извршавање послова из своје надлежности, доноси Одлуку о пријему у чланство Коморе на основу захтева за пријем у чланство, на предлог извршног одбора матичне секције, доноси одлуку о лицу на које одређена овлашћења из свог делокруга председник Коморе може пренети и о лицу које мења председника Коморе у његовом одсуству и обавља друге послове који су му стављени у надлежност Статутом, другим општим актима и одлукама Скупштине Коморе. Управни одбор за свој рад одговара Скупштини Коморе, којој, најмање једном годишње, подноси извештај о свом раду.

НАДЗОРНИ ОДБОР

Надзорни одбор је самостални орган Коморе који врши контролу законитости рада Коморе, контролу финансијског пословања Коморе, остварује увид у извршавање обавеза чланова Коморе и врши контролу располагања средствима Коморе.

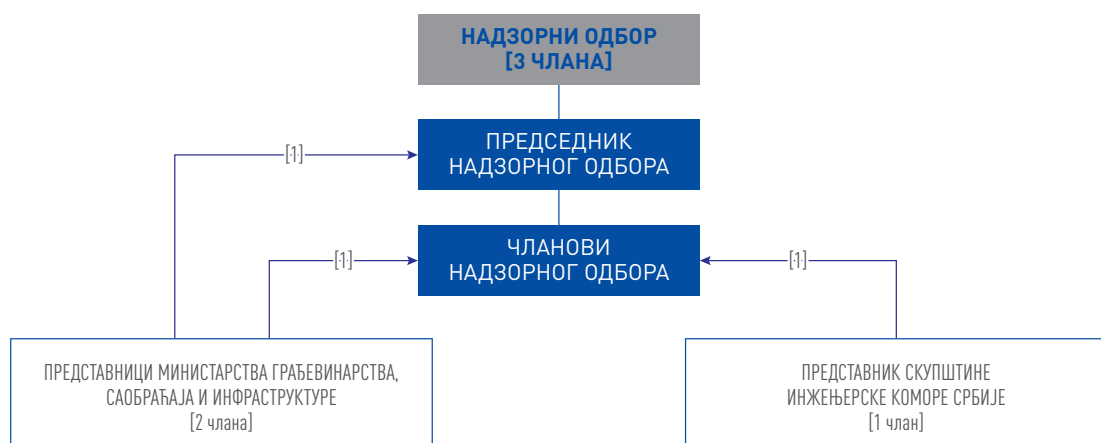
Рад и функционисање Надзорног одбора, одвијао се такође у две фазе. До 2019. године имао три члана, и то: председника и једног члана које бира Скупштина Коморе из реда

чланова Коморе, а једног члана именује надлежно министарство. Мандат председника и чланова Надзорног одбора трајао је четири године и могли су бити бирани највише два пута узастопно.

Након што је измењен Закон о планирању и изградњи, измењена је његова организациона структура, али је бројчано стање остало непромењено - има три члана. Председника и једног члана именује надлежно министарство, а једног члана бира Скупштина Коморе. Мандат председника и чланова Надзорног одбора траје пет година и могу бити именовани/бирани једном.

Надзорни одбор врши контролу законитости рада Коморе, прегледа периодичне и годишње финансијске извештаје и утврђује да ли су сачињени у складу са прописима, утврђује да ли се пословне књиге и друга документа воде уредно и у складу са прописима, а може их дати на вештачење, извештава о годишњим рачуноводственим исказима и извештајима о пословању Коморе који се подносе Скупштини Коморе, припрема Извештај о свом раду и доставља га Скупштини Коморе на мишљење, доноси Пословник о раду Надзорног одбора и обавља и друге послове утврђене Законом и Статутом.

ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА НАДЗОРНОГ ОДБОРА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ, 2023. ГОДИНА

ПРЕДСЕДНИК

Председник коморе је орган Коморе који превасходно представља и заступа Комору. До законских измена 2019. године, за свој рад председник Коморе био је одговоран Скупштини Коморе и Управном одбору. Председник Коморе је уједно био и председник Управног одбора. У одсуству га је замењивао потпредседник Управног одбора. Мандат му је трајао четири године и могао је бити биран највише два пута узастопно.

Након законских измена, Председник Коморе је по функцији и председник Скупштине Коморе.

Председника на предлог Управног одбора Коморе, именује Скупштина Коморе већином гласова од укупног броја чланова Скупштине Коморе.

Председник ради на унапређењу статуса Коморе, њених чланова и инжењерства у целини. У случају одсутности или спречености председника, у раду Скупштине замењује га најстарији члан Скупштине Коморе. Мандат Председника траје четири године и може бити поново биран.

ПРЕДСЕДНИЦИ ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ КРОЗ ВРЕМЕ

Проф. др Милош Лазовић,
дипл. инж. грађ. (2003–2005)
Извор: Милош Лазовић

Милан Вуковић,
дипл. грађ. инж. (2005–2007)
Извор: Милан Вуковић

Проф. др Драгослав Шумарац,
дипл. грађ. инж., председник
Коморе (2007–2012)
Извор: проф. др Драгослав
Шумарац

Милован Главоњић, дипл.
инж. електр. (2013–2015) †
Извор: Јасна Главоњић

Проф. др Милисав
Дамњановић, дипл. инж. арх.
(2015–2018)

Проф. др Рајко Унчанин,
дипл. инж. технол. (2019–2020)
Извор: Рајко Унчанин

Марица Мијајловић,
дипл. инж. арх. (2020 – и даље)

Председник Коморе усмерава и врши координацију сарадње са министарствима и другим органима и организацијама; доноси одлуке и решења у случајевима прописаним Статутом и општим актима Коморе. Одређена овлашћења из свог делокруга председник Коморе може пренети на лице које одреди Управни одбор. Председника Коморе у одсуству замењује лице које одреди Управни одбор Коморе.

УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА

Матичне секције су основни облик организовања чланова Коморе, које су осниване ради остваривања циљева и задатака Коморе одређених Законом и Статутом, као и заједничких интереса чланова у обављању послова у области просторног и урбанистичког планирања, пројектовања и изградње објеката.

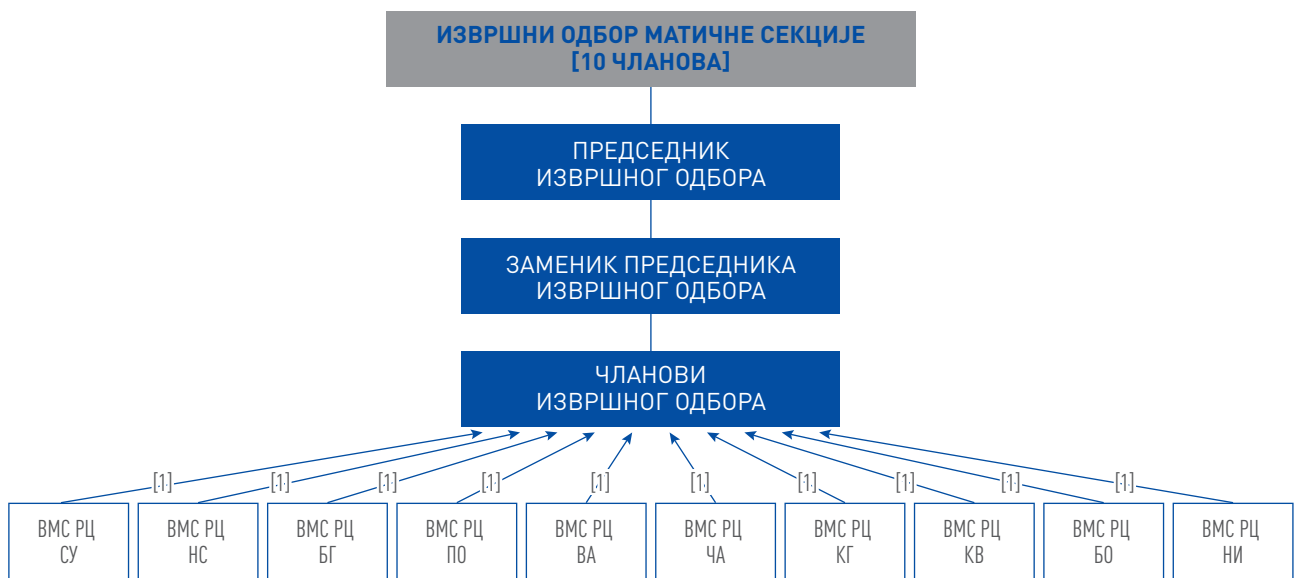
Како је већ поменуто, од оснивања 2003. године до 2019. године, чланство Коморе било је организовано у четири матичне секције: Матична секција планера, Матична секција урбаниста, Матична секција пројектаната и

Матична секција извођача радова. да би, 2019. године, било организовано у шест матичних секција, и то: Матична секција архитеката, Матична секција инжењера грађевинске струке, Матична секција инжењера електро струке, Матична секција инжењера машинске струке, Матична секција инжењера осталих техничких струка, Матична секција просторних планера. Радом матичне секције управља Извршни одбор.

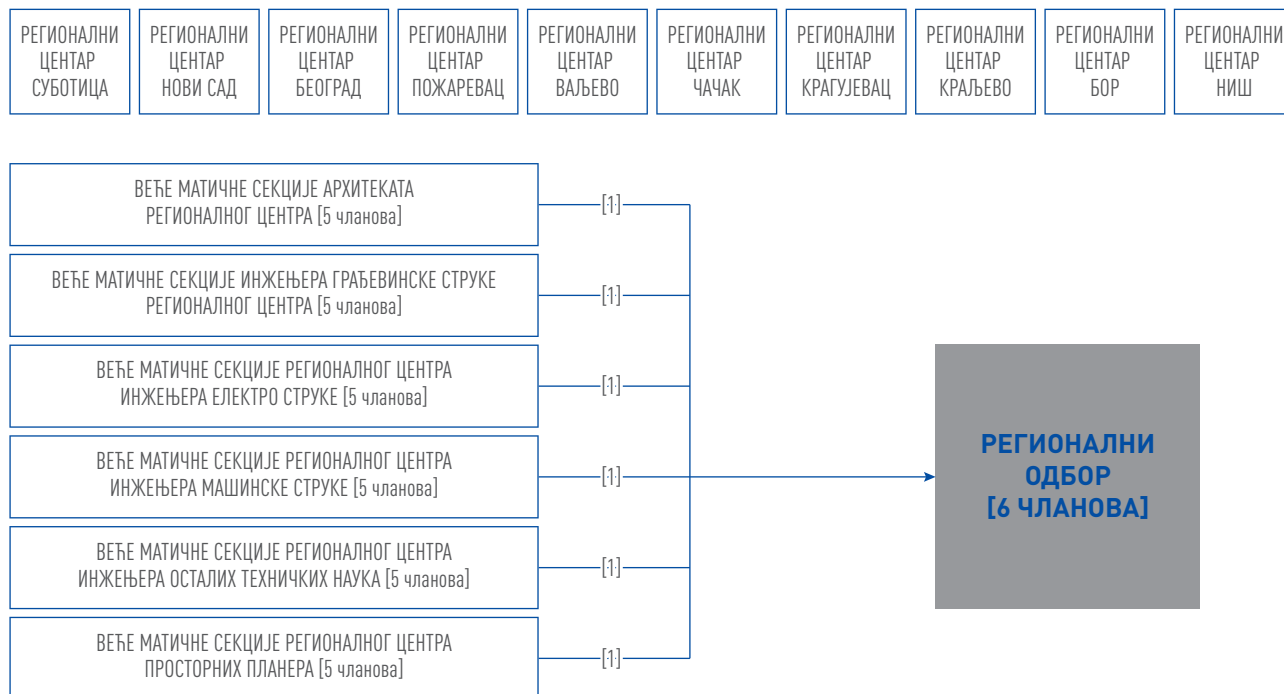
Извршни одбори матичних секција предлажу Управном одбору годишњи план и програм рада матичне секције и минималне цене за израду планске и техничке документације, техничке контроле, техничке прегледе и надзор за зграде и инжењерске објекте. Подносе Управном одбору једном у три месеца извештаје о извршавању програма и плана рада матичне секције, старају се о спровођењу усвојеног плана и програма рада матичне секције, доносе Пословник о раду извршног одбора, као и Правилник којим се уређује рад Већа матичних секција регионалних центара.

Ради квалитетнијег и непосреднијег остваривања циљева и задатака Коморе и заједничких интереса чланова на регионалном нивоу образовани су регионални центри.

ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА ИЗВРШНИХ ОДБОРА МАТИЧНИХ СЕКЦИЈА, 2023. ГОДИНА

ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА РЕГИОНАЛНИХ ЦЕНТАРА, 2023. ГОДИНА

На самим почецима регионалног организовања, 2004. године, конституисани су регионални одбори у 14 градова, да би Скупштина Инжењерске коморе Србије 2009. године први пут донела Одлуку о образовању Регионалних центара и то: Регионални центар Суботица, Регионални центар Нови Сад, Регионални центар Београд, Регионални центар Крагујевац, Регионални центар Ваљево, Регионални центар Чачак, Регионални центар Краљево, Регионални центар Ниш и Регионални центар Косовска Митровица.

У оквиру тадашње регионалне организације, треба споменути да су у регионалним центрима биле организоване подсекције, односно, одлуком Извршног одбора били су образовани регионални одбори подсекција. Подсекције су биле облик струковног повезивања чланова Коморе у саставу матичне секције пројектанта и извођача радова на нивоу појединих инжењерских струка. Регионални одбори подсекција имали су, по правилу, председника, заменика председника и одговарајући број чланова који се утврђивао одлуком Извршног одбора. Регионални одбор подсекције бирали су

чланови подсекције са територије регионалног центра.

У складу са важећим Статутом Инжењерске коморе Србије, 2019. године образовано је десет регионалних центара: Регионални центар Суботица, Регионални центар Нови Сад, Регионални центар Београд, Регионални центар Пожаревац, Регионални центар Ваљево, Регионални центар Чачак, Регионални центар Крагујевац, Регионални центар Краљево, Регионални центар Бор и Регионални центар Ниш.

Територије регионалних центара утврђене су одлуком Управног одбора, док су, за потребе обављања административно техничких послова, образоване регионалне канцеларије. У регионалним центрима образована су Већа матичних секција регионалних центара као тело матичних секција и то: Веће матичне секције архитеката, Веће матичне секције инжењера грађевинске струке, Веће матичне секције инжењера електро струке, Веће матичне секције инжењера машинске струке, Веће матичне секције инжењера осталих техничких струка, Веће матичне секције просторних планера.

Избори за чланове Већа обављају се на нивоу матичних секција, мандат им траје 4 године.

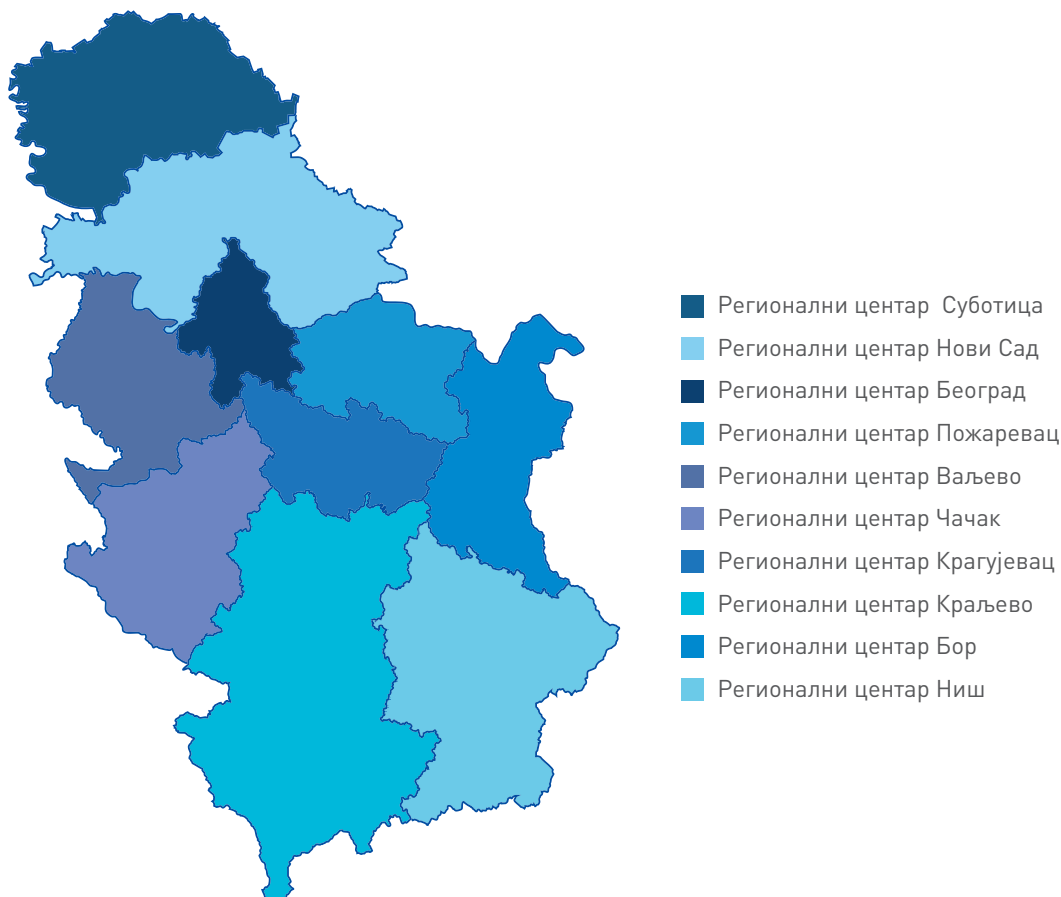
Веће има пет чланова, свој рад организује кроз статутарна овлашћења и надлежна су да Извршном одбору своје матичне секције предлажу годишњи план и програм рада матичне секције тог регионалног центра, своје минималне цене у домену своје струке за израду планске и техничке документације, техничке контроле, техничке прегледе и надзор за зграде и инжењерске објекте на територији тог регионалног центра и подносе извештаје о извршавању програма и плана рада матичне секције регионалног центра. Старају се о спровођењу усвојеног плана и програма рада своје матичне секције, о правима и обавезама чланова своје матичне секције регионалног центра и штите интересе својих чланова.

Чланови Већа делегирају, из својих редова, једног члана Скупштине Коморе, једног члана Извршног одбора матичне секције и једног члана Регионалног одбора.

У регионалним центрима формиран су и регионални одбори. Регионални одбори у свом саставу имају шест чланова, по једног представника свих већа матичне секције регионалног центра.

Регионални одбори разматрају сва питања од интереса за унапређење услова рада чланова Коморе на територији свог регионалног центра, реализују циљеве и задатке Коморе на подручју регионалног центра, подносе Управном одбору предлог плана рада са трошковима и извештај о реализацији плана рада.

ТЕРИТОРИЈАЛНА ПОДЕЛА РЕГИОНАЛНИХ ЦЕНТАРА, 2023. ГОДИНА

СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ

Ради обављања стручних, административних, помоћних и других послова 2003. године образован је Секретаријат Коморе, који је почетку имао деветоро запослених. Уз раст Коморе расле су и потребе за кадровским капацитетима, тако да је 2019. године донет Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији Стручних служби Коморе.

Стручне службе сада имају 44 запослена, укључујући и запослене у регионалним канцеларијама, и распоређени су у следеће Стручне службе:

- Стручна служба за односе с јавношћу и информисање
- Стручна служба за послове матичних секција, стручних испита и усавшавања
- Стручна служба за финансијско - рачуноводствене послове
- Стручна служба за правне, кадровске и послове Суда части
- Стручна служба за опште послове и послове регионалних центара

- Стручна служба за информационе технологије.

Стручне службе Коморе воде евиденцију чланова Коморе, обављају административно-техничке послове за потребе органа Коморе, матичних секција, регионалних одбора и Коморе у целини, обављају финансијске, правне, послове информационих технологија и опште послове за потребе Коморе, обављају послове издавачке делатности, уређују интернет презентацију и старају се о информисању чланова о актуелностима, обављају административно-техничке и рачуноводствене послове за организовање и полагање стручних испита, као и друге стручне послове за потребе органа Коморе.

Овај велики јубилеј и постигнуте резултате, Комора сигурно не би остварила без стручне подршке својих запослених, тако да је ово идеална прилика да им се у овој Монографији ода велико признање и захвалност.

Верујемо да ћемо и у будућности, заједничким снагама наших органа и тела и Стручних служби Коморе, наставити да јачамо нашу Комору и постижемо још значајније резултате од интереса, како за струку, тако и за шири јавност.

Запослени у Стручним службама Инжењерске коморе Србије на прослави Дана Коморе, Дом гарде, 14. јун 2023. године, Београд
Фото: Драган Кујунџић

4.2 ЛИЦЕНЦИРАЊЕ И СТРУЧНИ ИСПИТИ

Оснивањем и доделом првих 200 лиценци, дате су и основне смернице рада Коморе – брига о истакнутим професионалцима, дипломираним инжењерима архитектонске, грађевинске, машинске, електротехничке, саобраћајне струке и инжењерима других техничких струка, као и дипломираним просторним планерима.

Кроз организовање стручних испита и издавања лиценци, Комора се, у ствари, поставила у позицију првог степеника за инжењере на путу остваривања њихових професионалних циљева, пратећи их касније на том путу као ослонац и сигурна рука у раду и усавршавању.

ЛИЦЕНЦИРАЊЕ

Од 2003. до 2019. године, врсте лиценци биле су утврђене сагласно организацији Коморе кроз матичне секције и издавале су се лиценце за одговорног планера, одговорног урбанисту, одговорног пројектанта и одговорног извођача радова. Даном стицања лиценце стицао се и статус члана Коморе, са одређеним правима и обавезама које су прописане Статутом.

Услови и поступак за издавање и одузимање лиценце, као и врсте лиценци били су прописани Правилником о условима и поступку за издавање и одузимање лиценце, односно одлукама о врстама лиценци, а издаване су за следеће струке: архитектонску, грађевинску, машинску, електротехничку, саобраћајну, технолошку, металуршку, геодетску, шумарску, пољопривредну и геолошку струку, као и лиценца за одговорног планера. За све лиценце, истим одлукама, био је утврђен опис делатности, који је мењан и допуњаван у складу са законским и подзаконским актима.

Одлуке о врстама лиценци које издаје Инжењерска комора Србије доносио је Управни одбор Коморе, на које је сагласност давало ресорно министарство, уз прибављено мишљење покрајинског секретаријата надлежног за послове грађевинарства, просторног планирања и урбанизма.

Од октобра 2006. године Комора, осим инжењерима са високом стручном спремом, започиње издавање лиценци и инжењерима са вишом стручном спремом, а потом уводи и друге новине. Тако се, од 2012. године издају и лиценце за одговорног инжењера енергетске ефикасности зграда, и то за дипломиране инжењере грађевинске, машинске и електро струке и дипломиране инжењере архитектуре.

Након тога, у складу са потребама чланства, настављено је са увођењем нових лиценци, тако да су у поступку издавања лиценци биле обухваћене све техничке струке за које је, сагласно Закону о планирању и изградњи, постојала потреба за лиценцирањем. Оцену испуњености услова за издавање лиценци вршиле су Комисије, чије су чланове именовали извршни одбори матичних секција, а Одлуку о издавању лиценци доносио је Управни одбор Коморе, на предлог извршног одбора, у року од 30 дана од дана подношења уредног захтева.

Изменама и допунама Закона о планирању и изградњи из новембра 2018. године, издавање лиценци прелази у надлежност Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, а оцену испуњености услова за издавање лиценци врши Комисија, образована решењем министарства, док лиценцу решењем издаје министар надлежан за послове планирања и изградње.

Лиценце Инжењерске коморе Србије

Први пут бива прописана законска обавеза вођења Регистра лиценцираних инжењера, архитеката и просторних планера, у који се уписују све лиценце које је до тог дана издала Инжењерска комора Србије, док се накнадно издате лиценце уписују у Регистар по службеној дужности.

Ступањем на снагу Правилника о полагању стручног испита у области просторног и урбанистичког планирања, израде техничке документације, грађења и енергетске ефикасности, као и лиценцама за одговорна лица и регистру лиценцираних инжењера, архитеката и просторних планера, јула 2019. године, лиценце се издају у складу са описима стручних послова у оквиру појединачних стручних, односно ужих стручних области. Лиценце које су издате према претходно важећим прописима, а које припадају одређеном обухвату стручних послова, сврстане су у припадајућу стручну, односно ужу стручну област, док су лиценце које је издала Комора,

а које не одговарају стручним областима за које се стиче одговарајуће образовање и полаже одговарајући стручни испит, обједињене у нове одговарајуће лиценце.

Већ 2020. године уследиле су нове измене Закона о планирању и изградњи и од тада, лицима која су положила одговарајући стручни испит, решењем министра надлежног за послове планирања и изградње, издавана је лиценца без подношења захтева за издавање, осим за лица која су положила стручни испит према раније важећим прописима.

Са овим изменама Закона, право на употребу професионалног назива, односно право на обављање стручних послова утврђених Законом и прописима донетим на основу Закона, стицало се уписом активног статуса у регистрима, на основу важеће полисе осигурања професионалне одговорности, коју је Комора обезбеђивала за своје чланове. Као што је поменуто у тексту о оснивању и развоју,

Комора је, на основу Уговора потписаног са Министарством грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, као поверене, обављала све административно-стручне и техничке послове организовања стручног испита, издавања лиценци и вођења регистара.

У складу са насталим изменама Закона и подзаконских аката из 2021. године, издају се лиценце за просторног планера, урбанисту, архитекту урбанисту, инжењера, архитекту и пејзажног архитекту за обављање стручних послова: просторно планирање, урбанистичко планирање, израда техничке документације, грађење објеката, односно извођење радова и израда елабората енергетске ефикасности и енергетске сертификације зграда за одговарајућу стручну, односно ужу стручну област.

Лиценца за обављање стручних послова у Републици Србији у својству одговорног лица се издаје и страним физичким лицима која испуњавају прописане критеријуме на период од годину дана од дана издавања лиценце, уз могућност продужења.

За двадесет година издато је око 60.000 лиценци.

СТРУЧНИ ИСПИТИ

Први стручни испити у Инжењерској комори Србије организовани су убрзо након њеног оснивања. Током 2004. и 2005. године, Комора је организовала и спроводила полагање стручног испита за просторног планера и урбанисту, а након паузе од скоро 5 година, у складу са уговором закљученим са Министарством животне средине и просторног планирања, Комора 2010. године, преузима административно-техничке послове организовања и полагања стручног испита за све техничке струке.

Од 2012. године, организује се и спроводи полагање стручног испита и из области енергетске ефикасности зграда, а обука за

Полагање стручног испита из области грађевинских конструкција, просторије Коморе у Београду, 2010. година

полагање стручног испита коју организује Комора, представља саставни део поступка полагања испита.

До 2021. године, кандидати су полагали јединствен стручни испит који је обухватао проверу познавања закона и других прописа, који се односе на израду техничке документације и грађења објеката и са једним положеним стручним испитом имали су могућност добијања, како лиценце за одговорног пројектанта, тако и лиценце за одговорног извођача радова. Такође, на почетку, право на полагање стручног испита, поред лица са стеченим образовањем на академским и струковним студијама, имала су и лица са стеченим средњим образовањем.

Ступањем на снагу новог Правилника којим се уређују услови, програм и начин полагања стручног испита, јула 2019. године, прописује се полагање стручног испита у оквиру стручних, односно ужих стручних области, а лица са стеченим средњим образовањем више нису у обавези да полажу стручни испит.

Са следећим изменама Правилника, јануара 2021. године, поред раније прописаног полагања испита за одређену стручну, односно ужу стручну област, уводи се посебан испит за обављање стручних послова израде техничке документације и посебан испит за обављање стручних послова грађења објеката, односно извођење радова.

Полагање стручног испита из области хидротехнике, просторије Коморе у Београду, 2010. година

На овај начин, дата је могућност полагања стручног испита, а тиме и добијања лиценце за обављање стручних послова израде техничке документације, односно извођење радова из било које утврђене уже стручне области у оквиру стручне области из које лица имају стечено образовање уколико из те области оствари стручно искуство и стручне резултате.

Стручни испит за обављање послова израде планских докумената, техничке документације и грађења објеката, састоји се из општег дела који се полаже према јединственом програму и посебног дела који се полаже према посебно утврђеном програму за одређени степен образовања одговарајуће струке. Стручни испит полаже се пред Комисијом за полагање стручног испита и издавање лиценци коју решењем образује министар надлежан за послове грађевинарства, просторног планирања и урбанизма за сваку стручну, односно ужу стручну област.

Комора је сваке године организовала и спроводила полагање стручног испита у три испитна рока: мартовски, јунски и новембарски испитни рок.

За 15 година организовања и полагања стручног испита, стручни испит положило је више од 15.000 кандидата.

ШИФРЕ ЛИЦЕНЦИ ОД 2003. ДО 2023. ГОДИНЕ, ПРЕМА СТРУЧНИМ, ОДНОСНО УЖИМ СТРУЧНИМ ОБЛАСТИМА

Врста стручних послова	Ниво образовања / обим ЕСПБ	Стручна област	Ужа стручна област	Ознака лиценце	Шифра лиценце по Правилнику Сл. гл. 2/2021 (од јануара 2021 и даље)	Шифра лиценце по Правилнику Сл. гл. 51/2019 (од јула 2019 до јануара 2021)	Шифра лиценце по Одлуци ИКС (од 2003 до јула 2019)
Просторно планирање	300 ЕСПБ	Просторно планирање		ПП 01	110П	114П	100
		Архитектура		ПП 01-01	121А		
		Архитектура	Урбанизам	ПП 01-01	122А		
		Пејзажна архитектура		ПП 01-02	130А		
		Грађевинско инжењерство		ПП 01-02	140И		
		Електротехничко инжењерство		ПП 01-02	150И		
		Машинско инжењерство		ПП 01-02	160И		
		Саобраћајно инжењерство		ПП 01-02	170И		
		Геодетско инжењерство		ПП 01-02	180И		
		Геолошко инжењерство		ПП 01-02	1А0И		
		Шумарство и пољопривреда		ПП 01-02	1Б0И		

Врста стручних послова	Ниво образовања / обим ЕСПБ	Стручна област	Ужа стручна област	Ознака лиценце	Шифра лиценце по Правилнику Сл. гл. 2/2021 (од јануара 2021 и даље)	Шифра лиценце по Правилнику Сл. гл. 51/2019 (од јула 2019 до јануара 2021)	Шифра лиценце по Одлуци ИКС (од 2003 до јула 2019)
Урбанистичко планирање	300 ЕСПБ	Просторно планирање		УП 02-01	210П		201
		Архитектура		УП 02	221А	223А	200
		Архитектура	Урбанизам	УП 02	222А		
		Пејзажна архитектура		УП 02-02	230А		201
		Грађевинско инжењерство		УП 02-02	240И		201, 202, 203
		Електротехничко инжењерство		УП 02-02	250И		203
		Машинско инжењерство		УП 02-02	260И		203
		Саобраћајно инжењерство		УП 02-02	270И		202, 203
		Геодетско инжењерство		УП 02-02	280И		203
		Геолошко инжењерство		УП 02-02	2А0И		203
		Шумарство и пољопривреда		УП 02-02	2Б0И		203
Израда техничке документације	300 ЕСПБ	Архитектура		АП 02	321А	210А	300, 301, 302
Грађења објеката, односно извођења радова	300 ЕСПБ	Архитектура		АИ 02-01	421М	211А	400, 401
Грађења објеката, односно извођења радова	180 ЕСПБ	Архитектура		АИ 02-01.2	421Б		800
Израда техничке документације	300 ЕСПБ	Пејзажна архитектура		ПаП 03	330А	310А	373
Грађења објеката, односно извођења радова	300 ЕСПБ			ПаИ 03-01	430М	311А	474
Израда техничке документације	300 ЕСПБ	Грађевинско инжењерство	Грађевинске конструкције	ГП 04-01	341И	410И	310
			Хидро техника	ГП 04-02	342И	420И	313, 314
			Саобраћајна инфраструктура	ГП 04-03	343И	430И	315, 318
			Организација и технологија грађења и управљање пројектима у грађевинарству	ГП 04-04	344И	440И	311, 312, 317
			Грађевинска геотехника	ГП 04-05	345И		316
Грађења објеката, односно извођења радова	300 ЕСПБ	Грађевинско инжењерство	Грађевинске конструкције	ГИ 04-01.1	441М	411И	410
			Хидротехника	ГИ 04-02.1	442М	421И	413, 414
			Саобраћајна инфраструктура	ГИ 04-03.1	443М	431И	412, 415, 418
			Организација и технологија грађења и управљање пројектима у грађевинарству	ГИ 04-04.1	444М	441И	411
Грађења објеката, односно извођења радова	180 ЕСПБ	Грађевинско инжењерство	Организација и технологија грађења и управљање пројектима у грађевинарству	ГИ 04-05.1	445М		
Грађења објеката, односно извођења радова	180 ЕСПБ	Грађевинско инжењерство	Организација и технологија грађења и управљање пројектима у грађевинарству	ГИ 04-01.2	444Б	412И	800, 812, 700, 712, 419

4 НАШИХ 20 ГОДИНА РАДА

Врста стручних послова	Ниво образовања / обим ЕСПБ	Стручна област	Ужа стручна област	Ознака лиценце	Шифра лиценце по Правилнику Сл. гл. 2/2021 (од јануара 2021 и даље)	Шифра лиценце по Правилнику Сл. гл. 51/2019 (од јула 2019 до јануара 2021)	Шифра лиценце по Одлуци ИКС (од 2003 до јула 2019)
Израда техничке документације	300 ЕСПБ	Електротехничко инжењерство	Електроенергетске инсталације и електромоторни погони	ЕП 05-01	351И	510И	350, 352
			Производња и пренос електричне енергије	ЕП 05-02	352И	520И	351
			Електроника и телекомуникације	ЕП 05-03	353И	530И	353
Грађења објеката, односно извођења радова	300 ЕСПБ	Електротехничко инжењерство	Електроенергетске инсталације и електромоторни погон	ЕИ 05-01.1	451М	511И	450
			Производња и пренос електричне енергије	ЕИ 05-02.1	452М	521И	451
			Електроника и телекомуникације	ЕИ 05-03.1	453М	531И	453
Грађења објеката, односно извођења радова	180 ЕСПБ	Електротехничко инжењерство	Електроенергетске инсталације и електромоторни погони	ЕИ 05-01.2	451Б	512И	850, 750
			Електроника и телекомуникације	ЕИ 05-03.2	453Б	532И	853, 753
Израда техничке документације	300 ЕСПБ	Машинско инжењерство	Термотехника, термоенергетика и процесна техника	МП 06-01	361И	610И	330, 336
			Хидротехника	МП 06-02	362И	620И	332
			Транспортна средства, складишта и машинске технологије	МП 06-03	363И	630И	333
Грађења објеката, односно извођења радова	300 ЕСПБ	Машинско инжењерство	Термотехника, термоенергетика и процесна техника	МИ 06-01.1	461М	611И	430, 436
			Хидротехника	МИ 06-02.1	462М	621И	432
			Транспортна средства, складишта и машинске технологије	МИ 06-03.1	463М	631И	434
Грађења објеката, односно извођења радова	180 ЕСПБ	Машинско инжењерство	Термотехника, термоенергетика и процесна техника	МИ 06-01.2	461Б	612И	830, 730
Израда техничке документације	300 ЕСПБ	Саобраћајно инжењерство	Друмски саобраћај	СП 07-01	371И	710И	370
			Железнички саобраћај	СП 07-02	372И	720И	368
			Речно-поморски саобраћај	СП 07-03	373И	730И	366
			Ваздушни саобраћај	СП 07-04	374И	740И	367
			Телекомуникациони саобраћај и мреже	СП 07-05	375И	750И	369
			Логистика (интегрални и индустријски саобраћај)	СП 07-06	376И	760И	365
Грађења објеката, односно извођења радова	300 ЕСПБ	Саобраћајно инжењерство	Друмски саобраћај	СИ 07-01.1	471М	711И	470
			Железнички саобраћај	СИ 07-02.1	472М	721И	468
			Телекомуникациони саобраћај и мреже	СИ 07-03.1	475М	751И	469
Грађења објеката, односно извођења радова	180 ЕСПБ	Саобраћајно инжењерство	Друмски саобраћај	СИ 07-01.2	471Б	712И	870, 770

Врста стручних послова	Ниво образовања / обим ЕСПБ	Стручна област	Ужа стручна област	Ознака лиценце	Шифра лиценце по Правилнику Сл. гл. 2/2021 (од јануара 2021 и даље)	Шифра лиценце по Правилнику Сл. гл. 51/2019 (од јула 2019 до јануара 2021)	Шифра лиценце по Одлуци ИКС (од 2003 до јула 2019)
Израда техничке документације	300 ЕСПБ	Геодетско инжењерство		ГеП 08-01	380И	810И	372
Грађења објеката, односно извођења радова	300 ЕСПБ	Геодетско инжењерство		ГеИ 08-01.1	480М	811И	471
Грађења објеката, односно извођења радова	180 ЕСПБ	Геодетско инжењерство		ГеИ 08-01.2	480Б	812И	871, 771
Израда техничке документације	300 ЕСПБ	Технолошко и металуршко инжењерство	Технологије и технолошки процеси	ТП 09-01	391И	910И	371
			Металургија	МТ 09-01	392И	920И	385
Грађења објеката, односно извођења радова	300 ЕСПБ	Технолошко и металуршко инжењерство	Технологије и технолошки процеси	ТИ 09-01.1	491М	911И	475
			Металургија	МИ 09-01.1	492М	921И	485
Израда техничке документације	300 ЕСПБ	Геолошко инжењерство	Геотехника	ГтП 10-01	3А1И	А10И	391
			Хидрогеологија	ГтП 10-02	3А2И	А20И	392
			Геофизика	ГтП 10-03	3А3И	А30И	393
Грађења објеката, односно извођења радова	300 ЕСПБ	Геолошко инжењерство	Геотехника	ГТИ 10-01.1	4А1М	А11И	491
			Хидрогеологија	ГТИ 10-02.1	4А2М	А21И	492
			Геофизика	ГТИ 10-03.1	4А3М	А31И	493
Израда техничке документације	300 ЕСПБ	Шумарство и пољопривреда	Заштита од ерозије и мелиорација шумских и пољопривредних површина	ШП 11-01	3Б1И	Б10И	375
			Хидромелиорациони системи у пољопривреди	ПоП 11-02	3Б2И	Б20И	376
			Прехрамбено-технолошки процеси	ПоП 11-03	3Б3И	Б20И	377
Грађења објеката, односно извођења радова	300 ЕСПБ	Шумарство и пољопривреда	Заштита од ерозије и мелиорација шумских и пољопривредних површина	ШИ 11-01.1	4Б1М	Б11И	473
			Хидромелиорациони системи у пољопривреди	ПоИ 11-02.1	4Б2М	Б21И	476
			Прехрамбено-технолошки процеси	ПоИ 11-03.1	4Б3М	Б21И	477
Израда елабората енергетске ефикасности и енергетске сертификације зграда	300 ЕСПБ	Енергетска ефикасност зграда	Архитектура	ЕЕ 12-01	381А	Е20А	381
			Грађевинско инжењерство	ЕЕ 12-01	381И	Е40И	381
			Електротехничко инжењерство	ЕЕ 12-01	381И	Е50И	381
			Машинско инжењерство	ЕЕ 12-01	381И	Е60И	381

4.3 СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

Као струковна организација под чијим окриљем се налазе хиљаде инжењера различитих струка, свесна важности праћења развоја науке и технологије, Инжењерска комора Србије се од самог почетка трудила да иде у корак са новинама и да својим члановима обезбеђује усавршавања која су од велике важности, како за њихов лични професионални напредак, тако и за напредак свих области инжењерства.

Само две године након оснивања, у Комори је иницирана идеја перманентног усавршавања за све чланове који желе да употпуне или усаврше своје знање у циљу континуираног праћења развоја струке. Тако је 3. марта 2005. године и образована Комисија за перманентно усавршавање чланова Инжењерске коморе Србије.

Већ те 2005. године, на основу заинтересованости чланова Коморе, као и прикупљених информација о најинтересантнијим, односно најактуелнијим темама, областима, питањима и проблемима из струке, донет је Годишњи програм перманентног усавршавања чланова, који је

реализован кроз организовање предавања, курсева, семинара, округлих столова и др.

Програм се односио на стручно усавршавање у области просторног и урбанистичког планирања, пројектовања, изградње објеката, правне регулативе, информационих технологија и других релевантних области. Усавршавање је спровођено у циљу унапређивања знања, вештина и компетенција полазника, а у складу са најновијим знањима и достигнућима. Предавања су држали еминентни стручњаци са високошколских установа, из института, струковних удружења, ресорног министарства, државне управе и локалне самоуправе.

Поред Београда, перманентно усавршавање спроводило се и у другим градовима на захтев регионалних одбора Коморе, а о чему су чланови били информисани путем електронске поште и интернет презентације Коморе.

Током наредних година, развила се идеја да се ово усавршавање подигне на виши ниво, у смислу да се члановима Коморе обезбеди континуирано, обавезно усавршавање. Тим поводом, у априлу 2014. године, Скупштина Инжењерске коморе Србије донела је Одлуку којом се уводи континуирано (перманентно) професионално усавршавање чланова Коморе. У новембру исте године, Управни одбор доноси Правилник о континуираном професионалном усавршавању чланова Инжењерске коморе Србије, а Скупштина у децембру 2014. године доноси први Петогодишњи програм обуке континуираног (перманентног) професионалног усавршавања чланова Инжењерске коморе Србије.

Први петогодишњи образовни програм почео је 1. јануара 2015. године и одвијао се кроз следеће активности:

Предавање на тему
Обновљивих извора енергије,
Београд, 2008. године

- Стручно усавршавање на нивоу активности матичних секција (планери, урбанисти, пројектанти и извођачи радова), регионалних одбора (Београд, Нови Сад, Ниш, Крагујевац, Краљево, Ваљево, Суботица и Чачак), кроз различите облике и врсте активности;
- Стручно усавршавање кроз програм активности Комисије за перманентно усавршавање чланова Коморе;
- Стручно усавршавање кроз опште активности чланова Коморе у организацији/суорганизацији других струковних организација, институција и других субјеката;
- Стручно усавршавање кроз програм активности Радне групе за спровођење заједничког европског програма усавршавања.

Након тога, Управни одбор је доносио годишње Програме обуке континуираног (перманентног) професионалног усавршавања чланова Инжењерске коморе Србије за сваку матичну секцију посебно.

Програм обуке континуираног (перманентног) професионалног усавршавања био је подељен на две области: национални и заједнички европски програм обуке.

Национални програм обуке обухватао је активности које су се односиле на домаће, националне прописе и стандарде, као и активности везане за примену нових материјала, технологија и патената у домаћој привреди и индустрији, док је европски програм усавршавања садржао обуке о европским директивама, прописима и стандардима, као и активности у примени нових материјала, технологија и патената.

Национални програм усавршавања спроводили су Извршни одбори матичних секција, Регионални одбори, Комисија за перманентно усавршавање, као и организације других струковних удружења и заинтересованих институција. Европски програм обуке спроводила је Радна група за

Предавање „Управљање пројектима према FIDIC моделима уговора“, просторије Инжењерске коморе Србије, Београд, 2015. године

спровођење заједничког европског програма усавршавања.

Похађање програма континуираног професионалног усавршавања вредновало се одговарајућим бројем бодова, до максималних 100 бодова у периоду од пет година. Минимални број бодова који је члан морао остварити у једној години у оквиру образовног периода износио је 20 бодова, распоређених на европски програм, национални програм, регулативу, примену нових материјала, технологија и патената и сл..

Програм обуке континуираног (перманентног) професионалног усавршавања чланова Инжењерске коморе Србије престао је да се на овакав начин спроводи 2019. године, а након тога, кроз реализацију годишњих планова и програма рада матичних секција и регионалних одбора, наставили смо са организовањем стручних предавања, трибина, округлих столова, саветовања, стручних посета, презентација и изложби које су од интереса за чланове Коморе.

Осим тога, Комора препознаје значај стручног усавршавања које организују друга струковна удружења и организације, којима пружа подршку и о којима редовно информише своје чланство.

Обука за коришћење система за електронско спровођење обједињене процедуре, просторије Регионалне канцеларије Инжењерске коморе Србије у Чачку, 2016. године

Кроз наведене облике стручног усавршавања, за двадесет година рада Инжењерске коморе Србије, прошло је преко 20.000 чланова и организовано је више од 1.000 различитих активности.

Материјали, као и видеотека одржаних предавања и других активности стручног

усавршавања, налазе се на интернет презентацији Инжењерске коморе Србије, које сваки члан Коморе може да преузме у циљу повећања свог знања и компетенција.

Изменама и допунама Закона о планирању и изградњи из 2020. године, уводи се обавезно стручно усавршавање за лиценцирана лица ради континуираног усавршавања знања и вештина, а у циљу стицања услова за продужење права на обављање стручних послова. Поменути закон прописано је да стручно усавршавање организује и спроводи Инжењерска комора Србије или друго правно лице, струковна организација или удружење, које испуни услове за обављање стручног усавршавања.

Како Инжењерска комора Србије располаже административним, просторним и техничким условима за обављање овако важног посла спремни смо да преуземо одговорност и да у будућности будемо носиоци спровођења стручног усавршавања.

Стручна посета инжењера Регионалног центра Краљево, деоници ауто - пута Појате - Прељина, 2022. година

Стручна посета инжењера Регионалног центра Нови Сад
Београду на води, Београд, 2022. година

Стручна посета инжењера Регионалног центра Суботица,
градилишту Фрушкогорског коридора, 2023. година

ЗАЛАГАЊА РЕГИОНАЛНИХ ЦЕНТАРА

Током двадесет година рада, регионални центри Коморе остварили су сарадњу са органима локалних самоуправа, регионалним привредним коморама, као и разним струковним удружењима на регионалном нивоу. Од 2003. године, до сада је реализовано преко 600

активности: традиционалних манифестација, предавања, трибина, круглих столова, стручних посета, изложби и др. са темама које су од интереса за чланове Коморе са територија регионалних центара.

ПРЕДАВАЊА О ПОСТУПКУ СПРОВОЂЕЊА ОБЈЕДИЊЕНЕ ПРОЦЕДУРЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ КРОЗ ЦЕОП

Управни одбор Инжењерске коморе Србије је у септембру 2023. године образовао Комисију за припрему и реализацију серије предавања на тему поступка спровођења обједињене процедуре за издавање грађевинске дозволе кроз ЦЕОП. Предавања су намењена члановима Инжењерске коморе Србије и

запосленима у привредним друштвима, како би се предупредили недостаци у техничкој и приложеној документацији која је потребна да се достави уз захтев, сходно Закону о планирању и изградњи, и да се самим тим убрза процедура добијања грађевинске, односно употребне дозволе.

Предавање о поступку спровођења обједињене процедуре за издавање грађевинске дозволе кроз ЦЕОП, просторије Саобраћајног института ЦИП, новембар 2023. године

ШТАМПАЊЕ СТРУЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

У циљу пружања потребног знања и информација, унапређења методологије израде и спровођења просторних планова у нашој земљи, упознавања са актуелним дешавањима у европском окружењу, на предлог Извршног одбора Матичне секције просторних планера, у претходних 20 година, омогућено је објављивање 11 превода иностраних докумената из области просторног планирања:

1. ПРЕВОДИ КЊИГА 1 (2005): „Љубљанска декларација о територијалној димензији одрживог развоја” (*Ljubljana Declaration on Territorial Dimension of Sustainable Development*, СЕМАТ, Љубљана, 2003)
2. ПРЕВОДИ КЊИГА 2 (2006): „У потрази за просторним потенцијалима – Пресек резултата у пролеће 2005. године” (*In search of territorial potentials – Midterm results by spring 2005*, ESPON, 2005)
3. ПРЕВОДИ КЊИГА 3 (2007): „Преглед изабраних просторних планова” (компилација најзначајнијих делова различитих просторних планова из пет европских земаља)
4. ПРЕВОДИ КЊИГА 4 (2008): „Територијална агенда Европске уније и Стање и перспективе простора Европске уније” (*Territorial Agenda of the European Union and The Territorial State and Perspectives of the European Union*, agreed by EU Member States in 2007)
5. ПРЕВОДИ КЊИГА 5 (2009): „Правила и упутства за израду просторних планова: изабрана европска искуства” (компилација докумената и практикума)
6. ПРЕВОДИ КЊИГА 6 (2010): „Просторни план општине Авуси (2005)” (*Le plan directeur communal d’Avusy*, approuvé par le Conseil d’Etat le 11 mai 2006)
7. ПРЕВОДИ КЊИГА 7 (2011): „Подстицање производње енергије из обновљивих извора кроз израду просторних планова: искуства Холандије” (изводи из стратешких докумената и просторних планова)
8. ПРЕВОДИ КЊИГА 8 (2012): „Територијална агенда Европске уније до 2020. године и Стање и перспективе простора Европске уније” (*Territorial Agenda of the European Union 2020 and The Territorial State and Perspectives of the European Union*, agreed by EU Member States in 2011)
9. ПРЕВОДИ КЊИГА 9 (2014): „Улога просторног планирања у управљању поплавама – Инструмент за интегрално управљање поплавама” (*The Role of Land-use Planning In Flood Management – A Tool for Integrated Flood Management*, Associated Programme on Flood Management - APFM, 2007)
10. ПРЕВОДИ КЊИГА 10 (2016): „Пројекат LIVELAND – Предел пријатни за живот: кључна вредност за одржив просторни/територијални развој” (*LIVELAND - Liveable Landscapes: a key value for sustainable territorial development*, ESPON, 2014)
11. ПРЕВОДИ КЊИГА 11 (2018): „У сусрет новом планском циклусу – одабрани сажетци политика ЕУ” (избор сажетака политика ЕУ који су за доносиоце одлука припремљени у оквиру ESPON програма)

Осим прве публикације, коју је превела др Снежана Суботић, дипл. инж. арх., преосталих десет приредила је мр Тијана Живановић, дипл. простор. план. преводећи документа са више европских језика.

4.4 СУД ЧАСТИ

Суд части, као самосталан и независан орган, конституисан је 16. децембра 2005. године, када је донет и Етички кодекс Коморе, којим су дефинисани морални принципи, начела и правила личног, пословног и професионалног понашања дипломираних инжењера архитектонске, грађевинске, машинске, електротехничке, саобраћајне и других техничких струка, као и дипломираних просторних планера, којима је, у складу са Законом о планирању и изградњи, издата лиценца одговорног урбанисте, пројектанта, извођача радова и одговорног планера.

Рад Суда био је уређен тада важећим Статутом Коморе, као и Правилником који је донела Комора, а од 2012. године Правилником о начину рада, поступку, саставу, начину и избору и разрешењу судија Суда части Инжењерске коморе Србије („Службени гласник РС“, број 16/2012), донетим од стране надлежног министарства за послове планирања и изградње.

Од 2018. године, када су извршене измене и допуне Закона о планирању и изградњи и каснијим изменама и допунама овог Закона из 2019. године, реорганизовани Суд части Коморе наставио је са радом на основу Статута Коморе из 2019. године и Правилника Суда части Коморе

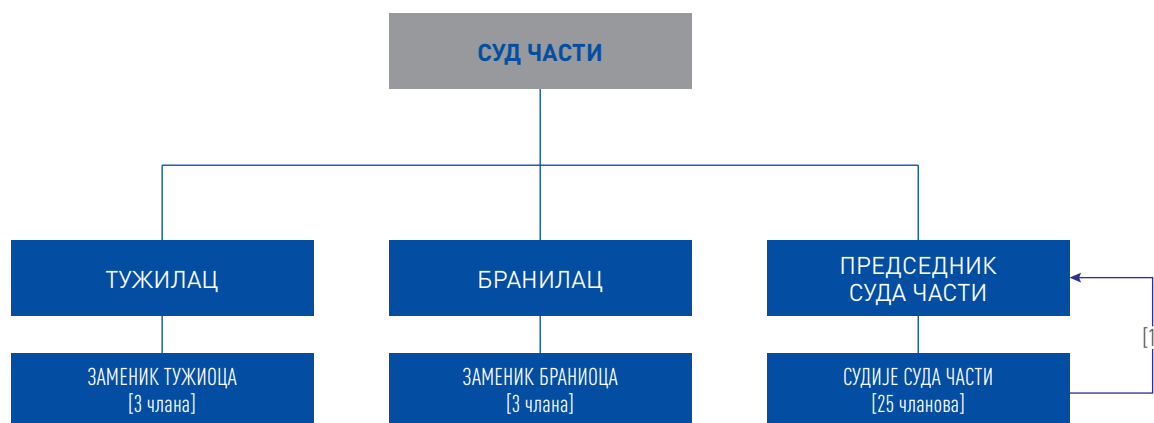
(„Службени гласник РС“, бр. 90/2019 и 24/2021), који је донела Скупштина Коморе. У складу са наведеним актима извршено је именовање нових судија и председника Суда, као и Тужиоца и Браниоца Коморе у поступку пред Судом и њихових заменика.

ПРЕДСЕДНИЦИ

Суд части данас броји 25 судија које именује и разрешава Управни одбор Коморе из редова инжењера и правника, који поступају у првостепеном и другостепеном поступку. Председник Суда части, кога именује Скупштина Коморе, представља Суд части, организује рад Суда, сазива седнице, утврђује састав првостепеног већа, образује другостепено веће и врши друге послове у складу са Правилником.

Функцију Председника Суда части данас обавља Звездана Савић, дипл. правник из Београда, именована 2019. године. Функцију председника Суда части, пре именовања Звездане Савић, вршили су Боро Цвијановић, дипл. грађ. инж. (2009–2019) године и Мирољуб Гаон, дипл. грађ. инж. из Београда (2005–2009) године.

ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА СУДА ЧАСТИ ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ, 2023. ГОДИНА

ТУЖИОЦИ

У поступку пред Судом части оптужбу заступа Тужилац Коморе, кога именује и разрешава Управни одбор Коморе са листе коју утврђује Скупштина Коморе. Од 2021. године, у складу са одлуком Управног одбора, на овој функцији је Софија Шумаруна, дипл. инж. арх. из Новог Сада. Први именовани Тужилац Коморе по оснивању Суда части 2005. године био је Дејан Васовић, дипл. инж. арх. из Београда, затим Миодраг Исаиловић, дипл. маш. инж. из Београда (2007–2019), па Горан Вуковић, дипл. саобр. инж. из Краљева, који је вршио функцију Тужиоца од 2019. до 2021. године.

БРАНИОЦИ

Одбрану и помоћ члану Коморе против кога је покренут поступак пружа Бранилац, кога такође именује и разрешава Управни одбор са листе коју утврђује Скупштина Коморе и на ову функцију 2022. године именован је Миодраг Радовић, дипл. инж. електр. из Пожаревца. Први именовани Бранилац Коморе био је Селимир Леловић, дипл. грађ. инж. из Београда (од 2005), затим Деа Лукић, дипл. инж. арх. из Београда (од 2007), Јелена Бојовић, дипл. грађ. инж. из Крагујевца (од 2015), Момир Станојевић, дипл. инж. електр. из Београда (од 2018), Срђан Лакетић, дипл. грађ. инж. из Ниша (од 2019) године и Владан Нешковић, дипл. грађ. инж. из Београда (од 2021).

ПРОЦЕСИ

Пријаву за покретање поступка за утврђивање повреде етичких норми, професионалних стандарда и норматива, у складу са одредбама важећег Правилника, може поднети свако заинтересовано лице, орган Коморе, али и сам Тужилац по сопственој иницијативи. Уколико Тужилац након предузетих доказних радњи оцени да постоји основана сумња да је пријављено лице извршило повреду која му се ставља на терет, подићи ће Оптужницу у складу са одредбама Правилника и на тај начин покренути поступак пред Судом части. Одлуку о основаности Оптужнице доноси првостепено веће Суда части, након одржане усмене и јавне расправе. Првостепено веће може изрећи једну од следећих мера, у зависности од тежине повреде и последица исте: јавна опомена са објављивањем на седници Управног одбора Коморе, јавна опомена са објављивањем на интернет страници Коморе, престанак функције у органу Коморе и искључење из чланства. Такође, првостепено веће има и могућност изрицања мере безбедности забране учешћа у раду органа Коморе у трајању до четири године. Против Одлуке Суда части може се изјавити приговор другостепеном већу Суда части у предвиђеном року, о коме одлуку доноси Другостепено веће Суда части.

Тужилац Коморе је, у складу са новим Правилником Суда части, до сада поступао у укупно 73 тужилачка предмета.

Наставиће се континуирано унапређење рада овог органа Коморе у виду бољих нормативних решења.

4.5 ТРАДИЦИОНАЛНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ

Доживљавајући окупљања инжењера и размену искустава и идеја као кључни моменат у раду на одолевању изазовима и побољшању статуса струке, Инжењерска комора Србије усвојила је принцип одржавања традиционалних окупљања инжењера различитих области делатности.

Извршни и регионални одбори Коморе у своје годишње планове уносе и реализацију манифестација које су током година добиле епитет „традиционалне“, а на којима се обрађују теме од изузетне важности и доносе закључци значајни за даљи развој области инжењерства.

Поред чланова Коморе, ове манифестације окупљају и велики број еминентних стручњака, професоре универзитета, представнике државних и струковних институција, удружења и организација и јавних предузећа чија је делатност везана за област планирања и изградње.

„ДАНИ ИНЖЕЊЕРА СРБИЈЕ“

Извршни одбори матичних секција пројектаната и извођача радова формирали су заједнички Организациони одбор у

циљу утврђивања програма заједничке манифестације Дани инжењера Србије, који су први пут одржани 2008. године, и до 2018. године одржани су седам пута. На првом скупу 2008. године, у спектру најразличитијих тема, неке од важнијих биле су примена FIDIC услова уговарања, стандардизоване спецификације радова у грађевинарству, увођење еврокодова за конструкције, Правилник о садржини и начину израде техничке документације за објекте високоградње и др..

На Данима инжењера Србије 2009. године представљени су Закон о планирању и изградњи и активности Министарства на доношењу подзаконских аката и Нацрт Закона о заштити од пожара. Пажња је посвећена и светској економској кризи и њеном утицају на грађевинарство у Србији, питању енергетске ефикасности и обновљивим и алтернативним

Дани инжењера Србије,
Доњи Милановац, 2013. године

Дани инжењера Србије,
Врњачка Бања, 2018. године

изворима енергије и значајним објектима и новим технологијама у инжењерској пракси.

Главна тема скупа „Дани инжењера Србије 2011“ била је „Земљотрес као елементарна непогода – пре и после“. Одржана су предавања о грешкама и пропустима у грађевинској пракси, представљени су Правилник о енергетској ефикасности зграда и Правилник о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда.

У оквиру „Дана инжењера Србије 2013“ одржана је дискусија у вези са Нацртом Закона о планирању и изградњи и активностима ресорног министарства на доношењу нових прописа. Представљени су стручни радови и реализовани пројекти, дат је историјски осврт на улогу инжењера у стварању нове Југославије и одржана је дискусија на тему изградње моста на Дунаву, Земун-Борча.

Како су Матичне секције пројектаната и извођача радова донеле Одлуку о вредновању манифестације „Дани инжењера Србије 2015“, на самој манифестацији представљен је Програм континуираног професионалног усавршавања.

Предавања „Пројектовање покретног моста Порт Милена у Улцињу“, трибину „Примена Закона о планирању и изградњи“, предавање „Пројектовање савремених медицинских енергетски ефикасних објеката и увођење истих у одрживи развој“ и предавање „Савремено сакрално градитељство у Србији (са ослоном на традицију или не)“, обележила су програм „Дана инжењера Србије 2016“.

Програм „Дани инжењера Србије 2018“ реализован је кроз предавања „Нови Жежељев мост у Новом Саду“, „Нови закон о јавним набавкама као алат за смањење злоупотребе критеријума најниже цене и побољшање квалитета инжењерских услуга“, „Геотехнички мониторинг клизишта на путевима Србије“ и „Процена ризика од геолошког хазарда - клизишта и одрона“.

СУСРЕТИ ПРОСТОРНИХ ПЛАНЕРА СРБИЈЕ 2006–2023.

Традиционално окупљање просторних планера започето је 1978. године скупом под називом „Сусрети просторних планера Југославије“, и од тада, све до 1990. године, „Сусрети“ су одржани у Дубровнику 12 пута, када су разматране актуелне теме тог времена.

Са циљем унапређења струке кроз размену искустава и знања, презентацију и анализу проблема са којима се просторни планери сусрећу у свакодневном раду, на иницијативу и предлог Извршног одбора, Матична секција просторних планера Инжењерске коморе Србије, почев од 2006. године, наставила је окупљање просторних планера.

Обновљени сусрети просторних планера 16 година касније, под називом – „Сусрети просторних планера Србије“, одржани су у периоду од 2006. до 2022. године укупно 14 пута.

Сусрети просторних планера Србије, Дивчибаре, 2021. година

Сусрети просторних планера Србије,
Копаноник, 2023. година

С почетка, на Копаноник, да би нешто касније били одржани на више различитих локација у Републици Србији (Стара планина, Борско језеро, Дивчибаре, Врњачка Бања), „Сусрети“ су из године у годину окупљали преко стотину учесника, међу којима су се поред просторних планера сусретале и колеге из других матичних секција Коморе, као и гости из различитих области деловања, академске заједнице, јавних институција, струковних организација, органа државне и локалне управе и др., како из земље, тако и из иностранства.

Теме којима су обележени „Сусрети“ претходних 20 година, обухватале су актуелна дешавања у области просторног планирања, друштвеног и економског развоја и слично: „Просторно планирање данас“, „Просторно планирање данас, сутра...“, „Изазови транзиције“, „Просторно планирање у новим околностима - очекивање и могућности“, „Перспектива и проблеми руралних подручја у просторним плановима“, „Обновљиви извори енергије у просторном развоју Србије“, „Имплементација у просторном планирању“, „Просторно планирање између реформе и кризе“, „Покретање новог планског циклуса у Републици Србији“, „Ка новом циклусу просторних планова у Републици Србији“, „Нова улога и одговорност просторних планера“, „Нови плански циклус у Републици Србији

- просторно планирање и дигитализација“, „Однос планирања и пројектовања у актуелној пракси“.

Овогодишњи „Сусрети просторних планера Србије 2023“, са темом „Просторно планирање у Србији и региону“, реализовани су крајем новембра на Копаноник, када је уз учешће колега из региона и целе Србије анализиран низ заједничких тема које су предмет националних просторних планова, улоге регионалног и локалног нивоа на планска документа на националном нивоу, природне непогоде и технолошки удеси и др...

СКУПОВИ УРБАНИСТА И АРХИТЕКАТА

Извршни одбор Матичне секције урбаниста је од 2008. године почео са традиционалним организовањем годишњих скупова под називом „Форум урбанум – Сајам урбанизма“, који су реализовани као годишњи прегледи урбанистичке продукције чланова секције са пратећим програмима (презентације радова, трибине и дискусије), на којима су професионалци приказали методе које су користили, представљали своје радове и износили проблеме и дилеме са којима су се суочавали у пракси. Организоване су и пратеће

„Форум урбанум – Сајам урбанизма“,
Свечана сала Грађевинског факултета
Универзитета у Београду, 2016. година

„Архитектонско – урбанистички форум“,
Дом инжењера и техничара „Никола Тесла“,
Београд, 2022. година

изложбе у форми Годишње продукције чланова секције и презентације радова са Конкурса Матичне секције урбаниста.

Теме које су обележиле скупове, а које су се реализовале кроз неколико сесија по тематским целинама које су квантификовале и квалификовале положај, улогу и значај урбанизма (урбанисте) и актуелну продукцију урбанистичке струке, биле су: „Проблеми и решења на примерима из урбанистичке продукције“, „Јавни простори у урбанистичким плановима“, „Изазови и достигнућа урбанистичког планирања“ - „Шта смо научили у 2010. и 2011. години“, „Од етике ка естетици на примерима урбанистичких планова и реализација“, „Корак напред – како унапредити урбанистичку праксу“, „Урбанизам у контексту“, „Урбане легенде“, предавање данског архитекте и урбанисте Јана Гела: „Од комуникације до партиципације“.

Као наставак традиције „Форум урбанум – Сајам урбанизма“, Извршни одбор Матичне секције архитеката је 2022. године организовао

скуп „Архитектонско - урбанистички форум“ са темом: „Естетика архитектуре и урбанизма у садашњости“.

Ове године, „Архитектонско - урбанистички форум“ са темом „За одрживу архитектуру и урбанизам“, одржан је у Нишу, у Национално технолошком парку. Форум је окупио колеге из читаве Србије које су биле у прилици да присуствују излагањима и учествују у дискусијама о прописима са акцентом на раду урбанистичке инспекције, најновијој пракси у области архитектуре и урбанизма, управљању земљиштем, богатом културном наслеђу наше земље и другим актуелним темама.

ДАНИ МАШИНСКИХ ИНЖЕЊЕРА СРБИЈЕ

Матична секција инжењера машинске струке 2021. године први пут је организовала манифестацију Дани машинских инжењера Србије, са циљем да се укаже на важност рационалне потрошње енергије и веће ефикасности техничких система, као и на начине за остваривање тих циљева. Тема прве манифестације, одржане у Кладову, била је: „Савремени системи енергетици и досадашња искуства у пракси, сагледани на примеру и кроз улогу техничких система у јавним објектима и индустријским системима“. Саветовање које је одржано у склопу ове манифестације је на стручан начин актуелизовало тему обновљивих извора енергије (ОИЕ).

Још при организацији прве манифестације, идеја је била да она постане традиционална, па су се машински инжењери окупили већ наредне, 2022. године на Мокрој гори, и фокусирали се на тему „Енергетика – јуче – данас – сутра – изазови“. Овом приликом, еминентни домаћи предавачи и предавачи из Бугарске одржали су седамнаест предавања у две тематске целине.

На „Данима машинских инжењера Србије 2023“, одржаним на Палићу, била је обрађена

„Дани машинских инжењера 2021“, Кладово, 2021. године

тема „Енергетска транзиција – приоритет за енергетску стабилност Србије“.

На сва три скупа било је речи о актуелним дешавањима у области енергетике у Србији и свету уопште. Окупљени инжењери машинске струке, указали су на значај покретања активности око изградње савремених објеката у којима ће се ангажовати сав инжењерски потенцијал и појачати улога машинских инжењера у овој области, са освртом на могућност да се системски повећа улога свих инжењера и улога Инжењерске коморе Србије у развоју и унапређивању енергетског система у Републици Србији.

МАНИФЕСТАЦИЈЕ РЕГИОНАЛНИХ ЦЕНТРА

„Архиенале – Врање“

У организацији регионалног одбора подсекције дипломираних инжењера архитектуре регионалног центра Врање, први Архиенале одржан је 2006. године у Врању. До сада је одржано једанаест манифестација, и то: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015. и 2016. године.

Главни програм манифестације су изложбе које су имале ретроспективни карактер на којима су приказивани индивидуални и тимски

радови најистакнутијих аутора архитеката Јужне Србије, уз приказ експоната и макета. Суштина излагања архитектонских радова и пројеката је афирмативно приказивање потенцијала архитектонског стваралаштва Пчињаког округа. Као пратећи програм одржана су предавања на следеће теме: Нове технологије-древне конструкције, Урбан дизајн-дизајнирање рециклаже, Просторни план Града Врања, општине Сурдулица, Владичиног Хана, Бујановца и Прешева.. Током година, програм су употпуниле и гостујуће изложбе: Традиционална архитектура у делима Божидара Петровића, изложба 8. Дани архитектуре у Нишу - Традиционална архитектура југоисточне Србије као инспирација и подстицај, Савремена архитектура Словеније, Хрватске и Србије од 2000 до. 2008. године, изложба архитектке Боре Радусиновића из Новог Сада, међународна изложба „Становање Хаусинг 2015“, изложба фотографија архитектке Јасмине Трајковске из Скопља и др.

Пано манифестације „Архиенале – Врање“, 2015. године

„Дан Коморе на Власинском лету“

У организацији регионалних одбора Регионалног центра Ниш, први скуп је одржан 12. јула 2008. године на Власини. До сада је одржано седам манифестација и то 2009, 2010, 2011, 2012, 2013. и 2023. године. Излагани су радови на тему развојних планова југоистока Србије, од развојних програма општина, преко просторних и урбанистичких планова и пројеката на тему формирања индустријских зона, туристичких потенцијала, водоснабдевања, Коридора 10, гасовода, клиничких центара, еколошких и енергетски ефикасних објеката, као и нових материјала и решења, производње енергије из обновљивих извора енергије и др. У оквиру програма ове вишегодишње манифестације организован је округли сто са представницима инжењерских комора Бугарске, Црне Горе, Македоније и Србије, Словеније на тему: Регионална сарадња инжењерских комора Југоисточне Европе. Успостављена је и сарадња на основу које је Комора, Регионални центар Ниш, потписала Меморандум о разумевању и сарадњи са Регионалном привредном комором Ниш, Машинским факултетом Универзитета Ниш - Регионалним центром за енергетску ефикасност, Центром за развој Јабланичког и Пчињског оркуга и Кластером Опека Брик Ниш.

Дан коморе на Власинском лету,
Власина, 2010. година

„Дани инжењера – Мајски сусрети у Крагујевцу“

У организацији регионалних одбора Регионалног центра Крагујевац, први сусрети су одржани 2010. године у Крагујевцу. До сада је одржано девет сусрета, и то 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2018. и 2022. године.

Сусрети окупљају инжењере шумадијског округа и околних регионалних центара, Краљево и Чачак. Теме предавања тичале су се технологије у грађевинарству и енергетици, нових праваца у пројектовању и изградњи објеката специјалне намене, нових технологија у изградњи енергетски ефикасних објеката. Такође, пажња је била посвећена и примени еврокодова, соларним електранама и котларницама на биомасу.

Саветовања на тему обновљивих извора енергије са стручним посетама објеката за производњу електричне енергије из обновљивих извора

Регионални одбори Регионалног центра Ниш, у периоду од 2008. до 2018. године, реализовао је 8 саветовања на тему обновљивих извора енергије са стручним посетама објеката за производњу електричне енергије из обновљивих извора.

„Дани инжењера – мајски сусрети у Крагујевцу“,
2011. година
Фото: Живослав Петровић

Прво саветовање на одржано је 2008. године у Сићеву, поводом обележавања 100. годишњице од пуштања у погон прве хидроелектране у Нишу, „Света Петка“, која је том приликом и посећена. Наредне, 2009. године, саветовање је реализовано у Сићеву, са стручним обиласком мале хидроелектране „Сићево“, а 2010. године, одвела је учеснике у Вучје, са стручним обиласком мини хидроелектране „Вучје“.

Саветовање 2011. године одржано је у Пироту, са стручним обиласком мини хидроелектране „Темска“ док је 2012. године саветовање одржано на Старој планини, Књажевац, када је реализован и стручни обилазак мини хидроелектране у приватном власништву.

Приликом оджавања саветовања 2013. године у Власотинцу, организован је обилазак мале хидроелектране „Крстићи“, Црна трава, док је наредно саветовање одржано 2014. године у Пролом бањи, укључивало и стручну посету Биогасној когенеративној електрани „Блаце“, малој хидроелектрани „Куршумлија“ и соларне електране „Матарова“ у Мердарима.

До сада, последње саветовање одржано је 2018. године под називом „8. Саветовање о обновљивим изворима енергије „Енергетска будућност Србије – планирано/изведено – 2008–2018. године“ у Нишкој Бањи, са стручном посетом МХЕ „Вргудинац“ код Беле Паланке.

Изложба „АРХ“

У организацији Регионалног одбора подсекције дипломираних инжењера архитектуре регионалног центра Суботица, 2008. године одржана је прва изложба у Суботици. Након тога, одржано је још 8 изложби и то: 2009, 2010, 2011, 2013, 2014, 2015, 2018. и 2022. године. Током трајања ове манифестације у почетку су презентована најзначајнија остварења архитекте и студената архитектуре, а временом су се укључили радови и осталих чланова Коморе као и значајни пројекти јавних предузећа Севернобачког округа.

Поред радова аутора из различитих области, од просторног планирања, урбанизма, архитектуре, ентеријера, излагане су макете награђиваних

„Изложба АРХ 022“
Отворени Универзитет Суботица,
2022. године
Фото: Дејан Малагурски

радова као и фотографије. На неколико изложби гостовале су као пратећи програм изложбе колега архитеката из Мађарске, жупанија Чонград (град Сегедин).

„Дани инжењера у Чачку“

Дани инжењера су традиционална манифестација која је осмишљена, настала и спроведена у организацији регионалног одбора Регионалног центра Чачак, са циљем информисања инжењера свих струка о плановима и активностима Регионалног центра Чачак, пружања прегледа локалних актуелности и повезивања инжењера са овог подручја.

До сада је одржано десет манифестација и то: 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018. и 2019. године.

Током манифестације одржана су разна предавања као што су „Контролисана експлоатација материјала у приобаљу Западне Мораве са елементима уређења водотока.. Школски пример антиерозивног уређења једног слива“, „Санација водопривредних објеката након поплава 2014. године“, „Принципи пројектовања и изградње високо енергетски ефикасних објеката категорије Zero Energy House“, „Упознавање са структуром еврокодова и проблематиком њиховог увођења у наше

Чланови Организационог одбора
Регионалног центра Чачак,
манifestација „Дани инжењера“,
Горњи Милановац, 2014. године

грађевинарство, са нагласком на EN 1990, Еврокод 1 и Еврокод 2“ и др.

Традиционална трибина у Ваљеву: „Геолошке и инжењерскогеолошке подлоге као саставни делови просторних и урбанистичких планова - Геотехничке подлоге као саставни део главних грађевинских пројеката – законска регулатива и пракса“

Прва Трибина одржана је у организацији Регионалних одбора Регионалног центра Ваљево 2007. године на Дивчибарама. До данас је одржано још једанаест трибина и то: 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2018, 2019 и 2023. године.

Неке од главних тема које су представљене су: Геотехничка запажања везана за санацију и изградњу оштећених објеката од земљотреса

и клизишта на подручју Колубарског округа, „Заштита темељних ископа приликом градње објеката“, „Геотехнички услови фундирања моста на Ади“, Упознавање са предлогом нових сеизмолошких карата Србије, Геотехнички услови фундирања новог моста преко Дунава Земун-Борча, Примери оштећења на прузи Београд - Врбница (граница Црне Горе) од поплава у мају 2014 године, Реализација пројеката санације клизишта у Србији током 2016. године са освртом на геотехничку документацију, Геотехнички аспекти изградње косина на Коридору 10 - аутопут Е75 и Е80, „Рационализација фундирања објеката на основу резултата геотехничких истраживања – на примеру Београда на води“ и др.

Све поменуте манифестације Коморе организоване су тако да представљају места за размену мишљења и идеја, изношење проблема и информисање о актуелним дешавањима у областима које су од посебног интереса за струку, а дискусије и неретко одржавани округли столови сугурно доносе у пракси применљиве закључке.

Сви скупови били су медијски пропраћени, а текстови у којима је детаљније представљен рад традиционалних манифестација Коморе, објављени су у Гласнику Инжењерске коморе Србије.

Утабаним стазама идемо даље, трудећи се да наставимо са организацијом традиционалних манифестација и да у будућности покренемо нове.

4.6 „ДАН ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ“ И ДОБИТНИЦИ НАГРАДА КОМОРЕ

Почевши од 2007. године па до данас, „Дан Инжењерске коморе Србије“ традиционално се обележава сваког 14. јуна. Овај датум, у годинама обележавања постојања и рада Коморе, неспорно је печат у календару као датум нашег оснивања.

Оно што је заједничко за све до сада обележене Дане Коморе су Награде Коморе, које се додељују члановима и другим лицима као признање и стимулација за успех и напредак у струци, и то у три категорије – повеља са новчаном наградом за животно дело, за изузетно достигнуће у струци и за остваривање изузетних резултата на почетку стручне каријере.

Од прве доделе награда, 2007. године, до доделе 2023. године, 12 инжењера понело

је награду за животно дело и уручене су 33 награде за изузетно достигнуће у струци и 19 награда за остваривање изузетних резултата на почетку стручне каријере.

КАКО СМО ОБЕЛЕЖАВАЛИ ДАН КОМОРЕ

Прва прослава Дана Коморе била је 2007. године у Народном позоришту у Београду, када смо десетоминутним филмом сажели све постигнуте резултате и први пут доделили награде Коморе, што ће постати традиција.

Прва прослава Дана Инжењерске коморе Србије,
Народно позориште, Београд,
14. јун 2007. године

Уручивање прве Награде за животно дело
Инжењерске коморе Србије,
академику проф. др Николи Хајдину,
Дан Инжењерске коморе Србије,
Народно позориште, Београд,
14. јун 2007. године

„Мини јубилеј“ рада Коморе, пет година од оснивања, обележили смо 14. јуна 2008. године у Опери и театру Мадленианум у Земуну, а 2009. године „Дан Инжењерске коморе Србије“ прослављен је у Позоришту на Теразијама у Београду, када је, након доделе годишњих награда, приказан мјузикл „Бриљантин“, у режији Михајла Вукобратовића.

„Дан Инжењерске коморе Србије“ 2010. године обележен је у хотелу Пресидент, у БГ Спортском центру Ковилово, а 2011. и 2012. обележен је на нашој новој адреси, у улици Булевар војводе Мишића 37 у Београду, где се и данас налазимо.

Деценију свог рада и постојања Комора је обележила 2013. године, симболично, на месту где суверено постоји, у својим просторијама у Београду, што је поновљено и 2015. и 2016. године, јер се од добре праксе не одустаје.

Својих 15 година постојања, прославили смо обележавањем „Дана Инжењерске коморе Србије“, 14. јуна 2018. године у Легату Петра Лубарде у Београду.

Имајући у виду ситуацију изазвану пандемијом ковида 19, „Дан Инжењерске коморе Србије“ и 17 година постојања обележен је у просторијама

Дан Инжењерске коморе Србије,
Легат Петра Лубарде,
Београд, 14. јун 2018. године

Коморе у Београду, 14. јуна 2020. године, када је додељена новчана помоћ члановима који су у току ванредног стања претрпели последице по свој рад, о чему смо писали у делу Комора члановима и друштву.

Обележавање „Дана Инжењерске коморе Србије“ 2021. и 2022. године, поводом обележавања пуних 18, односно 19 година стајања уз наше чланове, ослушкивања не само њихових потреба, већ и потреба струке у целини, обележили смо, такође у нашим просторијама у Београду.

Дан Инжењерске коморе Србије,
просторије Инжењерске коморе Србије
у Београду, 14. јун 2021. године

Дан Инжењерске коморе Србије,
Свечана сала Дома гарде,
Београд, 14. јун 2023. године
Фото: Драган Кујунџић

Ове, 2023. године, „Дан Инжењерске коморе Србије“, односно пуне две деценије нашег постојања и рада, обележили смо Свечаном академијом одржаном у Свечаној сали Дома гарде у Београду, која је била у светлу доделе награда инжењерима за 2023. годину.

Овом приликом додељена су и признања институцијама, удружењима и организацијама и фирмама са којима сарађујемо, за значајан

допринос унапређењу науке и инжењерске струке и изузетан допринос остваривању циљева и задатака Коморе, о чему детаљније можете прочитати у делу посвећеном нашим сарадницима.

И у годинама које следе обележаваћемо Дан Коморе, са нестрпљењем ишчекујући имена која ће наставити низове лауреата наших награда и остати записана у историји инжењерства.

Добитници награда Инжењерске коморе Србије у све три категорије,
Дан Инжењерске коморе Србије, Свечана сала Дома гарде,
Београд, 14. јун 2023. године
Фото: Драган Кујунџић

ДОБИТНИЦИ НАГРАДЕ ЗА ЖИВОТНО ДЕЛО:

- **2007. - академик Никола Хајдин, дипл. грађ. инж.,** за допринос на подручју науке и примене научних достигнућа у области грађевинског инжењерства, успостављање нових стандарда знања, унапређење технолошких поступака и процеса у реализацији сложених конструкција
- **2008. - академик Ђорђе Злоковић, дипл. инж. арх. и дипл. грађ. инж.,** за примену научних достигнућа у области архитектуре и грађевинског инжењерства, унапређење теорије конструкција сложених конструкција и приближавање естетике архитектуре етици и методологији инжењерства
- **2009. - академик Бранислав Митровић, дипл. инж. арх.,** за допринос на подручју теорије и праксе архитектонског пројектовања, успостављање нових мерила и стандарда у функционалној организацији простора и подизање нивоа естетских критеријума у нашој савременој архитектури
- **2010. - проф. др Гојко Ненадић, дипл. грађ. инж.,** за допринос на подручју теорије и праксе грађевинског конструкторства, посебно у области металних конструкција
- **2011. - академик Петар Миљанић, дипл. инж. ел.,** за допринос на подручју теорије и праксе електротехничких наука, посебно у области мерних система
- **2012. - проф. др Божидар Петровић, дипл. инж. арх.,** за допринос подручју архитектонског пројектовања и урбанистичког планирања, уз постављање нових стандарда и дефинисање начела једне самосвојне филозофије грађења и истраживање, неговање и унапређивање традиционалних модела и вредности народне архитектуре, и рад на васпитавању и усмеравању генерација нових инжењера архитектуре и планера
- **2013. - архитекта Зоран Бојовић,** аутор Међународног сајма у Лагосу, објеката у Нигерији, Al Khulafa Street у Багдаду, виле у Басри, пројеката и зграда у Јордану, Уганди, Камбоџи, Перуу, али и насеља у Мајданпеку, Приштини, Новом Београду (Блок 37), индивидуалних кућа у Крагујевцу, Задру, Ваљеву
- **2014. - Слободан Цветковић, дипл. грађ. инж.,** за допринос на подручју пројектовања и извођења сложених грађевинских објеката, а посебно мостовских конструкција и постављање нових стандарда и унапређење теоријског, технолошког и организационог модела градње великих инжењерских структура у земљи и у свету
- **2015. - академик Милан Лојаница, дипл. инж. арх.,** за допринос на пољу архитектонског планирања и пројектовања, вишедеценијски педагошки рад на васпитавању нових генерација инжењера архитектуре, публицистичку и критичку делатност
- **2016. - проф. др Добривоје Тошковић, дипл. инж. арх.,** за допринос руковођењу израдом урбанистичких планова на домаћем и међународном нивоу, формирање метода рада, одређивање концепције развоја планског подручја и спровођење синтезног поступка, често у условима другачије културе и климе
- **2018. - проф. др Михаило Мурављов, дипл. грађ. инж.,** за допринос у стручном, педагошком и научном раду у области теорије и праксе грађевинског инжењерства, познавања и унапређивања технологије и примене грађевинских материјала, пројектовања и извођења сложених и напредних конструкција и вишедеценијском деловању на образовању и усавршавању младих стручњака, као и за дугогодишњи рад у стручним организацијама и телима у којима се успешно залагао за одржање високих професионалних стандарда и за еманципацију и друштвени статус инжењерских струка на националном и међународном нивоу

- **2023.** - проф. др Дејан Бајић, дипл. грађ. инж., експерт из области бетонских конструкција, пројектовања, извођења и санације бетонских конструкција објеката

високоградње, индустријских објеката, мостова и објеката путне и железничке инфраструктуре

ДОБИТНИЦИ НАГРАДЕ ЗА ИЗУЗЕТНО ДОСТИГНУЋЕ У СТРУЦИ:

2007.

- **Милена Пиштало, дипл. маш. инж.**, као иноватор за остваривање уштеде енергије, остварене кроз развој, пројектовање и производњу уређаја и система из области климатизације, грејања и хлађења – КГХ са искоришћењем свих облика отпадне енергије
- **проф. др Милан Ракочевић, дипл. инж. арх.**, за пројекат реконструкције, рестаурације и доградње Народног музеја у Београду
- **Зоран Радојичић, дипл. инж. арх.** за изузетна архитектонска остварења, чија је реализација окончана или је у току, и за значајан допринос струци у области стамбене архитектуре и реализације јавних објеката.

2008.

- **проф. др Иван Алексић, дипл. инж. геодез.**, за Пројекат развоја капацитета у управљању земљиштем и катастру непокретности – „Twinning Project“ - и укупна достигнућа у струци
- **тим: проф. др Дарко Марушић, дипл. инж. арх. и Миленија Марушић, дипл. инж. арх.**, за Управно пословни објекат „Металс банке“ у Новом Саду
- **мр Александар Вучићевић, дипл. прост. план.**, као руководилац израде просторних планова и то: Регионалног просторног плана административног подручја града Београда, Просторног плана градске општине Обреновац и Просторног плана градске општине Сурчин.

2009.

- **проф. др Војислав Миловановић, дипл. грађ. инж.**, за изузетно достигнуће у организацији, управљању, инжењерској координацији и стручном инжењерском раду у својству протонеимара заветног пројекта Српске православне цркве и народа - Храму Светог Саве на Врачару, у Београду
- **Драган Сташић, дипл. инж. електр.**, аутор књиге „Норматив за електро радове у грађевинарству“
- **ауторски тим - проф. др Зоран Петковић, дипл. маш. инж. и проф. др Срђан Бошњак, дипл. маш. инж.**, за Главни машински пројекат механизације навоза за брод масе 1800т у бродоградилшту „Вомех 4М“, Стајићево.

2010.

- **Горан Миловановић, дипл. грађ. инж.**, као одговорни извођач радова на пројекту „Обнова дела комплекса торња на Авали“
- **др Игор Марић, дипл. инж. арх.** у домену урбанизма у дужем временском периоду
- **др Саша Милијић, дипл. простор. план.**, за руковођење израдом Просторних планова подручја посебне намене: Парка природе и туристичке регије Стара планина, Националног парка Копаоник, Слива водоакумулације „Стуборовни“ и инфраструктурног коридора аутопута Е-75, деоница Београд-Ниш.

2011.

- **др Владимир Мацура, дипл. инж. арх.**, за изузетна достигнућа у раду у области урбанистичког планирања и пројектовања посведочена бројним радовима на којима је учествовао као творац концепцијских и идејних поставки, главни и одговорни урбаниста и руководилац сложених подухвата, а посебно на подручју изучавања и решавања проблема социјалног становања и ромских урбаних и социјалних агломерација
- **Драго Остојић, дипл. грађ. инж.**, за изузетно достигнуће у струци остварено професионалним ангажовањем на отклањању последица земљотреса у Краљеву 2010. године.

2012.

- **др Небојша Стефановић, дипл. простор. план.**, за изузетна достигнућа у раду у области израде просторних планова посебне намене, јединица локалне самоуправе и регионалног нивоа
- **Јасна Лојаница, дипл. инж. арх. и Ранка Јовановић, дипл. грађ. инж.**, за изузетно достигнуће у струци остварено професионалним ангажовањем на пројекту „Главни поштански центар Београд у Земуну“
- **мр Борис Глигић, дипл. грађ. инж. и Светислав Синђелић, дипл. грађ. инж.**, за изузетно и оригинално достигнуће у струци остварено на пројектовању и изградњи помичне хале за потребе изградње новог железничког моста преко Велике Мораве код Ђуприје
- **Мартин Штајнкулер, дипл. грађ. инж. и Виктор Маркељ, дипл. грађ. инж.**, за изузетно достигнуће у раду на реализацији пројекта моста на Ади Циганлији, у Београду, који је оцењен као објекат од изузетног значаја по физичким карактеристикама, по сложености инжењерских захтева и по квалитету решења која је понудио и остварио
- **тим – Зоран Костић, дипл. грађ. инж., Слободан Митровић, дипл. грађ. инж., Милорад Стевановић, дипл. грађ. инж. и**

Дамир Пецо, дипл. грађ. инж., за изузетно достигнуће у раду на реализацији пројекта моста код Бешке, који по сваком основу припада изузетно значајним остварењима у области мостоградње и афирмише високе стандарде грађевинске технике код нас.

2013.

- **Милорад Јовановић, дипл. маш. инж.**, за изведено техничко достигнуће „Повећање енергетске ефикасности блока ТЕНТ Б1 уградњом додатне грејне површине (ЕКО) са посебним напојним водом и регулацијом“
- **Срећко Милић, дипл. инж. електр.**, за пројекат реконструкције TS 400/220 kV „Београд 8“
- **проф. др Титослав Живановић**, за „Пројекат реконструкције вентилаторског млина Н400.42 и анализу резултата испитивања пре и после реконструкције“
- **тим архитеката - Гордана Васиљевић-Миловановић и Светлана Карановић**, за пројекат и реализацију Спортског центра Фудбалског савеза Србије у Старој Пазови
- **квартет дипломираних грађевинских инжењера – Мишко Гуњача, Зденко Хибершек, Жељко Личина и Зоран Луковић** за друмски мост са косим кабловима преко реке Тисе у Ади, за који су урадили идејни, главни, извођачки пројекат и вршили надзор у току изградње.

2015.

- **мр Гојко Дотлић, дипл. инж. електр.**, за изванредна достигнућа у струци на пољу планирања и пројектовања преносних система у дужем временском периоду
- **мр Зоран Петровић, дипл. грађ. инж.**, за изузетно достигнуће у управљању радовима на изградњи моста преко Дунава који спаја Земун и Борчу.

2016.

- **Милица Јоксић, дипл. инж. арх.**, за рад на Генералном урбанистичком плану Београда током 2014. и 2015. године
- **Сања Ђорђевић, дипл. инж. арх.**, за допринос у изради Плана генералне регулације Београда у периоду 2014. и 2015. године
- **тим Душко Бобера, дипл. грађ. инж., Горан Тадић, дипл. грађ. инж. и Зоран Луковић, дипл. грађ. инж.**, за изванредна достигнућа на пројектовању покретног моста „Порт Милена“ у Улцињу, Црна Гора.

2018.

- **др Жаклина Глигоријевић, дипл. инж. арх.**, за изванредан допринос у домену урбанистичког планирања, урбанистичког и архитектонског пројектовања, стручне и научне публицистике, као и за деловање на организацији стручних саветовања
- **Мирјана Вашут, дипл. простор. план.**, за изванредна достигнућа и допринос у руковођењу свим врстама планских докумената за територију јединица локалне

самоуправе, за реализоване измене и допуне Плана детаљне регулације радне зоне „Рапонија Energy“ на територији Сремске Митровице.

2023.

- **Марко Перишић, дипл. простор. план.**, за допринос у формирању методолошког приступа за израду ППППН за железничке пруге и руковођење израдом планова за пруге за велике брзине, који су по први пут у Србији имплементирани на начин да су представљали плански основ с директним спровођењем за реализацију пројекта, изградњу и пуштање у функцију наведених пружних деоница
- **ауторски тим - проф. др Петар Митковић, дипл. инж. арх. (1953-2021), проф. др Миомир Васов, дипл. инж. арх., доц. др Славиша Кондић, дипл. инж. арх., проф. др Милан Танић, дипл. инж. арх., Иван Костић, дипл. инж. арх., проф. др Даница Станковић, дипл. инж. арх., проф. др Љиљана Василевска, дипл. инж. арх. и Војислав Николић, маст. инж. арх.**, за пројекат „Научно-технолошки парк Ниш“

ДОБИТНИЦИ НАГРАДЕ ЗА ОСТВАРЕЊЕ ИЗУЗЕТНИХ РЕЗУЛТАТА НА ПОЧЕТКУ СТРУЧНЕ КАРИЈЕРЕ:

2007.

- **Славиша Кондић, дипл. инж. арх.**, као најбољи студент Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу 1997. године, и као учесник на више изложби и конкурса, на којима је добио пет првих награда.

2008.

- **ауторски тим - Снежана Веснић, дипл. инж. арх. и мр Владимир Миленковић, дипл. инж. арх.**, за архитектонско остварење - Пословна зграда у Ужицу

2009.

- **Предраг М. Петронијевић, дипл. грађ. инж.**, као најбољи студент конструктивног смера на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу
- **Иван Златановић, дипл. маш. инж.**, у то време аутор и коаутор 14 научних и стручних радова и учесник у реализацији два домаћа научно-истраживачка пројекта, једног домаћег пројекта Националног програма енергетске ефикасности Министарства за науку технологије и развој Републике Србије и

једног међународног научно-истраживачког пројекта технолошког развоја

- **ауторски тим - Марија Савковић, дипл. инж. арх. и Марија Миловановић, дипл. инж. арх.**, за Идејно архитектонско решење зграде Обласног центра контроле летења на Аеродрому „Никола Тесла“ – Сурчин.

2010.

- **Иван Тлачинац, дипл. инж. електр.**, за велики број успешних пројеката у чијој је реализацији и извођењу учествовао
- **тим Дарија Бањанин, дипл. инж. арх. и Горана Ристовић, дипл. инж. арх.**, за значајан успех који су постигле у раду на вођењу и у сарадњи са тимовима стручњака у домену урбанистичког планирања.

2011.

- **тим дипломираних инжењера архитектуре - Ненад Кошанин, Петар Слеччевић, Маријана Пољовка и Мартин Пујић**, за остварене резултате на почетку професионалне каријере, као чланови стручног тима Пројектног бироа „Студио“ из Београда на пројекту унутрашњег уређења Храма Светог Саве на Врачару
- **тим студената - Милош Милисављевић, Бојана Васиљевић, Мирослав Рибарић, Тамара Туршијан, Михајло Васић, Страхиња Јанковић, Урош Уљаревић, Бојана Борковић и Кристина Николић**, који су направили соларни пуњач за мобилне телефоне.

2012.

- **мр Никола Крунић, дипл. простор. план.**, за укупно деловање и остварене резултате на почетку професионалне каријере, а пре свега на унапређењу методологије израде и примене просторних планова формирањем ГИС база података, стекао заслужено признање својих колега и убедљиво посведочио о значајном стручном и креативном потенцијалу којим располаже.

2013

- **Милош Шеатовић, дипл. маш. инж.**, за пројектовање и техничку контролу термотехничких система, енергетске одите зграде, унапређење енергетске ефикасности у термотехничким системима, реконструкцију и модернизацију система грејања у зградама
- **Милош Голубовић, дипл. инж. електр.**, за пројектовање надземних енергетских водова и трансформаторских станица у мрежи ЈП Електромрежа Србије, као и за пројектовање надземних водова у Нигерији и Словенији
- **Иван Миланов, дипл. инж. електр.**, за пројектовање DV400, 220, 110, 35kV, избор траса, претходне студије, студије оправданости, студије утицаја на животну средину и још десетак реализованих пројеката, коауторство публикације „Хаварије услед додатног терета на алководима у Источној Херцеговини“.

2015.

- **Иван Лалић, дипл. инж. арх. и Небојша Ђатовић, дипл. маш. инж.**, за изузетни успех који су постигли на почетку стручне каријере као сарадници и као самостални ствараоци, чиме су стекли признање својих колега и постали пример залагања, инвентивности и примене стечених знања у пракси.

2016.

- **Немања Џинић, дипл. маш. инж.**, за изузетни успех на повезивању развојно истраживачког рада у водећем светском истраживачком институту „Creative Thermal Solutions“ из Урбане (САД) и непосредну сопствену инжењерску праксу у пројектовању и извођењу.

2018.

- **Андрија Зорић, мастер инж. грађ.**, као аутор и коаутор бројних научних и стручних радова и као пројектант и пројектант сарадник на већем броју објеката.

2023.

- **Душан Шљиванчанин, дипл. простор. план.,** за учешће и руковођење израдом планских докумената свих хијерархијских нивоа и израдом стратешких процена утицаја планских докумената на животну средину
- **Никола Милановић маст. инж. арх.,** за учешће на бројним домаћим и међународним архитектонским конкурсима, учешће у изради изведених објеката и за добијене награде
- **Филип Трпчевски, маст. инж. грађ.,** као афирмисани стручњак у области пројектовања и извођења саобраћајница и објеката грађевинске геотехнике.

4.7 НАШИ САРАДНИЦИ

У оквиру свог деловања, Комора је успоставила континуирану сарадњу са министарствима, факултетима, струковним удружењима, и другим институцијама од значаја за инжењерску делатност, како на националном, тако и на међународном нивоу.

ЗАЈЕДНО ЗА СТРУКУ

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, као надлежно министарство, прва је адреса на коју се Комора ослања у циљу реализације заједничких активности које су од значаја за инжењерску струку.

Између осталог, сарадња са Министарством грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре одвија се кроз наставак реализације потписаног Споразума о сарадњи између Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и Инжењерске коморе Србије од 16. септембра 2019. године. Овај Споразум односи се на, пре

Потписивање Споразума о сарадњи између Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и Инжењерске коморе Србије - проф. др Рајко Унчанин, проф. др Зорана Михајловић и мр Зоран Илић, септембар 2019. године

Потписивање Споразума о сарадњи Грађевинског факултета Универзитета у Београду и Инжењерске коморе Србије на пољу унапређења знања, вештина и компетенција лиценцираних инжењера – Марица Мијајловић и проф. др Владан Кузмановић, јун 2021. године

свега, унапређење инжењерске струке и статуса инжењера, стварање бољих услова за практичну примену знања и искустава у областима просторног и урбанистичког планирања, израде техничке документације, грађења објеката и енергетске ефикасности зграда. Затим се односи на унапређење континуираног стручног усавршавања чланова Коморе кроз њихово упознавање са пројектантским, техничко-технолошким и практичним аспектима пројеката који се реализују у надлежности Министарства, размењивање стручне и техничке подршке у пословима спровођења стручних послова у областима просторног и урбанистичког планирања, израде техничке документације, грађења објеката и енергетске ефикасности зграда, техничку сарадњу у пословима лиценцирања физичких и правних лица у складу са законом и даље предузимање активности у укључивању инжењера и домаћих компанија у реализацији значајних инфраструктурних пројеката.

Сарадња са Савезом инжењера и техничара Србије, конференција „Водовод и канализација“, Зрењанин, 2022. године
Извор: Савез инжењера и техничара Србије

У протеклом периоду, представници Коморе активно су учествовали у раду радних група и тела надлежног министарства у циљу израде законских и подзаконских аката из области инжењерства и у јавним расправама у вези измене и допуне законских и подзаконских аката везано за област планирања и изградње.

Комора спроводи све неопходне активности за ефикасно и квалитетно обављање послова организовања стручних испита, издавања лиценци и вођења регистра инжењера и Евиденције страних лица, поверених

Сарадња са Друштвом архитеката Новог Сада, Салон архитектуре, Нови Сад, 2022. године
Извор: Друштво архитеката Новог Сада

Сарадња са Друштвом архитеката Београда, Изложба младих архитектонских бироа, 2023. године
Извор: Друштво архитеката Београда

од стране Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

Одинституционалних облика сарадње истичемо и Споразум о сарадњи између Министарства рударства и енергетике, Инжењерске коморе Србије и Савеза енергетичара потписаног 20. јула 2021. године. Споразум је базиран на заједничким активностима усмереним на развој енергетике и рударства у нашој земљи, посебно укључујући рад на одрживом развоју, зеленој енергији и зеленој градњи, као и повезивање објеката који се граде за обновљиве изворе енергије.

Изузетно смо поносни на сарадњу са струковним институцијама, организацијама и удружењима која се огледа у суорганизацији манифестација, конференција, стручних предавања, обука, трибина, изложби, штампању стручних публикација и осталих активности од интереса за чланове Коморе и ширу јавност.

За двадесет година рада, остварили смо сарадњу са: Институтом за стандардизацију Србије, Савезом инжењера и техничара Србије, Савезом грађевинских инжењера Србије, Друштвом архитеката Београда, Друштвом архитеката Новог Сада – „DaNS“, Друштвом архитеката Ниша, Савезом инжењера металургије Србије, Савезом друштава

инжењера и техничара Града Пожаревца, Савезом енергетичара из Београда, Српским друштвом за осветљење „ДОС“, Удружењем инжењера Београда, Удружењем урбаниста Србије, Удружењем архитеката Србије, Асоцијацијом просторних планера Србије, Удружењем инжењера Полимља, Удружењем инжењера Србије за корозију и заштиту материјала, Друштвом грађевинских инжењера Новог Сада, Удружењем бујичара Србије, Удружењем студената Факултета техничких наука, Косовска Митровица, Инжењерским друштвом за корозију Београд, Друштвом врањских архитеката, Друштвом архитеката Ваљева.

У оквиру свог деловања Комора је успоставила успешну сарадњу са скоро свим техничким факултетима универзитета широм Србије, који школују будуће инжењере, чланове Инжењерске коморе Србије - Грађевински факултет и Архитектонски факултет Универзитета у Београду, Грађевинско-архитектонски факултет Универзитета у Нишу, Машински и Електротехнички факултет у Београду, Машински факултет у Крагујевцу, Факултет техничких наука у Новом Саду, Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву итд., и та сарадња ће се наставити и будућем периоду.

Ово је само део списка наших сарадника и поносни смо што успешно унапређујемо те сарадње и проширујемо листу наших партнера. Неке од актуелних тема на којима ће се базирати и наредне активности укључују: дигитализацију у грађевинарству с нагласком на примену BIM технологија, примену српских стандарда и сродних докумената и тзв. неауторизованих превода стандарда из области грађевинарства - еврокодова, и учешће у законској регулативи са циљем и побољшања положаја и услова рада наших инжењера.

ПУТ КА ГЛОБАЛНОЈ ИЗВРСНОСТИ

У претходних 20 година, Инжењерска комора Србије остварила је значајне успехе у развоју и унапређењу међународне сарадње. Ови напори не осликавају само посвећеност Коморе, већ и тежњу ка њеном усклађивању са највишим светским стандардима.

На самом почетку развоја међународне сарадње, Инжењерска комора Србије је основала Комисију за међународну сарадњу, која је имала за циљ унапређење сарадње са иностраним инжењерским коморама и струковним организацијама, што је представљало прекретницу, односно отварање врата ка будућим активностима на овом пољу. Током наредних година, све до 2018. године, Комисија је марљиво радила на јачању међународних односа, како би, између осталог, обезбедила равноправно учешће Коморе на европској и светској сцени.

Седница Извршног одбора Европског савета инжењерских комора (ECEC), Београд, јун 2013. године

Седница Инжењерске иницијативе за регионалну сарадњу, просторије Инжењерске коморе Србије у Београду, 2018. године

Након 2018. године, доношењем Закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, а након тога и новог Статута Коморе и њених интерних аката, међународна сарадња се одвија искључиво посредством Управног одбора Инжењерске коморе Србије.

Европски савет инжењерских комора (ЕСЕС)

Један од најважнијих догађаја на пољу међународне сарадње догодио се 2005. године, када је Комора примљена у пуноправно чланство Европског савета инжењерских комора. ЕСЕС представља професионалне интересе инжењера из националних комора чланица широм Европе. Захваљујући овом чланству, Комора се активно укључила у процес хармонизације националних прописа са стандардима Европске уније.

Оно што је такође важно истаћи јесте да је један од потпредседника ЕСЕС био и проф. др Драгослав Шумарац, дипл. грађ. инж., изабран из редова Инжењерске коморе Србије, што је додатно потврдило ангажованост Коморе у овом домену као и допринос развоју инжењерске струке у Европи.

Светска федерација инжењерских организација (WFEO)

Инжењерска комора Србије је од 2011. године пуноправни члан Светске федерације инжењерских организација, значајне глобалне организације у свету инжењерства. WFEO окупља националне инжењерске организације из више од 100 земаља и представља око 30 милиона инжењера широм света. Ово чланство допринело је јачању глобалних веза и промоцији интереса инжењера Србије на међународној сцени.

Европски савет грађевинских инжењера (ЕССЕ)

Почев од октобра 2012. године, Инжењерска комора Србије је пуноправан члан Европског савета грађевинских инжењера, што је још један значајан корак напред на пољу међународне сарадње. ЕССЕ се бави промоцијом највиших техничких и етичких стандарда у грађевинској индустрији, као и сарадњом са другим европским организацијама у области грађевинарства.

Представници регионалних комора на прослави Дана Инжењерске зборнице Словеније, Љубљана, 2022. године

Сарадња са инжењерским коморама у региону

Тежећи ка развоју и унапређењу међународне сарадње, Комора је остварила успешну сарадњу и са националним инжењерским коморама у региону. С тим у вези, 2006. године, Комора је, потписивањем Споразума о сарадњи са суседним земљама, покренула важну иницијативу. Споразум су, поред Инжењерске коморе Србије, потписале и Инжењерска комора Словеније, Хрватска комора архитеката и инжењера у градитељству, Инжењерска комора Мађарске и Инжењерска комора Црне Горе. Коморе потписнице су на овај начин изразиле спремност да се међусобно подрже и солидарно делују, како на регионалном, тако и на међународном пољу, усклађујући ову сарадњу са прописима Европске уније и тако пружајући подршку инжењерима у свакој од наведених земаља.

На скупу у Перасту, у Црној Гори, у јуну 2012. године, представници Коморе овлашћених архитеката и инжењера Македоније, Инжењерске коморе Словеније, Инжењерске коморе Србије, Хрватске коморе грађевинских инжењера и Инжењерске коморе Црне Горе потписали су Декларацију о признавању квалификација и лиценци чланова свих наведених Комора. Ова важна иницијатива

била је усмерена на стварање експертске групе, са по једним представником из сваке коморе, са циљем заштите интереса чланова потписница и тежњом ка стварању услова за међусобно признавање лиценци издатих у државама потписницама. Новембра 2012. године, представници наведених комора су званично потписале оснивачки акт „Инжењерске Иницијативе за регионалну сарадњу“, чиме је дато зелено светло за предузимање даљих активности ка напретку у сарадњи и раду на усаглашавању законодавства, што би у будућности значајно допринело напретку инжењерске струке у региону.

Свој допринос регионалној сарадњи комора дају и наши регионални центри. Тако је Регионални центар Ниш успоставио сарадњу са Комором инжењера за инвестиционо пројектовање (КИИП) Регионалне Колегије Софија, а Регионални одбор Регионалног центра Суботица успоставио је сарадњу са Инжењерском комором жупаније Чонград и Комором архитеката жупаније Чонград – Чанад.

Јачање међународне сарадње биће и убудуће од изузетне важности за Комору, а све са циљем обезбеђивања бољег положаја инжењера као и јачања инжењерске струке на националном, регионалном и на глобалном плану.

ПОВЕЉЕ ДОДЕЉЕНЕ 2010. ГОДИНЕ

Повеље установама, институцијама и другим организацијама као признање и захвалност за значајан допринос унапређењу науке и инжењерских струка, или за изузетан допринос остваривању циљева и задатака Коморе, доделили смо 2010. године, на манифестацијама које су тада организовали добитници повеља, и то:

- Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу, поводом 50 година постојања факултета

- Машинском факултету у Крагујевцу, поводом 50 година од оснивања студија машинства у Крагујевцу
- Факултету техничких наука у Новом Саду, поводом 50 година од оснивања факултета и
- Савезу инжењера и техничара Србије поводом 145 година од његовог оснивања.

ПОВЕЉЕ ДОДЕЉЕНЕ 2023. ГОДИНЕ

На Свечаној академији поводом обележавања 20 година нашег постојања и рада, уручили смо признања дугогодишњим сарадницима.

Као признање и захвалност за значајан допринос унапређењу науке и инжењерске струке повеље Коморе додељене су Удружењу урбаниста Србије, Удружењу архитеката Србије, Институту за архитектуру и урбанизам Србије, Електронском факултету Универзитета у Нишу, Друштву за осветљење Србије, Географском факултету Универзитета у Београду, Архитектонском факултету Универзитета у Београду, Асоцијацији просторних планера Србије, Заводу за урбанизам Војводине,

Саобраћајном институту ЦИП и компанији „GDİ Solutions“ Београд.

Као признање за изузетан допринос остваривању циљева и задатака Коморе повеље су додељене Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, за израду Националне архитектонске стратегије, Удружењу инжењера Телекома Србије, Јавном предузећу „Путеви Србије“, Акционарском друштву „Инфраструктура железнице Србије“, Акционарском друштву „Електромрежа Србије“, Јавном предузећу „Србијагас“, Јавном предузећу „Урбанизам - Крагујевац“, Јавном предузећу „Завод за урбанизам Ниш“ и Јавном предузећу „Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда“.

Сарадници којима су додељене повеље Инжењерске коморе Србије за 2023. годину, за изузетан допринос остваривању циљева и задатака Коморе, Дан Инжењерске коморе Србије, Свечана сала Дома гарде, 14. јун 2023. године
Фото: Драган Кујунџић

Сарадници којима су додељене повеље Инжењерске коморе Србије за 2023. годину, за значајан допринос унапређењу науке и инжењерске струке, Дан Инжењерске коморе Србије, Свечана сала Дома гарде, 14. јун 2023. године
Фото: Драган Кујунџић

4.8 ИНФОРМИСАЊЕ

Инжењерска комора Србије редовно упознаје своје чланове са одлукама, ставовима и предлозима усвојеним на седницама органа и тела, као и о скуповима, манифестацијама и другим врстама догађаја везаним за област планирања, пројектовања и изградње. Користећи средства информисања – званичну интернет презентацију Коморе, информативно гласило „Гласник Инжењерске коморе Србије“ и друштвене мреже, чланови Коморе су у току са актуелностима из струке.

„ГЛАСНИК ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ“

Идеја о покретању информативног гласила „Гласник Инжењерске коморе Србије“ родила се 2005. године у кругу интелектуалаца окупљених у Инжењерској комори Србије, са жељом да

њени чланови и шира јавност буду у току са актуелним дешавањима у Комори и новинама у области планирања и изградње и информисани о одржавању стручних скупова, конференција и осталих догађаја у земљи и свету везаних за област инжењерства.

Инспирисана овим мотивом, прва Редакција Гласника у саставу: Милан Вуковић, главни уредник, Горан Вукобратовић – заменик главног уредника, Јован Деспотовић, заменик главног уредника, Радош О. Драгутиновић – одговорни уредник, Ивана Коцић – секретар редакције, Илија Милошевић – графички уредник, Драгана Петровић – лектор и коректор и Предраг Тодоровић – фоторепортер, утабала је стазе нашег гласила који из године у годину гради реноме поузданог канала информисања чланства и простора где се и сами чланови као аутори текстова могу огласити поводом разних питања везано за област којом се баве.

■ БРОЈ 1 ■ ГОДИНА I ■ БЕОГРАД, ДЕЦЕМБАР 2005. ■

Гласник

ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

Инжењерска комора Србије је основана Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ бр.47/2003) ради унапређења услова за обављање стручних послова у области просторног и урбанистичког планирања, пројектовања, изградње објеката и других области значајних за планирање и изградњу

■ ГЛАСНИК ИЗЛАЗИ СВАКА ТРИ МЕСЕЦА ■

ПРОГРЕСИВНА МАРГИНАЛИЗАЦИЈА ПЛАНЕРА: *Професија планера је феномен 20. века, ње јој треба ширасирајти пут и у 21. век, комплементарно са развојем школа планирања* СТРАНА 7.

ОТВОРЕНИ ЗА ДВОСМЕРНУ КОМУНИКАЦИЈУ: *Секција пројектованања представља велики стручно верификовани кадровски потенцијал чије могућности данас нису ни изблиза искоришћене, ње свега због транзиционог периода у коме се земља налази, ситња сиромаштва и самим тим недостигања одговарајућих инвестиција у полове којима се њени чланови баве* СТРАНА 8.

ТРАГАЊЕ ЗА НОВИМ УРБАНИЗМОМ: *Највећи хендикей управљања простором Србије – оријентација на рестриктивност у условима када је развој више од – империјалива* СТРАНА 9.

ШЕСТ ТЕХНИЧКИХ ПРОПИСА КАО „ИНТЕРНИХ ПРЕПОРУКА ИКС“: *Покренућа иницијатива да се испитају њравне могућности за објављивање ФИДИЦ-а на енглеском језику на сајту Коморе како би овај изузетно важан документ био доступан свим члановима* СТРАНА 11.

„Гласник“ за сваког члана

■ Горан Вукобратовић

Након две и по године постојања Инжењерска комора Србије се појављује у домаћој јавности са својим „Гласником“.

Можда ћете се запитати – зашто не пре? Или зашто сад? Питања су оправдана, али верујемо да имамо разложне одговоре. Од оснивања до данас Комора је суочена са решавањем почетних организационих проблема, формирањем своје структуре, препознавањем свог места у друштву и наравно, дефинисањем минимума заједничког интереса свих наших чланова што је сине љуа нов услов њеног постојања. У првој половини 2005. године нови Управни одбор Коморе је предузео низ синхронизованих активности да се припреме нов Статут, План и програм рада за 2005. годину као и одговарајући финансијски план као кључна

Насловна страна првог броја „Гласника Инжењерске коморе Србије“, децембар 2005. године

Током готово две деценије постојања, Гласник је прошао кроз разне фазе промена - од бројних састава Редакције који су остављали свој лични печат, преко различитих димензија и врста папира, до самог дизајна.

Данас наш часопис нуди мноштво корисног и занимљивог информативног и стручног садржаја, а краси га нови и модерни дизајн. Све је већи број стручних текстова који нам достављају инжењери, који странице Гласника користе као простор за представљање нових идеја и пројеката, указивање на проблеме са којима се сусрећу и предлагање иновативних решења која су у примени, или се на њиховој примени ради.

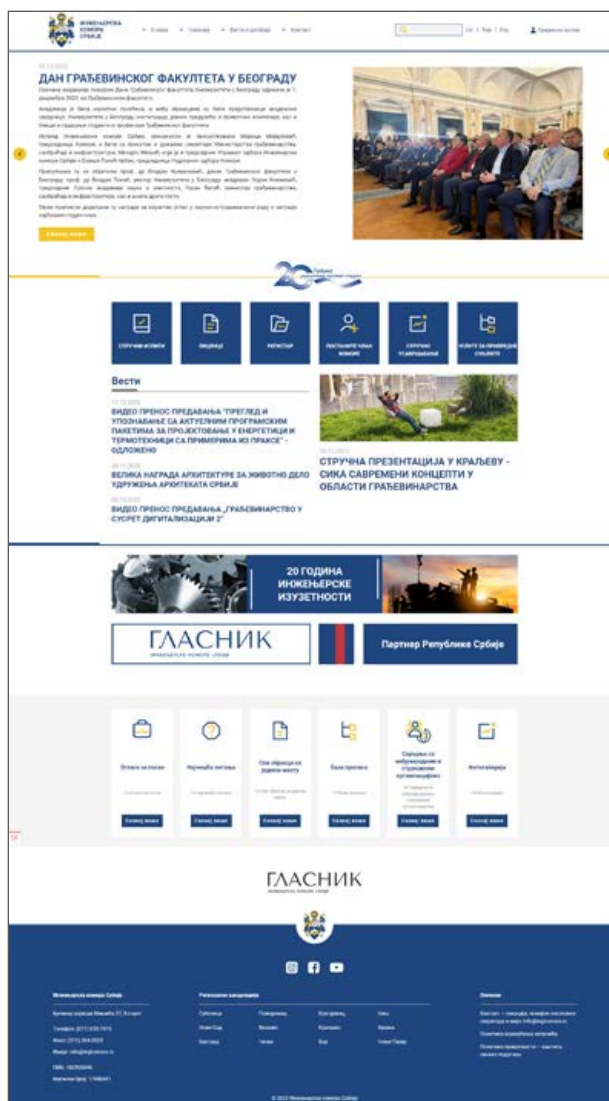
У претходним бројевима, странице су испуњавали и интервјуи са изузетно занимљивим и важним личностима у нашој области, од студената генерације, преко декана факултета, руководиоца струковних институција и организација, представника државних институција са којима Комора сарађује, али и добитника разних награда и оних чији је рад оставио, или оставља траг у инжењерској историји.

Гласник излази три пута годишње, а од године покретања до краја 2023. године биће издато укупно 50 бројева. Радимо на томе да 50. број својом садржином и рухом оправда печат јубилеја који носи.

НАША ИНТЕРНЕТ ПРЕЗЕНТАЦИЈА

Прва интернет презентација Инжењерске коморе Србије покренута је 2003. године, а уз брзи напредак технологије, и у складу са природом нашег пословања – константном тежњом ка стварању бољег корисничког искуства и побољшања задовољства чланова и осталих корисника - наметнула се и потреба за њеним редизајном.

Од јуна 2023. године корисницима је доступна нова, редизајнирана, интернет презентација

Снимак насловне стране званичне интернет презентације Инжењерске коморе Србије

Коморе, са модерним идејним решењима, привлачним визуелним елементима и лако доступним информацијама.

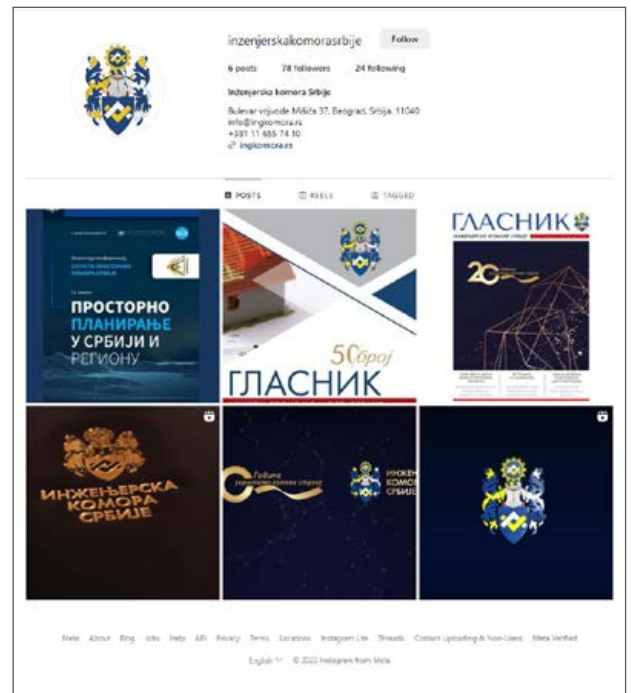
Нова интернет презентација је део унапређења информационог система са потпуно новом архитектуром базе података, дизајнираном и имплементираном коришћењем принципа објектно оријентисаног релационог модела, тако да прати промене у законодавству, као и данашње трендове у области информационих технологија. Такође, једна од главних њених карактеристика је и прилагођеност различитим

Снимак званичне фејсбук странице Инжењерске коморе Србије

уређајима и оптимизованост за претраживаче, што омогућава бољу видљивост Коморе на интернету.

Наши чланови сада лакше долазе до потребних информација и до потребне документације, а вести о догађајима, предавањима и обукама које би им могле бити занимљиве прегледно су постављене на почетној страни интернет презентације.

Снимак званичног налога на Инстаграму Инжењерске коморе Србије

КОМОРА НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА

Имајући у виду да се данас комуникација одвија у виду брзе размене информација и мултимедијалног садржаја, пратећи трендове и идући у корак са технолошким развојем, Инжењерска комора Србије има налоге на друштвеним мрежама, те се наши чланови и друга заинтересована лица о раду Коморе и актуелностима у области планирања, пројектовања и изградње, могу информисати и путем Фејсбука и Инстаграма.

5

КОМОРА
ЧЛАНОВИМА
И ДРУШТВУ

Осим интензивног рада на пољу стручног усавршавања инжењера и омогућавању бољих услова за обављање њихове делатности, Комору карактерише и висок степен друштвене одговорности коју годинама уназад несебично доказује, пружајући различите врсте помоћи инжењерима и друштву.

Комора стоји уз своје чланове и уз струку, и у лепим и у тешким тренуцима, пружајући и професионалну и финансијску помоћ и трудећи се да максимално допринесе како реализацији планова, тако и решавању немилих ситуација.

Један од првих већих пројеката Коморе односио се на примену Правилника о садржини пројекта изведеног објекта високоградње изграђеног/реконструисаног без грађевинске дозволе. У циљу пружања помоћи власницима таквих објеката, Инжењерска Комора Србије израдила

је програмски пакет са детаљним упутством за израду пројектне документације за потребе прибављања одобрења за њихову изградњу. Имајући у виду да је било потребно урадити изузетно велики број пројеката, Инжењерска комора Србије се, заједно са тадашњим Министарством урбанизма и грађевина, активно укључила у процес легализације, што је резултирало да је од 2003. године до данас легализовано 339.929 објеката.

Комора је у два наврата, 2006–2009. године и 2013–2016. године финансијски помогла изградњу Храма Светог Саве на Врачару, а упућена је и помоћ при изградњи иконостаса цркве Светог Цара Константина Великог и Царице Јелене у Нишу, 2011. године, као и донација за обнову Свете српске царске лавре Хиландара, 2015. године.

Храм Светог Саве у Београду
Извор: www.pexels.com

Манастир Хиландар
Извор: www.pexels.com

У време немилих догађаја, када је 2010. године Краљево погодио велики земљотрес, пружена је помоћ угроженим породицама и, између осталог, изграђена је породична кућа за једну од најугроженијих породица.

Велики допринос Комора је дала 2014. године у обнови и помоћи поплавленим подручјима општина Обреновац, Крупањ, Лозница, Параћин и другим местима, што кроз ангажовање стручних тимова инжењера, што издвајањем значајних материјалних средстава. Наиме, како су поплаве 2014. године уништиле велики део територије РС, до којих је дошло услед великих киша, неопходно је било предузети хитне мере како би се санирале последице и поново били успостављени нормални услови живота. У том смислу, од изузетног значаја био је огроман

одзив представника струковних институција (института, факултета) на званични позив који је упутила Комора да се укључе у волонтерски рад стручних тимова Коморе за пружање помоћи у отклањању последица од поплава.

Оно што је такође важно јесте да је Комора крајем 2014. године закључила Уговор о донацији са Канцеларијом Уједињених нација за пројектне услуге (УНОПС) и тако пружила подршку Канцеларији за помоћ и обнову поплавлених подручја ради поправке и реконструкције водопривредних система оштећених у поплавама. Инжењерска комора Србије оформила је тимове стручњака различитих профила и дала изузетан допринос у овом пројекту.

У време пандемије ковида 19, Комора је 2020. године доделила новчану помоћ својим члановима који су у току ванредног стања претрпели последице по свој рад. Тада је новчану помоћ добило 25 инжењера. Такође, истим поводом, додељена су и признања инжењерима који су се од проглашавања пандемије истакли својим радом, ангажовањем и постигнутим резултатима и били „Најбољи кад је најтеже“.

Један од тимова који је учествовао у санирању последица од поплава 2014. године

Добитници признања
„Најбољи кад је најтеже“,
децембар 2021. године

ДОБИТНИЦИ ПРИЗНАЊА „НАЈБОЉИ КАД ЈЕ НАЈТЕЖЕ“:

Зорица Чоловић Суботић, дипл. инж. арх., за учешће у изради Идејног решења Меморијалног комплекса у Прањанима

Др Божидар Манић, дипл. инж. арх. за План детаљне регулације „Корито реке Милешевке са делом заштићене околине манастира Милешева“

Оља Толмач, дипл. грађ. инж., за израду урбанистичког пројекта комплекса ковид болнице на Мишелуку у Новом Саду

Славиша Кондић, дипл. инж. арх., као одговорни пројектант и вршилац пројектантског надзора на објекту „Вишенаменска ламела Електронског факултета у Нишу“

Василије Вујић, дипл. грађ. инж., као пројектант хидротехничких инсталација Меморијалног комплекса у Прањанима

Ђорђе Радосављевић, дипл. грађ. инж., као шеф стручног надзора на изградњи „Научно-технолошког парка у Нишу“

Александра Милентијевић, дипл. грађ. инж., за пројекат „Стручни надзор над Комерцијалним уговором пројектовање и изградња ауто-пута Е-763, деоница Сурчин–Обреновац, дужине 17,6 км“

Злата Биланџија, дипл. грађ. инж., као надзор над извођењем доградње, реконструкције и адаптације Централног објекта Клиничког центра Србије са пратећим објектима и спољним уређењем

Немања Јевтић, мастер инж. грађ., за пројектовање и извођење радова у изградњи ковид болница у Батајници, Крушевцу и Новом Саду

Зоран Петровић, дипл. инж. електр., за идејно решење меморијалног комплекса „Халијард Мисија“ у насељу Прањани, општина Горњи Милановац - пројекат електроенергетских инсталација

Ивица Димитријевић, дипл. инж. електр., за пројекат „Измештање дела два постојећа надземна 10 кВ вода са извода Алексинац „Емпа-Млин“ и извода Алексинац „Бетоњерка“ из ТС 35/10кВ „Алексинац Хладњача“, полагањем подземног 10 кВ за потребе изградње фабрике „Магна“ у Алексинцу“

Мр Илија Темелковски, дипл. инж. електр., као одговорни извођач телекомуникационих и сигналних инсталација и система дојаве пожара, као и пожарне аутоматике на објекту „Ковид болница Крушевац, 14.000 м2»

Драган Живковић, дипл. маш. инж., као руководилац управљања и одржавања 20 техничких система – термоенергетских, гасних, електроенергетских и система за управљање путем БМС – за нови Клинички центар Ниш

мр Звонко Дамњановић, дипл. маш. инж., за стручни надзор над изградњом транспортног гасовода (интерконектор) Турски ток, од границе Бугарске до границе Мађарске, на територији Републике Србије, који је Влада Републике Србије прогласила стратешким за републику

Милош Зечевић, дипл. маш. инж., као одговорни извођач радова машинских инсталација грејања, хлађења, климатизације, вентилације, медицинских гасова и прикључног гасовода ковид болнице у оквиру Војног комплекса „Земун економија“ у Батајници

Марија Остојић, дипл. инж. пејз. арх., за Пројекат за извођење Ауто-пута Е-80 у Србији (SEETO - Рута 7): од Ниша (Мерошина) до Плочника (Белољин) - I фаза изградње, Деоница 1км 0+477.675-км 5+670.055

Милијана Петковић Костић, дипл. инж. пејз. арх., као одговорни урбаниста и руководилац израде Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана генералне регулације Сијаринске Бање на животну средину

Ана Новчић, мастер инж. геодез., за пројекат „Ауто-пут Е-761, Појате–Прељина“

Душан Белопавловић, дипл. инж. саобр., као одговорни извођач радова саобраћајне сигнализације на објекту: Пројектовање и изградња наплатних станица на државним путевима: А1 (Ауто-пут Е-75) - крак ка Македонији, А4 (Ауто-пут Е-80) - крак ка Бугарској и А2 (Ауто-пут Е-763), деоница Обреновац–Прељина“

Дубравка Павловић, дипл. простор. план., као руководилац израде Просторног плана подручја посебне намене Националног парка Тара

Олгица Бакић, дипл. простор. план., за израду Просторног плана Републике Србије до 2035. године

Поводом обележавања 20 година свог постојања и рада, у циљу побољшања квалитета животне средине, Комора је у марту 2023. године донирала стабла 20 високих лишћара врсте *Sorbus scandica* које су посађене у Београду на левој обали реке Саве, између моста Газеле и Старог савског моста. Током новембра и децембра ове године, акција озелењавања је

настављена, тако да су посађена стабла као донација Коморе и у следећим градовима: Ваљево, Пожаревац, Крагујевац, Ниш, Нови Сад, Суботица, Краљево и Чачак. Садњи су, поред представника Коморе, присуствовали и представници локалних самоуправа и јавних предузећа.

Донација стабала Инжњенерске коморе Србије као допринос друштву и очувању животне средине

ПОТРЕБЕ ЧЛАНОВА КАО ПРИОРИТЕТ

Као струковној организацији са великим бројем чланова, приоритет нам је задовољавање њихових професионалних потреба и обезбеђивање што бољих услова за рад и прилика за усавршавање.

С тим у вези, осим осигурања од професионалне одговорности по свим штетним догађајима насталим приликом обављања стручних послова (којим се покрива одговорност лиценцираних инжењера, пројектаната и извођача радова за штете нанете инвеститору услед грешака и пропуста насталих у обављању послова израде просторних и урбанистичких планова, пројектовања, извођења радова и надзора), инжењерима обезбеђујемо још низ важних погодности.

На јединствен начин промовишемо лиценциране инжењере кроз Регистар лиценцираних инжењера, архитеката и просторних планера и Регистар лиценцираних извођача, уз обезбеђену једноставну и брзу претрагу података лиценцираних лица садржаних у регистрима.

Сви регистровани чланови на порталу Коморе могу бесплатно приступити једној од највећих правних база у Србији, која, поред прописа, садржи и правна мишљења, обрасце и моделе најразличитијих врста аката, као и судску праксу.

У сарадњи са Институтом за стандардизацију Србије (ИСС) обезбедили смо приступ „Информативном центру за читање стандарда“, у коме се може остварити увид у комплетну базу српских стандарда и сродних докумената и тзв. неауторизованих превода стандарда из области грађевинарства - еврокодова, као и осталих публикација које објављује ИСС. Ова погодност може се искористити у просторијама Коморе у Београду, Пожаревцу, Краљеву, Чачку и Бору, а ми настављамо са активностима које ће омогућити да Информативни центар буде доступан и у нашим осталим регионалним

центрима. Такође, за куповину стандарда, обезбедили смо попуст од 20%, који важи за период од годину дана.

Организујемо бројне бесплатне стручне едукације на којима су предавачи еминентни инжењери и професори, а које се могу одржавати у свим нашим регионалним центрима, уз могућност праћења предавања уживо из било ког регионалног центра.

Успешном сарадњом са већим бројем издавача обезбеђујемо попусте и до 30% при куповини стручне литературе, а трудећи се да пратимо дешавања из струке, а сарадња са Београдским и Новосадским сајмом омогућила нам је да инжењерима понудимо и бесплатне улазнице за посету Сајму грађевинарства, Сајму технике, Сајму енергетике, Сајму књига и Сајму намештаја у Београду, као и Сајму пољопривреде у Новом Саду.

Комора наставља даље огрнута плаштом друштвене одговорности, са надом да ће својим инжењерима пружати подршку искључиво за лепе ствари и велике пројекте.

ПРЕДСЕДНИЦИ И ПОТПРЕДСЕДНИЦИ СКУПШТИНЕ (2003–2023)

СКУПШТИНА ПРВОГ САЗИВА (2004–2008)

- Бранислав Митровић, дипл. инж. арх., председник
- Љиљана Белош, дипл. инж. арх., потпредседник

СКУПШТИНА ДРУГОГ САЗИВА (2008–2012)

- Проф. др Милисав Дамњановић, дипл. инж. арх., председник
- Милан Касалица, дипл. грађ. инж., потпредседник

СКУПШТИНА ТРЕЋЕГ САЗИВА (2012–2016)

- Проф. др Драгослав Шумарац, дипл. грађ. инж., председник
- Милорад Миладиновић, дипл. инж. арх., потпредседник

СКУПШТИНА ЧЕТВРТОГ САЗИВА (2016–2018)

- Глигор Обреновић, дипл. грађ. инж., председник
- Проф. др Маја Тодоровић, дипл. маш. инж., потпредседник

СКУПШТИНА ПЕТОГ САЗИВА (2019–2023)

- Проф. др Рајко Унчанин, дипл. инж. технол., председник Коморе, који је по функцији и председник Скупштине Коморе, до јануара 2020. године
- Марица Мијајловић, дипл. инж. арх., председница Коморе, која је по функцији и председница Скупштине Коморе, од јануара 2020. године

СКУПШТИНА ШЕСТОГ САЗИВА (2023–2027) ГОДИНЕ

- Марица Мијајловић, дипл. инж. арх., председница Коморе, која је по функцији и

председница Скупштине Коморе, до истека мандата

ПРЕДСЕДНИЦИ ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ (2003–2023)

- Проф. др Милош Лазовић, дипл. инж. грађ. (2003–2005)
- Милан Вуковић, дипл. грађ. инж. (2005–2007)
- Проф. др Драгослав Шумарац, дипл. грађ. инж. (2007–2012)
- Милован Главоњић, дипл. инж. електр. (2013–2015)
- Проф. др Милисав Дамњановић, дипл. инж. арх. (2015–2018)
- Проф. др Рајко Унчанин, дипл. инж. технол. (2019–2020)
- Марица Мијајловић, дипл. инж. арх. (2020–и даље)

ЧЛАНОВИ УПРАВНОГ ОДБОРА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ (2003–2023)

ЧЛАНОВИ УПРАВНОГ ОДБОРА (2003–2005)

- Проф. др Милош Лазовић, дипл. грађ. инж., председник
- Марио Јобст, дипл. инж. арх., потпредседник
- Проф. др Милан Ракочевећ, дипл. инж. арх. (од 2004. године проф. др Јован Деспотовић, дипл. грађ. инж.)
- Глигор Обреновић, дипл. грађ. инж.
- Марин Крешић, дипл. инж. арх.
- Проф. др Дејан Ђорђевић, дипл. простор. план.

- Боро Цвијановић, дипл. грађ. инж. (од 2004. године Драгомир Ацовић, дипл. инж. арх.)
- Проф. др Миомир Костић, дипл. инж. електр.
- Жаклина Глигоријевић, дипл. инж. арх. (од 2004. године мр Никола Илић, дипл. маш. инж.)

ЧЛАНОВИ УПРАВНОГ ОДБОРА (2005–2007)

- Милан Вуковић, дипл. грађ. инж., председник
- Горан Вукобратовић, дипл. грађ. инж., потпредседник
- Др Верољуб Трифуновић, дипл. инж. арх.
- Проф. др Душан Илић, дипл. инж. арх. (од 2006. године Милован Главоњић, дипл. инж. електр.)
- Глигор Обреновић, дипл. грађ. инж.
- Проф. др Дејан Ђорђевић, дипл. простор. план.
- Драгомир Ацовић, дипл. инж. арх.
- Проф. др Мартин Богнер, дипл. маш. инж.
- Мр Никола Илић, дипл. маш. инж.

ЧЛАНОВИ УПРАВНОГ ОДБОРА (2007–2009)

- Проф. др Драгослав Шумарац, дипл. грађ. инж., председник
- Милован Главоњић, дипл. инж. електр., потпредседник
- Др Игор Марић, дипл. инж. арх.
- Драган Сташић, дипл. инж. електр.
- Мр Небојша Стефановић, дипл. простор. план.
- Милорад Миладиновић, дипл. инж. арх.
- Мр Дејан Васовић, дипл. инж. арх.
- Татјана Ђорђевић, дипл. грађ. инж.
- Драгомир Ацовић, дипл. инж. арх.
- Дамир Каталинић, дипл. инж. електр. (од 2008. године Драгана Ђорђевић, дипл. инж. арх.)

- Мирко Петровић, дипл. грађ. инж. (од 2008. године Горан Вукобратовић, дипл. грађ. инж.)

ЧЛАНОВИ УПРАВНОГ ОДБОРА (2009–2013)

- Проф. др Драгослав Шумарац, дипл. грађ. инж., председник (од јануара 2013. године Милован Главоњић, дипл. инж. електр.)
- Татјана Ђорђевић, дипл. грађ. инж., потпредседник
- Мр Александар Вучићевић, дипл. простор. план.
- Милорад Миладиновић, дипл. инж. арх.
- Александар Аврамовић, дипл. инж. арх.
- Мр Бисерка Шварц, дипл. маш. инж.
- Мр Радослав Лекић, дипл. грађ. инж.
- Доц. др Александар Кековић, дипл. инж. арх.
- Драгомир Ацовић, дипл. инж. арх. (од 2013. године проф. др Рајко Унчанин, дипл. инж. технол.)
- Драгана Ђорђевић, дипл. инж. арх. (од 2013. године др Слободан Отовић, дипл. грађ. инж.)
- Горан Вукобратовић, дипл. грађ. инж. (од 2013. године Милорад Ракчевић, дипл. маш. инж.)

ЧЛАНОВИ УПРАВНОГ ОДБОРА (2013 – до ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, 30.04.2019. године)

- Милован Главоњић, дипл. инж. електр., председник (од 2015. до 2018. године проф. др Милисав Дамњановић, дипл. инж. арх.)
- Глигор Обреновић, дипл. грађ. инж., потпредседник (од 2015. године Латинка Обрадовић, дипл. грађ. инж.)
- Мр Александар Вучићевић, дипл. простор. план. (од 2018. године др Небојша Стефановић, дипл. простор. план.)

- Др Наташа Даниловић - Христић
дипл. инж. арх. (од 2016. године Тијана Аксентијевић Адамовић, дипл. инж. арх.)
- Милан Глишић, дипл. инж. арх. (од 2015. године Саљахудић Муратовић, дипл. грађ. инж., а од 2018. године проф. др Драгослав Шумарац, дипл. грађ. инж.)
- Латинка Обрадовић, дипл. грађ. инж. (од 2015. године Љубица Бошњак, дипл. инж. арх., а од 2018. године Зоран Стајић, дипл. маш. инж.)
- Мр Радослав Лекић, дипл. грађ. инж. (2013–2017)
- Бисерка Шварц, дипл. маш. инж.
- Др Слободан Отовић, дипл. инж. грађ.
- Проф. др Рајко Унчанин, дипл. инж. технол. (од 2014. мр Радојко Обрадовић, дипл. грађ. инж., од 2019. године мр Зоран Илић, дипл. маш. инж.)
- Милорад Ракчевић, дипл. инж. маш.

ЧЛАНОВИ ПРИВРЕМЕНЕ УПРАВЕ (2019. ГОДИНА)

- Мр Зоран Илић, дипл. инж. маш, руководилац
- Јованка Атанацковић, дипл. прав.
- Зоран Павловић, дипл. грађ. инж
- Маја Матија Ристић, дипл. прав.
- Мр Ђорђе Милић, дипл. простор. план.
- Проф. др Рајко Унчанин, дипл. инж. технол.

ЧЛАНОВИ УПРАВНОГ ОДБОРА (2019–2021)

- Мр Зоран Илић, дипл. инж. маш., председник (од 2021. године Биљана Вуксановић, дипл. грађ. инж.)
- Драгољуб Јакшић, дипл. инж. електр., потпредседник (од 2020. године Драган Сташић, дипл. инж. електр. као члан)
- Мр Ђорђе Милић, дипл. простор. план. (од 2020, потпредседник)

- Небојша Павловић, дипл. инж. грађ. (од 2020. године мр Миодраг Јоцић, дипл. грађ. инж.)
- Мирко Петровић, дипл. инж. грађ.
- Мр Борко Драшковић, дипл. инж. геодез.
- Марица Мијајловић, дипл. инж. арх. (од 2020. године Душко Обрадовић, дипл. инж. грађ.)
- Марко Марковић, дипл. инж. електр.
- Др Игор Марић, дипл. инж. арх.
- Проф. др Владан Кузмановић, дипл. грађ. инж.
- Мирко Аранђеловић, дипл. инж. маш.
- Мара Рашковић дипл. инж. пејз. арх.

ЧЛАНОВИ УПРАВНОГ ОДБОРА (2021–2023)

- Биљана Вуксановић, дипл. инж. грађ., председница (од 2023. године Михајло Мишић, дипл. грађ. инж.)
- Мр Ђорђе Милић, дипл. простор. план., потпредседник (од 2023. године Вељко Бојовић, дипл. простор. план., као члан)
- Проф. др Владан Кузмановић, дипл. грађ. инж. (од 2023. године потпредседник)
- Мирко Петровић, дипл. инж. грађ. (од 2023. године Ивана Миленковић, дипл. инж. арх.)
- Мр Борко Драшковић, дипл. инж. геодез. (од 2023. године проф. др Јован Деспотовић, дипл. грађ. инж.)
- Мр Миодраг Јоцић, дипл. инж. грађ. (од 2023. године мр Ђорђе Милић, дипл. простор. план.)
- Душко Обрадовић, дипл. инж. грађ. (од 2023. године проф. др Славен Тица, дипл. инж. саобр.)
- Милан Петровић, дипл. инж. саобр. (од 2023. године Енес Бухић, дипл. грађ. инж.)
- Др Игор Марић, дипл. инж. арх.
- Драган Сташић, дипл. инж. електр.
- Мирко Аранђеловић, дипл. маш. инж.

- Мара Рашковић, дипл. инж. пејз. арх.

ЧЛАНОВИ УПРАВНОГ ОДБОРА (2023–2025)

- Михајло Мишић, дипл. грађ. инж., председник
- Жана Давидовић, дипл. инж. арх., потпредседница
- Ивана Миленковић, дипл. инж. арх.
- Проф. др Јован Деспотовић, дипл. грађ. инж.
- Проф. др Драгослав Шумарац, дипл. грађ. инж.
- Проф. др Славен Тица, дипл. инж. саобр.
- Енес Бухић, дипл. инж. грађ.
- Драган Стојковић, дипл. грађ. инж.
- Гордана Таталовић, дипл. инж. електр.
- Др Бранислав Поповић, дипл. инж. маш.
- Проф. др Иван Ивановић, дипл. инж. саобр.
- Др Небојша Стефановић, дипл. простор. план.

ЧЛАНОВИ НАДЗОРНОГ ОДБОРА (2003–2023)

ЧЛАНОВИ НАДЗОРНОГ ОДБОРА 2003. ГОДИНЕ

- Проф. др Драгослав Шумарац, дипл. грађ. инж., председник
- Доц. др Ратко Салатић, дипл. грађ. инж.
- Мр Саша Стошић, дипл. грађ. инж.

ЧЛАНОВИ НАДЗОРНОГ ОДБОРА (2004–2008)

- Проф. др Милисав Дамњановић, дипл. инж. арх., председник
- Мр Саша Стошић, дипл. грађ. инж.
- Проф. др Мића Јовановић, дипл. инж. технол. (од 2006. године Снежана Чупић, дипл. инж. арх.)

ЧЛАНОВИ НАДЗОРНОГ ОДБОРА (2008–2013)

- Глигор Обреновић, дипл. грађ. инж., председник
- Проф. др Титослав Живановић, дипл. маш. инж.
- Снежана Чупић, дипл. инж. арх. (од новембра 2008. године Драган Милентијевић, дипл. грађ. инж., а од 2013. године проф. др Ненад Иванишевић, дипл. грађ. инж.)

ЧЛАНОВИ НАДЗОРНОГ ОДБОРА (2013–2015)

- Проф. др Милисав Дамњановић, дипл. инж. арх., председник
- Проф. др Властимир Радоњанин, дипл. грађ. инж.
- Проф. др Ненад Иванишевић, дипл. грађ. инж. (од 2014. године проф. др Рајко Унчанин, дипл. инж. технол.)

ЧЛАНОВИ НАДЗОРНОГ ОДБОРА (2015–2019)

- Проф. др Властимир Радоњанин, дипл. грађ. инж., председник
- Бранко Радомировић, дипл. грађ. инж.
- Проф. др Рајко Унчанин, дипл. инж. технол.

ЧЛАНОВИ НАДЗОРНОГ ОДБОРА (2019–2024)

- Јованка Атанацковић, дипл. прав., председница (од 2020. године Милена Вујисић, дипл. правн., од 2022. године Емеше Лалић Урбан, дипл. инж. грађ.)
- Маја Матија Ристић, дипл. прав., (од 2020. године Милена Ковачевић, дипл. екон., од 2022. године Татјана Миливојевић, дипл. екон.)
- Дејан Васић, дипл. инж. електр.

ИЗВРШНИ ОДБОРИ МАТИЧНИХ СЕКЦИЈА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

ИЗВРШНИ ОДБОРИ МАТИЧНИХ СЕКЦИЈА (2003–2019)

ЧЛАНОВИ ИЗВРШНИХ ОДБОРА МАТИЧНЕ СЕКЦИЈЕ ПРОЈЕКТАНАТА:

2003–2004.

- Проф. др Милан Ракочевић, дипл. инж. арх., председник
- Проф. др Јован Деспотовић, дипл. грађ. инж.
- Проф. др Миленко Ђурић, дипл. инж. електр.
- Проф. др Титослав Живановић, дипл. маш. инж.
- Илија Албрехт, дипл. инж. саобр.

2004–2007.

- Проф. др Душан Илић, дипл. инж. арх., председник (од 2006. године Милован Главоњић, дипл. инж. електр.)
- Проф. др Војислав Кујунџић, дипл. инж. арх.
- Зорица Савичић, дипл. инж. арх.
- Проф. др Драгољуб Дренић, дипл. грађ. инж.
- Проф. др Драгослав Шумарац, дипл. грађ. инж.
- Ђорђе Павков, дипл. грађ. инж.
- Горан Вукобратовић, дипл. грађ. инж.
- Проф. др Мартин Богнер, дипл. маш. инж.
- Милован Главоњић, дипл. инж. електр.
- Бобан Илић, дипл. инж. електр.

- Марија Анђелковић, дипл. инж. електр.
- Ђорђе Милосављевић, дипл. инж. техн.
- Проф. др Титослав Живановић, дипл. маш. инж.
- Проф. др Дејан Бајић, дипл. грађ. инж.
- Ђорђе Грбић, дипл. инж. арх.

2007–2009.

- Мр Дејан Васовић, дипл. инж. арх., председник
- Милован Главоњић, дипл. инж. електр.
- Сузана Јовановић, дипл. инж. арх.
- Бобан Илић, дипл. инж. електр.
- Проф. др Војислав Кујунџић, дипл. инж. арх.
- Марија Анђелковић, дипл. инж. електр.
- Проф. др Мирослав Станојевић, дипл. маш. инж.
- Драго Остојић, дипл. грађ. инж.
- Божана Зарић, дипл. грађ. инж.
- Горан Величковић, дипл. инж. геодез.
- Слободан Пејковић, дипл. инж. маш.
- Глигор Обреновић, дипл. грађ. инж.
- Ђорђе Павков, дипл. грађ. инж.
- Доц. др Ђорђе Лађиновић, дипл. грађ. инж.
- Мр Александар Кековић, дипл. инж. арх.

2009–2013.

- Александар Аврамовић, дипл. инж. арх., председник,
- Зоран Стајић, дипл. маш. инж., заменик председника
- Зоран Хаџић, дипл. инж. електр.
- Светлана Богдановић, дипл. инж. електр.
- Зорица Несторовић, дипл. инж. електр.
- мр Милан Самарџија, дипл. инж. технол.
- Радивоје Стојановић, дипл. маш. инж.
- Бранислав Бањац, дипл. маш. инж.

- Саљахудић Муратовић, дипл. грађ. инж.
- Милан Петровић, дипл. грађ. инж.
- Душко Милићевић, дипл. грађ. инж.
- Нада Павловић, дипл. грађ. инж.
- Мишко Гуњача, дипл. грађ. инж.
- Зорица Савичић, дипл. инж. арх.
- Бора Радусиновић, дипл. инж. арх.

2013–2016.

- Проф. др Милан Глишић, дипл. инж. арх., председник (од 2015. године Саљахудић Муратовић, дипл. грађ. инж.)
- Светлана Богдановић, дипл. инж. електр., заменик председника
- Мр Милан Самарџија, дипл. инж. технол.
- Мр Зоран Стајић, дипл. маш. инж.
- Бранислав Ерцеговић, дипл. маш. инж.
- Душан Лукић, дипл. маш. инж.
- Зоран Хаџић, дипл. инж. електр.
- Зорица Несторовић, дипл. инж. електр.
- Иван Рашковић, дипл. инж. арх.
- Проф. др Драгана Васиљевић Томић, дипл. инж. арх.
- Јасмина Живанов, дипл. инж. арх.
- Љубиша Митић, дипл. грађ. инж.
- Милан Петровић, дипл. грађ. инж.
- Нада Павловић, дипл. грађ. инж.
- Саљахудић Муратовић, дипл. грађ. инж.

2018 – 2019.

- Проф. др Драгослав Шумарац, дипл. грађ. инж, председник
- Жана Давидовић, дипл. инж. арх., заменик председника
- Сања Спасојевић, дипл. инж. арх.
- Јован Митровић, дипл. инж. арх.
- Мр Радослав Лекић, дипл. грађ. инж.
- Ненад Крстивојевић, дипл. грађ. инж.

- Проф. др Мирослав Станојевић, дипл. маш. инж.
- Радослав Галић, дипл. маш. инж.
- Богдан Тодоровић, дипл. маш. инж.
- Михаило Радосављевић, дипл. инж. електр.
- Радомир Милекић, дипл. инж. електр.
- Живојин Миленковић, дипл. грађ. инж.
- Новица Петровић, дипл. инж. геол.
- Проф. Иван Рашковић, дипл. инж. арх.
- Милорад Каровић, дипл. инж. електр.

ЧЛАНОВИ ИЗВРШНИХ ОДБОРА МАТИЧНЕ СЕКЦИЈЕ ИЗВОЂАЧА РАДОВА

2003–2004.

- Глигор Обреновић, дипл. грађ. инж., председник
- Чедомир Џунић, дипл. инж. арх.
- Драган Драганић, дипл. инж. маш.
- Милољуб Крсмановић, дипл. инж. електр.
- Драгомир Лукић, дипл. грађ. инж.

2004 – 2007.

- Глигор Обреновић, дипл. грађ. инж., председник
- Јован Митровић, дипл. инж. арх.
- Михајло Јовановић, дипл. инж. арх.
- Слободан Цветковић, дипл. грађ. инж.
- Татјана Ђорђевић, дипл. грађ. инж.
- Др Слободан Отовић, дипл. грађ. инж.
- Ђорђе Делић, дипл. грађ. инж.
- Проф. др Франц Коси, дипл. маш. инж.
- Драган Драганић, дипл. маш. инж.
- Милољуб Крсмановић, дипл. инж. електр.
- Зоран Крстић, дипл. инж. електр.
- Драган Сташић, дипл. инж. електр.
- Милутин Стефановић, дипл. инж. шум.
- Милорад Милијев, дипл. грађ. инж.

- Илија Ћосић, дипл. маш. инж.

2007–2009.

- Татјана Ђорђевић, дипл. грађ. инж, председник
- Јован Митровић, дипл. инж. арх.
- Милован Костић, дипл. инж. арх.
- Слободан Цветковић, дипл. грађ. инж.
- Др Слободан Отовић, дипл. грађ. инж.
- Ђорђе Делић, дипл. грађ. инж.
- Драган Бранковић, дипл. грађ. инж.
- Проф. др Титослав Живановић, дипл. маш. инж.
- Мр Бисерка Шварц, дипл. маш. инж.
- Горан Цветков, дипл. маш. инж.
- Петар Живановић, дипл. инж. електр.
- Драган Анђелковић, дипл. инж. електр.
- Зоран Банковић, дипл. инж. електр.
- Дарко Вилотијевић, дипл. инж. геодез.
- Милорад Милијев, дипл. грађ. инж.

2009–2013.

- Мр Бисерка Шварц, дипл. маш. инж, председник
- Јелена Бојовић, дипл. грађ. инж, заменик председника
- Љубица Бошњак, дипл. инж. арх.
- Милош Медић, дипл. инж. арх.
- Латинка Обрадовић, дипл. грађ. инж.
- Јово Смиљанић, дипл. грађ. инж.
- Бранко Радомировић, дипл. грађ. инж.
- Зоран Златковић, дипл. грађ. инж.
- Весна Илић-Миловановић, дипл. инж. електр.
- Ана Краковски-Нађ, дипл. инж. електр.
- Вељко Малбашић, дипл. маш. инж.
- Драган Живковић, дипл. маш. инж.
- Новица Петровић, дипл. инж. геол.
- Бошко Фуртула, дипл. грађ. инж.

- Зоран Крстић, дипл. инж. електр.

2013–2016.

- Латинка Обрадовић, дипл. грађ. инж., председник (од 2015. године Љубица Бошњак, дипл. инж. арх.)
- Драган Живковић, дипл. маш. инж., заменик председника (од 2015. године Бранислав Џинић, дипл. маш. инж.)
- Лаза Вукобрат, дипл. грађ. инж.
- Мирослав Симеуновић, дипл. инж. електр.
- Томислав Ђорђевић, дипл. инж. арх.
- Светлана Савић Ристић, дипл. грађ. инж.
- Проф. др Титослав Живановић, дипл. маш. инж.
- Момир Станојевић, дипл. инж. електр.
- Душко Милићевић, дипл. грађ. инж.
- Радојко Роглић, дипл. инж. електр.
- Проф. др Душан Петковић, дипл. грађ. инж.
- Бранислав Џинић, дипл. маш. инж.
- Весна Илић-Миловановић, дипл. инж. електр.
- Новица Петровић, дипл. инж. геол.
- Љубица Бошњак, дипл. инж. арх.

2018–2019.

- Мр Зоран Стајић, дипл. маш. инж, председник
- Проф. др Ђура Орос, дипл. инж. електр., заменик председника
- Томислав Ђорђевић, дипл. инж. арх.
- Татјана Ђорђевић, дипл. грађ. инж.
- Момчило Обрадовић, дипл. инж. геод.
- Др Миомир Паовица, дипл. грађ. инж.
- Александра Јовановић, дипл. инж. арх.
- Јулија Лазић, дипл. грађ. инж.
- Светлана Савић Ристић, дипл. грађ. инж.
- Бојан Богдановић, дипл. маш. инж.
- Момир Станојевић, дипл. инж. електр.

- Сања Антић Петровић, дипл. грађ. инж.
- Иван Ристић, дипл. инж. маш.
- Драган Сташић, дипл. инж. електр.
- Мирослав Миленковић, дипл. инж. елетр.

ЧЛАНОВИ ИЗВРШНИХ ОДБОРА МАТИЧНЕ СЕКЦИЈЕ УРБАНИСТА

2003–2004.

- Марин Крешић, дипл. инж. арх., председник
- Милорад Миладиновић, дипл. инж. арх.
- Зорица Чоловић Суботић, дипл. инж. арх.
- Томо Пеић, дипл. инж. арх.
- Мирољуб Станковић, дипл. инж. арх.

2004–2007.

- Др Верољуб Трифуновић, дипл. инж. арх – председник;
- Биљана Павловић, дипл. инж. арх .
- Томо Пеић, дипл. инж. арх.
- Мирољуб Станковић, дипл. инж. арх.
- Братислав Петровић, дипл. инж. арх.
- Гордана Недељковић, дипл. инж. арх.
- Зорица Чоловић-Суботић, дипл. инж. арх.
- Властимир Чарнојевић, дипл. инж. арх.
- Љиљана Белош, дипл. инж. арх.
- Проф. др Миодраг Ралевић, дипл. инж. арх.
- Мр Милица Грозданић, дипл. инж. арх.

2007–2009.

- Милорад Миладиновић, дипл. инж. арх., председник
- Мр Тихомир Обрадовић, дипл. инж. арх.
- Љиљана Белош, дипл. инж. арх.
- Марин Крешић, дипл. инж. арх.
- Весна Савић, дипл. инж. арх.
- Марија Андрејевић, дипл. инж. арх.

- Драгана Синобад Петровић, дипл. инж. арх.
- Јожеф Чипа, дипл. инж. арх.
- Валентина Арамбашић, дипл. инж. арх.
- Љиљана Шубара, дипл. инж. арх.
- Милан Пејић, дипл. простор. план.

2009–2013.

- Милорад Миладиновић, дипл. инж. арх., председник
- Валентина Арамбашић, дипл. инж. арх., заменик председника
- Јожеф Чипа, дипл. инж. арх.
- Силвија Каценбергер, дипл. инж. арх.
- Мр Жаклина Глигоријевић, дипл. инж. арх.
- Др Наташа Даниловић Христић, дипл. инж. арх.
- Мр Тихомир Обрадовић, дипл. инж. арх.
- Тијана Аксентијевић Адамовић, дипл. инж. арх.
- Зорица Чоловић Суботић, дипл. инж. арх.
- Драгана Синобад Петровић, дипл. инж. арх.
- Весна Савић, дипл. инж. арх.

2013–2019.

- Др Наташа Даниловић Христић, дипл. инж. арх. председник (од 2016. године Тијана Аксентијевић Адамовић, дипл. инж. арх.)
- Силвија Каценбергер, дипл. инж. арх., заменик председника
- Тијана Аксентијевић Адамовић, дипл. инж. арх.
- Мр Жаклина Глигоријевић, дипл. инж. арх.
- Љиљана Шубара, дипл. инж. арх.
- Владислава Живановић Ристовић, дипл. инж. арх.
- Драгана Сиљановић Козодеровић, дипл. инж. арх.
- Корнелија Еветовић Цвијановић, дипл. инж. арх.

- Љубина Стефановић Тасић, дипл. инж. арх.
- Соња Јовановић, дипл. инж. арх.
- Никола Лечић, дипл. инж. арх.

ЧЛАНОВИ ИЗВРШНИХ ОДБОРА МАТИЧНЕ СЕКЦИЈЕ ПЛАНЕРА

2003–2004.

- Проф. др Дејан П. Ђорђевић, дипл. прост. план., председник
- Мр Александар Вучићевић, дипл. простор. план.
- Мр Оливера Добривојевић, дипл. простор. план.
- Др Саша Милијић, дипл. простор. план.
- Драгана Синобад Петровић, дипл. инж. арх.

2004–2007.

- Проф. др Дејан П. Ђорђевић, дипл. простор. план. председник
- Мр Александар Вучићевић, дипл. простор. план.
- Мр Небојша Стефановић, дипл. простор. план
- Оливера Добривојевић, дипл. простор. план.
- Др Милан Пунишић, дипл. простор. план.

2007–2009.

- Мр Небојша Стефановић, дипл. простор. план., председник
- Др Саша Милијић, дипл. простор. план.
- Мр Ђорђе Милић, дипл. простор. план.
- Мирјана Вашут, дипл. простор. план.
- Др Милан Пунишић, дипл. простор. план.

2009–2013.

- Мр Александар Вучићевић, дипл. простор. план., председник
- Мирјана Вашут, дипл. простор. план., заменик председника

- Проф. др Дејан П. Ђорђевић, дипл. простор. план.
- Др Саша Милијић, дипл. простор. план.
- Снежана Павловић, дипл. простор. план.

2013–2016.

- Мр Александар Вучићевић, дипл. простор. план., председник;
- Проф. др Дејан П. Ђорђевић, дипл. простор. план., заменик председника
- Мр Драгана Дунчић, дипл. простор. план.
- Др Небојша Стефановић, дипл. простор. план.
- Драган Јемуовић, дипл. простор. план.

2018–2019.

- Др Небојша Стефановић, дипл. простор. план., председник
- Др Саша Милијић, дипл. простор. план., заменик председника
- Мр Драгана Дунчић, дипл. простор. план.
- Др Дејан С. Ђорђевић, дипл. простор. план.
- Драган Јемуовић, дипл. простор. план.

ИЗВРШНИ ОДБОРИ МАТИЧНИХ СЕКЦИЈА 2019–2023.

ЧЛАНОВИ ИЗВРШНИХ ОДБОРА МАТИЧНЕ СЕКЦИЈЕ АРХИТЕКАТА

2019–2021.

- Др Игор Д. Марић, дипл. инж. арх., председник
- Татјана Б. Симоновић, дипл. инж. арх., заменик председника
- Петар М. Андрић, дипл. инж. арх.
- Аурела И. Шимудварац Лучи, дипл. инж. арх.

- Бојан М. Бечановић, дипл. инж. арх.
- Бранко Б. Ристић, дипл. инж. арх.
- Иван Б. Марковић, дипл. инж. арх.
- Марица М. Мијајловић, дипл. инж. арх.
- Сузана Д. Милошевић, дипл. инж. арх.
- Проф. др Александар Ђ. Кековић, дипл. инж. арх.

2021–2023.

- Др Игор Д. Марић, дипл. инж. арх., председник
- Татјана Б. Симоновић, дипл. инж. арх., заменик председника
- Бојан М. Бечановић, дипл. инж. арх.
- Проф. др Александар Ђ. Кековић, дипл. инж. арх.
- Марица М. Мијајловић, дипл. инж. арх.
- Петар М. Андрић, дипл. инж. арх.
- Бранко Б. Ристић, дипл. инж. арх.
- Аурела И. Шимудварац Лучи, дипл. инж. арх.
- Јасмина С. Миливојевић, дипл. инж. арх.
- Сузана Д. Милошевић, дипл. инж. арх.

2023–2027.

- Жана В. Давидовић, дипл. инж. арх., председник
- Јожеф Ј. Чипа, дипл. инж. арх., заменик председника
- Проф. др Милена М. Кркљеш, дипл. инж. арх.
- Валентина Б. Николовска, дипл. инж. арх.
- Славица М. Ференц, дипл. инж. арх.
- Невенка М. Петровић, дипл. инж. арх.
- Весна Р. Савић, дипл. инж. арх.
- Тијана С. Аксентијевић Адамовић, дипл. инж. арх.
- Бранимир А. Живановић, дипл. инж. арх.
- Доц. др Славиша М. Кондић, дипл. инж. арх.

ЧЛАНОВИ ИЗВРШНИХ ОДБОРА МАТИЧНЕ СЕКЦИЈЕ ИНЖЕЊЕРА ГРАЂЕВИНСКЕ СТРУКЕ**2019–2021.**

- Проф. др Владан М. Кузмановић, дипл. грађ. инж., председник
- Душко Ж. Милићевић, дипл. грађ. инж., заменик председника
- Ангела Ј. Бајчи, дипл. грађ. инж.
- Оља Б. Толмач, дипл. грађ. инж.
- Миленца М. Срећковић, дипл. грађ. инж.
- Снежана Р. Смиљанић, дипл. грађ. инж.
- Аца Д. Станковић, дипл. грађ. инж.
- Мирко М. Вуковић, дипл. грађ. инж.
- Саша Д. Виденовић, дипл. грађ. инж.
- Др Ненад В. Стојковић, дипл. грађ. инж.

2021–2023.

- Проф. др Владан М. Кузмановић, дипл. грађ. инж., председник
- Душко Ж. Милићевић, дипл. грађ. инж., заменик председника
- Мирко М. Вуковић, дипл. грађ. инж.
- Миленца М. Срећковић, дипл. грађ. инж.
- Др Ненад В. Стојковић, дипл. грађ. инж.
- Ангела Ј. Бајчи, дипл. грађ. инж.
- Оља Б. Толмач, дипл. грађ. инж.
- Снежана Р. Смиљанић, дипл. грађ. инж.
- Саша Д. Виденовић, дипл. грађ. инж.
- Аца Д. Станковић, дипл. грађ. инж.

2023–2027.

- Драган Б. Стојковић, дипл. грађ. инж., председник
- Проф. др Данијел В. Кукарас, дипл. грађ. инж.
- Доц. др Горан Б. Јефтенић, дипл. грађ. инж.
- Лолита М. Марковић Живковић, дипл. грађ. инж.
- Сања Р. Антић Петровић, дипл. грађ. инж.

- Александар М. Николић, дипл. грађ. инж.
- Мирко Р. Росић, дипл. грађ. инж.
- Жарко М. Гајић, дипл. грађ. инж.
- Првослав Б. Пајевић, дипл. грађ. инж.
- Иван М. Ранђеловић, дипл. грађ. инж.

ЧЛАНОВИ ИЗВРШНИХ ОДБОРА МАТИЧНЕ СЕКЦИЈЕ ИНЖЕЊЕРА ЕЛЕКТРО СТРУКЕ

2019–2020.

- Драгољуб С. Јакшић, дип. инж. електр., председник
- Бобан Т. Илић, дипл. инж. електр., заменик председника
- Миладин Б. Лошић, дипл. инж. електр.
- Игор Г. Павловић, дипл. инж. електр.
- Славољуб М. Мишић, дипл. инж. електр.
- Горан Т. Ђурић, дипл. инж. електр.
- Светлана Р. Богдановић, дипл. инж. електр.
- Зоран Р. Ковачевић, дипл. инж. електр.
- Саша М. Чолић, дипл. инж. електр.
- Бојана И. Ђорђевић, дипл. инж. електр.

2020–2022.

- Драган К. Сташић, дипл. инж. електр., председник
- Срђан Д. Ђуровић, дипл. инж. електр., заменик председника
- Драган М. Еветовић, дипл. инж. електр.
- Радисав М. Лукић, дипл. инж. електр.
- Милутин С. Станковић, дипл. инж. електр.
- Перица Д. Луковић, дипл. инж. електр.
- Саша Ј. Тодосијевић, дипл. инж. електр.
- Драган Б. Рапаић, дипл. инж. електр.
- Ивица М. Димитријевић, дипл. инж. електр.

2022–2023.

- Драган К. Сташић, дипл. инж. електр., председник

- Срђан Д. Ђуровић, дипл. инж. електр., заменик председника
- Драган М. Еветовић, дипл. инж. електр.
- Радисав М. Лукић, дипл. инж. електр.
- Милутин С. Станковић, дипл. инж. електр.
- Горан Т. Ђурић, дипл. инж. електр.
- Светлана Р. Богдановић, дипл. инж. електр.
- Зоран Р. Ковачевић, дипл. инж. електр.
- Драган Б. Рапаић, дипл. инж. електр.
- Бобан Т. Илић, дипл. инж. електр.

2023–2027.

- Гордана Р. Таталовић, дипл. инж. електр., председник
- Милорад Б. Каровић, дипл. инж. електр., заменик председника
- Слађана М. Милијашевић, дипл. инж. електр.
- Проф. др Ђура В. Орос, дипл. инж. електр.
- Никола Д. Шљукић, дипл. инж. електр.
- Драган М. Мишковић, дипл. инж. електр.
- Бобан Т. Маринковић, дипл. инж. електр.
- Винко М. Добрић, дипл. инж. електр.
- Бојана И. Ђорђевић, дипл. инж. електр.
- Тома М. Димитријевић, дипл. инж. електр.

ЧЛАНОВИ ИЗВРШНИХ ОДБОРА МАТИЧНЕ СЕКЦИЈЕ ИНЖЕЊЕРА МАШИНСКЕ СТРУКЕ

2019–2021.

- Мирко Р. Аранђеловић, дипл. инж. маш., председник
- Антонио К. Сандики, дипл. инж. маш., заменик председника
- Зоран Т. Ђурић, дипл. инж. маш.
- Драган М. Живковић, дипл. инж. маш.
- Милорад Р. Ракчевић, дипл. инж. маш.
- Жарко Ј. Вуковић, дипл. инж. маш.
- Ацо Р. Милошевић, дипл. инж. маш.

- Душан С. Лукић, дипл. инж. маш.
- Др Миљан М. Марашевић, дипл. инж. маш.
- Др Љубиша Ј. Бучановић, дипл. инж. маш.

2021–2023.

- Мирко Р. Аранђеловић, дипл. инж. маш., председник
- Драган М. Живковић, дипл. инж. маш., заменик председника
- Антонио К. Сандики, дипл. инж. маш.
- Др Миљан Р. Марашевић, дипл. инж. маш.
- Ацо Р. Милошевић, дипл. инж. маш.
- Др Љубиша Ј. Бучановић, дипл. инж. маш.
- Зоран Т. Ђурић, дипл. инж. маш.
- Милорад Р. Ракчевић, дипл. инж. маш.
- Жарко Ј. Вуковић, дипл. инж. маш.
- Душан С. Лукић, дипл. инж. маш.

2023–2027.

- Др Бранислав Б. Поповић, дипл. инж. маш., председник
- Слободан Ђ. Пејковић, дипл. инж. маш., заменик председника
- Мр Михајло М. Мандић, дипл. инж. маш.
- Стеван Н. Опалић, дипл. инж. маш.
- Мр Зоран М. Илић, дипл. инж. маш.
- Мр Мирослав М. Бурмазовић, дипл. инж. маш.
- Драгомир М. Аћимовић, дипл. инж. маш.
- Слободан М. Тодоровић, дипл. инж. маш.
- Горан Н. Цветков, дипл. инж. маш.
- Дејан М. Илић, дипл. инж. маш.

ЧЛАНОВИ ИЗВРШНИХ ОДБОРА МАТИЧНЕ СЕКЦИЈЕ ИНЖЕЊЕРА ОСТАЛИХ ТЕХНИЧКИХ СТРУКА

2019–2021.

- Мара Д. Рашковић, дипл. инж. пејз. арх., председник

- Проф. др Нада Д. Штрбац, дипл. инж. металург., заменик председника
- Милан Р. Марјанов, дипл. инж. саобр.
- Мр Милан Д. Самарџија, дипл. инж. технол.
- Мр Милутин П. Стефановић, дипл. инж. шум.
- Срђан Љ. Поповић, дипл. инж. саобр.
- Драган Ж. Пуцаревић, дипл. инж. саобр.
- Марко М. Гавриловић, дипл. инж. саобр.
- Станко Д. Божиловић, дипл. инж. геодез.
- Проф. др Милан Ј. Бараћ, дипл. инж. технол.

2021–2023.

- Мара Д. Рашковић, дипл. инж. пејз. арх., председник
- Проф. др Нада Д. Штрбац, дипл. инж. металург., заменик председника
- Драган Ж. Пуцаревић, дипл. инж. саобр.
- Станко Д. Божиловић, дипл. инж. геодез.
- Милан Р. Марјанов, дипл. инж. саобр.
- Марко М. Гавриловић, дипл. инж. саобр.
- Мр Милан Д. Самарџија, дипл. инж. технол.
- Проф. др Милан Ј. Бараћ, дипл. инж. технол.
- Срђан Љ. Поповић, дипл. инж. саобр.
- Мр Милутин П. Стефановић, дипл. инж. шум.

2023–2027.

- Проф. др Иван Д. Ивановић, дипл. инж. саобр., председник
- Предраг М. Димитријевић, дипл. инж. геодез., заменик председника
- Јасенка Ђ. Стапар, дипл. инж. технол.
- Зоран С. Кордић, дипл. инж. саобр.
- Ненад Ј. Симић, дипл. инж. геол.
- Светомир М. Петровић, дипл. инж. геодез.
- Милун М. Ђорђевић, дипл. инж. геодез.

- Љубодраг Д. Пандрц, дипл. инж. геодез.
- Марина С. Пешић, дипл. инж. технол.
- Милијана М. Петковић Косић, дипл. инж. пејз. арх.

ЧЛАНОВИ ИЗВРШНИХ ОДБОРА МАТИЧНЕ СЕКЦИЈЕ ПРОСТОРНИХ ПЛАНЕРА

2019–2021.

- Mr Ђорђе Милић, дипл. простор. план., председник
- Mr Бојана Л. Божић, дипл. простор. план., заменик председника
- Оливера Д. Добривојевић, дипл. простор. план.
- Ненад П. Крчум, дипл. простор. план.
- Вељко М. Бојовић, дипл. простор. план.
- Владан С. Трипковић, дипл. простор. план.
- Драган Р. Дунчић, дипл. простор. план.
- Александар Д. Рајовић, дипл. простор. план.
- Драгана С. Николић, дипл. простор. план.
- Mr Дејан С. Стојановић, дипл. простор. план.

2021–2023.

- Mr Ђорђе Милић, дипл. простор. план., председник (од 2023. године Вељко М. Бојовић, дипл. простор. план.)
- Mr Бојана Л. Божић, дипл. простор. план., заменик председника
- Оливера Д. Добривојевић, дипл. простор. план.
- Mr Ђорђе Д. Милић, дипл. простор. план.
- Драгана С. Николић Неграновић, дипл. простор. план.
- Александар Д. Рајовић, дипл. простор. план.
- Мирјана Б. Маринковић-Габарић, дипл. простор. план.
- Владан С. Трипковић, дипл. простор. план.
- Ненад П. Крчум, дипл. простор. план.

- Mr Дејан С. Стојановић, простор. план.

2023–2027.

- Др Небојша Д. Стефановић, дипл. простор. план., председник
- Наташа Р. Стругаревић, дипл. простор. план., заменик председника
- Проф. др Јасмина С. Ђорђевић, дипл. простор. план.
- Игор Н. Мишчевић, дипл. простор. план.
- Татјана М. Тодоровић, дипл. простор. план.
- Снежана М. Павловић, дипл. простор. план.
- Мирјана Б. Маринковић Габарић, дипл. простор. план.
- Мирољуб Р. Ђорђевић, дипл. простор. план.
- Др Никола М. Крунић, дипл. простор. план.
- Јелена М. Здравковић, дипл. простор. план.

ЗАПОСЛЕНИ У СТРУЧНИМ СЛУЖБАМА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

- Александар Панчић
- Александра Богдановић
- Ана Јокић
- Бисерка Костић Златанов
- Бобан Чоловић
- Бојан Маравић
- Бранислава Бабић
- Вера Бубоња
- Весна Стојановић
- Видосава Ђурић
- Владица Бојовић
- Голуб Гаровић
- Гордана Баштовановић
- Драгана Ђурић

- Едиса Брничанин
- Ивана Лазин
- Имрија Насуфај
- Јасмина Асимовски
- Јасмина Ђурђевић
- Јелена Крстовић
- Катарина Миловановић
- Клаудија Матијевић
- Љиља Грујић
- Маја Мирковић
- Маја Пргин
- Маја Танасић
- Марко Лукић
- Милан Симић
- Милана Миловић
- Милена Николић
- Милица Вулетић
- Милка Николић
- Милорад Тодоровић
- Миљан Пауновић
- Мирјана Лукић
- Мирослав Мојић
- Нада Вукмирица
- Ненад Крстић
- Предраг Пенезић
- Светлана Ђорђевић
- Себастијан Асимовски
- Слађана Јанковић
- Слободанка Богдановић
- Тијана Миловић
- Ивана Коцић
- Ивана Магдаленић
- Ивана Пауновић
- Ирена Рашовић
- Марко Караџић
- Милица Кривокућа
- Милорад Славковић
- Милош Новаковић
- Мира Јевтовић
- Миша Ангелески
- Момир Станојевић
- Наталија Стојановић
- Олга Дамњановић
- Олга Милосављевић
- Оља Васиљевић
- Славомир Бојовић
- Снежана Ђурмез
- Снежана Пауновић
- Соња Крстић

БИВШИ ЗАПОСЛЕНИ У СТРУЧНИМ СЛУЖБАМА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

- Ана Сивачки
- Биљана Недељковић
- Бранко Марковић
- Вера Јурјец
- Верица Петровић

ЛИТЕРАТУРА:

- Димитрије Перишић: „О просторном планирању“, ИАУС, 1985
- Монографија „Проф. др Димитрије Перишић: сведочанство и путокази за просторно планирање“, Институт за архитектуру и урбанизам Србије и Географски факултет Универзитета у Београду, 2022
- Борислав Стојков, Тијана Живановић, „Spatial Planning in the West Balkans: From a Raw Socialist Model and Self-Governance to the Period of Pluralism and Transition“, публикација: „A Centenary of Spatial Planning in Europe“, ЕСТР-СЕУ European Council of Spatial Planners, 2020
- Зоран Ј. Радосављевић, дипл. прост. план., докторска дисертација: „Институт одобрења плана у Србији: примена и перспектива развоја“, Географски факултет Универзитета у Београду, 2016
- Злата М. Вуксановић Мацура, дипл. инж. арх., докторска дисертација: „Генерални план Београда 1923: компарација планираног и оствареног“, Архитектонки факултет Универзитета у Београду, 2014
- Дејан Ђорђевић, Тијана Дабовић, „Идеологије и пракса планирања Београда 1867-1972: период успона“, Зборник радова Географског факултета, св. LVIII, 2010
- Закон о урбанистичком и регионалном просторном планирању („Службени гласник СРС“, 30/65)
- „Арх. Никола Добровић: Основи потенцијалног просторног планирања“, приредио др Зоран Радосављевић, Асоцијација просторних планера Србије, 2017
- Дејан Ђорђевић, Тијана Дабовић, Бранислав Бијелић, Бојана Поледица, „Слабљење система просторног планирања у Србији - доба превласти просторних планова подручја посебне намене (2010-2020)“, Гласник Српског географског друштва 100(2) 129–160, 2020
- Јубилеј 65 година Института за архитектуру и урбанизам Србије 1954-1919, Институт за архитектуру и урбанизам Србије, 2019
- Енергија за будућност, 130 година, ЕПС а.д., Београд, 2023, ISBN 978-86-7302-038-9
- ЕПС током НАТО агресије, Београдски форум за свет равноправних, Београд, ISBN 978-86-83965-58-8
- Београдски водовод, Београдски општински послови, Београд, 1895
- Вода новог београдског водовода, Београдска општина, Београд, 1898
- Канализација Београда, Стенографске белешке састанака удруженог Српског лекарског друштва и Удружења Српских Инжињера и Архитеката, Београд, 1899
- Јубилеј 150 година, СИТС, Београд, ISBN 978-86-80067-38-4
- Б. Антић, Д. Спасојевић, Речна флотила 1915–2015., Медија центар Одбрана, Београд, ISBN 978-86-335-0506-2
- Развој науке у области грађевинарства и геодезије у Србији, Грађевински факултет у Београду, 1996, ISBN 978-86-335-0506-2
- Монографија Инжењерске коморе Србије 2003–2013, Београд, 2013, ISBN 978-86-86115-11-9
- Рационализација потрошње воде у индустрији целулозе и папира, рук. студије проф. др Милорад Крговић, Технолошко-металуршки факултет Београд, 2005, ISBN 978-86-7401-205-1
- Електропривреда СР Србије, ЗЕП Београд, 1977

УРЕДНИШТВО

Марица Мијајловић, главна и одговорна уредница
Проф. др Јован Деспотовић, заменик главног и одговорног уредника
Проф. др Петар Арсић
Бојан Богдановић
Оливера Радоичић
Марко Гавриловић
Вера Бубоња
Ана Јокић

У припреми Монографије су учествовали:

Проф. др Сања Фриц
Проф. др Александар Јововић
Проф. др Александар Ђукић
Др Игор Марић
Душан Јаковљевић
Драган Вујичић
Запослени у Стручним службама Инжењерске коморе Србије

ИЗДАВАЧ:

Инжењерска комора Србије
Булевар војводе Мишића 37, 11000 Београд
www.ingkomora.rs email: info@ingkomora.rs

Фотографије: За све коришћене фотографије извор је Инжењерска комора Србије, осим ако није другачије наведено

Дизајн и прелом

Studio Design&Communication

Лектура

Маја Танасић

Тираж

300

Штампа

Алта Нова, Београд

Београд, 2023.

ISBN 978-86-86115-17-1

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

62:061(497.11)"2003/2023"

ДВАДЕСЕТ година Инжењерске

20 година Инжењерске коморе Србије: 2003-2023.

/ [главна и одговорна уредница Марица Мијајловић].

- Београд: Инжењерска комора Србије, 2023 [Београд: Алта Нова].

- 114 стр.: илустр.; 30 см

Текст штампан двостубачно. - Тираж 300.

- Стр. 8-9: Уводна реч / Марица Мијајловић. - Библиографија: стр. 114.

ISBN 978-86-86115-17-1

1. Гл. ств. насл.

а) Инжењерска комора Србије (Београд) -- 2003-2023

COBISS.SR-ID 133976841

ИНЖЕЊЕРСКА
КОМОРА
СРБИЈЕ